

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za
izposojništvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavedih: Ljubljana
št. 11.842; Praha čisto 78.180; Wiena
Nr. 105.241.

Ljubljana, 11. marca.

Včeraj se je vršila v Beogradu letna glavna skupščina delničarjev Narodne banke; o poteku glavne skupščine poročamo na drugem mestu. Zlasti gospodarska javnost, a tudi vsi drugi, ki im je pri srcu ekonomski napredek naše države, so z veliko pozornostjo pričakovali rezultatov tega važnega zbora. saj je Narodna banka ne le naš novčanik, temveč tudi naš najnerodnejši in najvažnejši kreditni zavod. Za letošnji občni zbor je vladalo tudi med samimi delničarji tako zanimanje, kakor menda še nikdar; dočim je bilo prejšnja leta število prijavljenih delničarjev komaj nekaj nad sto, je bilo letos prijavljenih 443 delničarjev z nad 35.000 delnicami. Napovedovala se je ostra kritika dosedanjega upravnega sistema in kreditne politike Narodne banke in odločilna borba za temeljito reorganizacijo našega privilegiranega novčanika in instituta.

Stalne pritožbe proti kreditni politiki Narodne banke se pojavljajo že vsa leta sem. Bilanca za l. 1928. dokazuje, da so pritožbe ostale tudi lani neupoštevane in da se neenakomerna kreditna politika Narodne banke tudi v prošlem letu ni spremenila. Številke govore najbolj jasno in najbolj razumljivo besedo. V l. 1928. je Narodna banka dala našemu gospodarstvu 1470 milijonov šestprocentnega eskontnega in 254 milijonov dinarjev osemprocentnega lombardnega kredita. Od te razmeroma ogromne vsote je prejel Beograd nad 690 milijonov eskontnega in skoraj 224 milijonov lombardnega kredita, skupaj torej 914 milijonov, dočim znašajo odgovarjajoče številke za Zagreb 202.1 milijona (197.6 + 4.5), za Ljubljano 74.1 (69.5 + 4.6), za Maribor 43 milijonov, za Cetinje 29 milijonov, Skopje 67.5 milijonov itd. Več kakor polovico celokupnega kredita NB je dobil Beograd, dvajsetkrat več nego n. pr. Ljubljana in skoraj petkrat več nego Zagreb. Lombardni kredit je bil sploh skoraj izključno rezerviran za Beograd, na katerega je odpadlo od 254 milijonov nič manj nego 224 milijonov, tako da je ostalo le 20 milijonov za vse druge dele države.

Disharmonija postaja še večja, ako se pomisli, da je bila vloga Narodne banke v našem gospodarstvu tudi glede posameznih panog popolnoma enostranska. Za kmetijstvo, ki je glavna produktivna sila države, v politiki Narodne banke dosedaj ni bilo prostora. Njeni krediti so v prvi vrsti industrijskega in trgovskega značaja, a območja zagrebške, ljubljanske in mariborske podružnice Narodne banke so predvsem industrijska in tudi v trgovskem pogledu ne zaostajajo za drugimi. In vendar je, kakor izhaja iz poročila o lanskem letu, v Beogradu bilo deležnih bančnega kredita 1172 tveč, v Ljubljani le 164, v Zagrebu pa celo samo 102 tveč, čeprav ni nobenega povišanja dvomit, da je kreditna sposobnost in kreditna potreba v teh krajih baš tako velika, kakor v Beogradu.

Pred sestankom občnega zbora se je v raznih gospodarskih listih o vseh teh pritožbah tudi letos razpravljalo in se je glavna krivda pripisovala dejstvu, da je ožji upravni odbor Narodne banke, ki vodi kreditno politiko banke, sestavljen izključno iz Beograščanov, ki tvorijo v celotnem upravnem odboru skoraj dve tretjinsko večino; upravni svetniki iz drugih krajev se niso mogli ali pa niso znali upreti dosednji nemogoči praksi zavoda.

Oni, ki so pričakovali, da bo včerajšnja glavna skupščina prinesla katerokoli definitivno odločitev in da se bo Narodna banka tudi dejansko prilagodila politiki enakopravnosti in državnega ter narodnega edinstva, ki jo je kraljev manifest postavil kot smernico ne le vladi, temveč vsem faktorjem našega narodnega življenja, niso prišli na svoj račun. Bojevitost delničarjev, ki se je kazala v izredno visokem številu prijavljene udeležbe, je že pred bitko znatno popustila in udeležba na občnem zboru je bila letos dejansko manjša nego lani: prišlo je le 103 delničarjev, ki so zastopali okrog 15.000 delnic. V debati sta se v glavnem uveljavljala že iz prejšnjih let znana kritika delovanja Narodne banke gg. Bajkić in dr. Čurčin. Prof. Bajkić je obtoževal upravo Narodne banke, da je s svojim centralizmom v kreditni in devizni politiki skrivna političnega razsula, kateremu je 6. januar napravil konec, dr. Čurčin je ostro podčrtaval, da »cela zemlja smatra Narodno banko kao zavod beogradske čaršije«. Pozival je člane upravnega odbora iz prečanskih krajev, da odkrito iznesejo nezadovoljnost teh krajev, zahtevajo remediuro in izvajajo konsekvence, ako bi bil tudi njih apel brezuspešen. Edini grof Kulmer je podal kratko izjavo, v kateri je povdaril, da je izmuzena Srbija neposredno po vojni potrebovala vsestranske podpore, ali »so sedaj prilike izmenjene i mi smo uvek zahtevali, da se razlika u podeli kredita popravi«. Drugi so molčali.

Morda se pa ipak bližamo boljšim časom v kreditni politiki Narodne banke.

Led porušil radgonski most preko Mure

Na naši strani so led razstreljevali, na avstrijski pa ne, kar je povzročilo katastrofo

Zaradi južnega vremena se je začel na Gor. Stajerskem močno tajati sneg. Reka Mura je začela v srednjem toku zadnje dni naglo naraščati, obenem pa je seboj valila ogromne plošče ledu. Hidrotehnični oddelk mariborskega velikega županstva je ukrenil na Muri vse varnostne odredbe, da bi odvrnil večjo katastrofo, zlasti, da bi obvaroval že itak slabi leseni most preko Mure iz Gor. Radgone v Radgono na avstrijski strani. Zadnji čas je bilo zato pazljivo večje število vojaštva tehnične čete iz Pruja, da je začelo stražiti most in z dinamitom razstreljevati led. Na avstrijski strani pa so bile oblasti mnenja, da ne bo pretela večja nevarnost, ter so zato opustile obsežnejše varnostne odredbe. Prebivalstvo Gor. Radgone in Radgone same je nestrno pričakovalo, kaj se bo zgodilo z mostom, ko je opazovalo, kako so se začeli bližati mostu od St. Ilija, oziroma Apač velikanski ledeni skladi. Plošče so bile dolge nad 10 m in debele do 30 cm. Led se je začel v zadnjih 24 urah ustavljati med stebri starega mostu, zlasti na avstrijski strani. Naše vojaštvo je s pomočjo prebivalstva, gasilcev in orožnikov skrbelo, da je na naši strani sproti razstreljevali plošče in led spravljalo nizdol v nanjnih ploščah, ki niso bile več nevarne, na avstrijski strani pa so mirno gledali, kako se kopičijo ledeni skladi pred mostom.

Na mostu se je danes ves dan zbirala ogromna množica ljudi in opazovala lomljenje ledu. Pa tudi na obeh straneh Mure je

stalo mnogo opazovalcev in radovednežev. Okrog 3. popoldne so ljudje opazili, kako se je most na avstrijski strani začel majati. Ljudje, ki so stali na mostu, so preplašeni bežali pred pretečo nevarnostjo na bregove. Zadnji je prihajal iz Radgone proti naši strani gorenjradgonski pismonoša Škrobar, ki je poprej še nesel avstrijsko pošto v Radgono, jo pravilno izročil ter se vračal nazaj. Ko je videl nad vso kritično situacijo, je napev vse sile in urno tekkel čez most. Za njim se je most že začel podirati in kmalu je z ledenimi ploščami odplavalo nizdol Mure vse tramovje in stebrovje severne polovice mostu.

Na naši strani je vojaštvo takoj stopilo v akcijo. Pod vodstvom župana g. dr. Boecija je tudi domače prebivalstvo pričelo z reševalno akcijo. Na sredi mostu stoječi križ so odnesli na gorenjradgonsko stran. Ker je bila vedno večja nevarnost, je vojaštvo pričelo z razdiranjem mostu.

Na obeh straneh Mure se je pozno v noč zbirala ogromna množica ljudi, ki so stremeli opazovati divjanje nevarnega elementa. Iz gorenjih krjev so zvečer javili, da se vale po Muri še veliko večje ledene plošče.

Gornja Radgona je nocni bila brez elektrine luči, ker dobiva električni tok iz Radgone. Napeljava, ki je vodila preko mostu je bila pretrgana.

Železniška uprava je bila naprošena, da dovoli prebivalstvu prehod čez železniški most, da lahko gre po svojih opravkih v Radgono in nasprotno.

Izigravanje trgovske pogodbe s strani Avstrije

Intervencija izvoznikarjev pri ministru trgovine — Navodila avstrijskim obmejnim veterinarjem onemogočajo ves izvoz mesa in zaklane živine

Beograd, 11. marca č. Danes je poselja ministra trgovine deputacija centrale industrijskih korporacij, beograjske zveze industrijev in zveze industrijev za predelavo mesa. Deputacija je izročila ministru obširno spomenico, v kateri opozarja na navodila, ki jih je izdala avstrijsko ministrstvo za poljedelstvo obmejnim veterinarjem, ki vrše pregled mesa in živine pri uvozu. Ta navodila predstavljajo izigravanje trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo, ker dočela onemogočajo uvoz zaklane živine in mesnih izdelkov iz Jugoslavije. Na-

vodila bi imela že danes stopiti v veljavo, vendar pa je bilo njihovo uveljavljanje glede na intervencijo avstrijskih uvoznikov odloženo do 25. t. m. Zainteresirani izvoznikarji prosijo ministrstvo, naj ukrene pri avstrijski vladi primerne korake ali pa siceršne protukrepe, ker bo sicer naš izvoz najhujše prizadet. Avstrija spada med največje konzumente naše zaklane živine in mesnih izdelkov. Minister je deputaciji obljubil, da bo zadevo proučil in ukrenil vse potrebno v varstvo naših interesov.

Nerešena vprašanja v ncvih šolskih zakonih

Zadnji pregled načrtov zakonov o osnovnih, srednjih in visokih šolah — Konference strokovnjakov v prosvetnem ministertvu

Beograd, 11. marca č. Današnje »Vreme« poroča: Ministrstvo prosvete ima pripravljenih celo vrsto zakonov, ki jih bo predložilo Vrhovnemu zakonodajnemu svetu. Mnogi izmed teh zakonskih načrtov so bili že obravnavani v raznih strokovnih komisijah in tudi v glavnem prosvetnem svetu. Tako je glavni prosvetni svet že razpravljao o zakonskem načrtu o osnovnih šolah, ki je bil predložen že bivši Narodni skupščini. Tudi zakon o srednjih šolah je bil že pripravljen, da se predloži bivši Narodni skupščini. Definitivna redakcija je bila izvršena tudi v mnogih drugih zakonskih načrtih, kakor v načrtu zakona o narodnih muzejih, zakona o avtorskem pravu itd. Kot najvažnejše se smatrajo zakoni o osnovnih šolah, o srednjih šolah in univerzah, ki pa bodo še enkrat revidirani, da se spravijo v sklad s celokupno novo zakonodajo. Ker se še ne ve, katera ministrstva bodo reducirana, se tudi ne ve, katere šole bodo ostale v resoru ministrstva prosvete. Gre pred vsem za to, ali bodo razne strokovne šole podrejene temu ministertvu, ali pa ministertvu trgovine, ministertvu za javna dela, oziroma ministertvu za kmetijstvo in vode. Razen tega je tudi vprašanje, kako naj se izvrši decentralizacija prosvetnega dela in ali naj ministertvo obdrži samo

glavne posle, čisto administrativni pa preidejo na prosvetne oddelke v oblasteh, pri čemer se tudi pojavlja vprašanje razdelitve države na oblasti. Gre tudi za vprašanje razširjenja ali omejitve delokroga oblastnih inšpektorjev. Obstoji še mnogo takih vprašanj, ki so v zvezi z novo zakonodajo in tudi z novim državnim proračunom. V ministertvu prosvete se sedaj vsa ta vprašanja proučujejo in vrše se konference strokovnjakov, ki naj pripravijo končne odločitve.

Situacija na železnih ugodna

Beograd, 11. marca. p. Po komuničuju prometnega ministertva je v ljubljanski, srbotski in sarajevski železniški direkciji položaj na vseh progah ugoden. V teh področjih prevladuje oblačno vreme. Prekinjen je promet na progah Kičevo-Gostivar in Ogulin-Split.

Trgovinska pogajanja z Rumunijo

Beograd, 11. marca. č. Dne 26. se v Beogradu pričelo pogajanje med našo in rumunsko delegacijo za zaključitev trgovinske pogodbe. Naši delegaciji bo načeloval dr. Erhartić. V zvezi s temi pogajaji je posetil danes dopoldne rumunski poslanik Filodor zastopnika zunanjega ministra dr. Mažuranića.

od neizmerne važnosti dobro pripravljena koncentrirana, velikopotezna akcija gospodarskih krogov cele države, ki bi bila tem sigurnejša končnega uspeha, ker bi se gibala povsem v okviru velikega programa, ki ga je začrtal državi in narodu kralj v svojem zgodovinskem manifestu. Ta akcija bi v znatni meri podprla vse one uvidevne ljudi, ki so pripravljeni reformirati naš novčani zavod ter iz Narodne banke ustvariti resnično narodno banko. Guvernerju zaupamo, da bo krepko uveljavil svoje moderne nazore, ki so mu povodom njegovega nedavnega obiska v Ljubljani in Zagrebu pridobili živahnih simpatij tudi v naših gospodarskih krogih.

Mussolinijev ekspeze o delu fašizma

Fašizem zavrača socijalizacijo in priznava zasebno lastnino — Italija hoče živeti v miru zlasti s svojimi sosedi Papež ne more biti podložnik

Rim, 11. marca s. V kraljevem opernem gledališču se je vršil včeraj svečan kongres fašistov kakor je napovedan vsako peto leto. Ministrski predsednik Mussolini je imel pri tej priliki dolg govor, v katerem je najprej omenjal fašistično korporativno organizacijo, ki ni nikak državni ali kak drug socijalizem, ker fašistični režim spoštuje zasebno lastnino, priznava zasebno inicijativo in zavrača poskuse socijalizacije, ki vodijo drugod do katastrofe. V nadaljnjem je naglašal, da izredno sodišče za zaščito države v nasprotju z neprestano se ponavljajočimi pravilicami postopa strogo vendar pa pravično. Med 5046 obtoženci jih je več kot 4000 oproščenih; 230 pa jih bo izpuščenih tekom tega leta. Režim je v ostale pripravil razpustiti izredno sodišče še pred ukinitvijo zakona za zaščito države s pogojem, ako se nasprotniki fašizma sprijaznijo z izvršenim dejstvom.

V razpravi o zunanji politiki je Mussolini demantiral italijanski imperijalizem in agresivni italijanski militarizem ter ponovno poudaril da omejuje Italija stroške svoje oborožitve na nujne potrebe važnosti in obrambe. Italija hoče z vsemi narodi živeti v miru, predvsem pa s svojimi sosedi, zato je sklenila s številnimi državami prijateljske in trgovinske pogodbe in nikakor neče rušiti miru, dasi je povsod po svetu pripravljena za obrambo svojih interesov.

Glede pomirjenja med Italijo in Vatikanom je izjavil Mussolini, da ima Italija vero in da je verna ter katoliška. Italija ima edinstveni privilegij, da se nahaja na njenih tleh že skoraj 2000 let središče vere, ni pa samo slučaj, da se je ta vera razši-

nila ravno iz Rima. Rimski imperij je zgodovinska podlaga krščanstva in pozneje katoličanstva. Po dolgih žalostnih stoletjih razdora in tujeza gospodarstva je moral Rim postati prestolnica novorojene Italije. Toda nesrečni zaključek prve faze razslojavanja je povzročil težak spor, ki je sedaj urejen s pravično in obvezno pogodbo z dne 11. februarja t. l. Mussolini je mnenja, da se logično normalna in dobrodejna ločitev cerkve in države, to je ločitev dolžnosti in pravice obeh sil izvrši najlažje v okviru konkordata. Pri tem ni govora o zmagovalcih in premaganih, pač pa je moč govoriti samo o brezposolnih pravičnosti. Mir med Kvirinalom in Vatikanom je dogodek največjega pomena ne samo za Italijo, temveč za ves svet. Italija lojalno priznava suvereniteto Sv. stolice, ne samo zato, ker je dejansko obstojala, temveč na podlagi prepričanja, da papež kot vrhovni glavar svetovne vere ne more biti podložen katerikoli državi. Italija priznava nadvladujoče stališče katoliške cerkve v vsčem pogledu, kar je pri katoliškem narodu, kakor je italijanski in pri režimu, kakor je fašistični, popolnoma naravno. Duša naroda čuti, da je rešitev tako dolgotrajnega in zapletenega rimskega vprašanja režimu v ponos in dokaz njegove sile. Mussolini je zaključil, da ni dovolj, da vlada dela z močno roko, temveč je potrebno, da narod ve, da njegova vlada sestavljena iz moč, ki ga razumejo in mu pomagajo. S pozivom na delo, je Mussolini zaključil svoj govor, ki mu je sledilo dolgotrajno odobravanje.

Načrt za ustanovitev mednarodne reparacijske banke

Nov strokovnjaški pododbor za proučevanje kreditnih in emisijskih zadev banke — Pogajanja se uspešno nadaljujejo, dasi je treba razčistiti še več nasprotstev

Pariz, 11. marca g. Odbor reparacijskih strokovnjakov se je bavil na današnji seji z načrtom mednarodne reparacijske banke. Po sporazumu glede sistema reparacijskih plačil se je v odboru predvsem razpravljalo o kompetenci te nove banke, kakor tudi o kapitalizaciji in o vseh s tem zvezanih emisijskih in kreditnih vprašanjih. Odbor je povelil poseben pododbor s študijem posameznih vprašanj. Vodja nemške delegacije dr. Schacht je danes odpotoval v Berlin in se bo v sredo zjutraj zopet vrnil v Pariz.

V tukajšnjih poučenih krogih se demantirajo vesti, da bi bila reparacijska pogajanja zadela na nepričakovane težkoče. Izrečno se poudarja, da se pogajanja nade-

lujejo v znamenju ugodne atmosfere. Dočim se je na dosedanjih sejah razpravljalo o funkcionaliranju nameravane reparacijske banke se je govorilo danes o nalogah, ki bi jih moral novi zavod rešiti poleg reparacijskega problema. Pri tem se je govorilo o podkrepih meničnega tečaja v odnošjih med reparacijsko banko in drugimi emisijskimi zavodi ter o možnosti podelitve kreditov. Delegati so se dotaknili tudi vprašanja kapitala novega zavoda. Nova banka naj bi ne dobila samo agend za reparacijska plačila, temveč naj bi nadomestila vse ostale Dawesove urade. Glede bančnihih nalog zavoda je seja pokazala, da vlada med posameznimi strokovnjaki še zelo nasprotna mnenja.

Tudi v Avstriji parlamentarna kriza

Pred demisijsko vlado in razpustom zbornice — Nenomirljivo stališče socijalistov napram vladi — Tudi vladna večina ni več trdna

Dunaj, 11. marca č. Parlamentarni položaj, ki je že dalje časa kazal znake nestalnosti, se je tako poostil, da je treba računati z resno vladno krizo in z razpustom parlamenta. Pododsek, ki je bil zaposlen z rešitvijo vprašanja naemnin, je v svojem posvetovanju došel do točke, kjer se ni več mogloče najdati uspešnega zaključka posvetovanj. Vprašanje bi se imelo predati parlamentarnemu odboru za naemnine, ako bi pododsek dosegel kak pozitiven rezultat.

Ta odbor pa se lahko sestane na temelju pogodbe med parlamentarnimi strankami samo, ako je parlament preisklenil, da se v zadevi naemnin izvrši narodno glasovanje ali pa se razpusti parlament in se volitvi v novih volitvah izjavijo v tem pogledu. Socijalistična opozicija je dala razumeti vladi, da na kak kompromis ni misliti, ker socijalisti nečejo odnehati od svojih zahtev. Edini izhod iz položaja bi bil tedaj razpust zbornice ali pa ljudsko

glasovanje, ako se ne bi sestavila nova vlada, ki bi na novi bazi skušala doseči sporazum med strankami.

Socijalisti so odločeni nastopiti z najostrejšimi sredstvi, ker jim presežna večna brskiranje in izzivanje. Udali so se pri volitvi zveznega predsednika Miklasa, vlada pa je na to prijenljivost odgovorila s konfiskacijo orožja v socialističnem domu in to v dobi, ko so bili socijalisti odločeni, da se spoprimejo v zadevi naemnin. Oj konfiskacije dalje pa je opozicija sklenila, da ne dopusti nikakega kompromisa v važnejših vprašanjih, med katere spada tudi naemninska zaščita. Opozicija hoče volitve že v maju, kancelar Seinel pa bi rad ostal na vladi še do zaključka posojila, da bi pri volitvah na jesen lahko nastopil z močnim agitacijskim sredstvom. Vendar je vladna kriza neizbežna, ker se sama vladna večina že krha. Velenenci in kmečka zveza si žele novih volitev čim prej.

Sovjeti za zboljšanje poljedelstva

Moskva, 11. marca. (mo.) V Moskvi se je sestel kongres komisije za pospeševanje raznih gospodarskih podjetij sovjetske države. Predvsem je kongres razpravljao o netletnem načrtu za razvoj poljedelstva. Program predvideva celo vrsto odredb, za pospeševanje kolektivnega obdelovanja zemlje, ki bi prvega leta let z njim poslano 15 odst. poljedelskega prebivalstva. Za pospeševanje kmetijstva je predvidenih za to dobo 9 milijard rubljev, od katerih odnedejo samo za nakup poljedelskih strojev tri milijarde.

Ruski ledolomci na delu

Berlin, 11. marca be. Ruski ledolomci so očištili Vzhodno morje ledu in so zdaj krenili proti Severnemu morju, da tudi tam odpro proge pomorskemu prometu.

Seja mednarodnega urada dela

Zeneva, 11. marca. (lo.) Davi je bilo otvorjeno 43. zasedanje vodstva mednarodnega urada dela. Prvič se udeležujejo zasedanja trije ministri dela, in sicer angleški minister dela Arthur Steel Maitland, francoski Loucheur in nemški Wissell. Ena glavnih točk dnevnega reda je washingtonska konvencija o Surmem delavniku, ki Steel Maitland je izjavil, da se strinja z načeli mednarodne konvencije, ki na vse buje več važnih delob, katere bi bilo treba občasno in jih ponovno proučiti.

Carinska pogodba med Rusijo in Perzijo

Teheran, 11. marca. (lo.) Med Rusijo in Perzijo je bil danes sklenjen carinski dogovor, ki velja za dobo sedmih let.

Od danes naprej zopet vozijo zaradi zime ustavljeni vlaki

Le nočni potniški vlaki med Ljubljano, Mariborom in Zagrebom za enkrat še niso obnovljeni

Ljubljana, 11. marca. Ljubljanska direkcija državnih železnic je danes ob 18. izdala uradno obvestilo, da prično z jutrišnjim dnem, torej v torek, znova voziti potniški in mešani vlaki, ki so bili 12. februarja sprva za tri dni, a pozneje na nedoločen čas reducirani na vseh progah Slovenije. Vlaki, ki so bili na podlagi sklepa beograjske železniške konference ukinjeni iz razlogov štednje, seveda niso obnovljeni.

Z jutrišnjim dnem prično voziti naslednji vlaki:

Rakek - Ljubljana: Vlak št. 623, ki odhaja z Rakeka ob 13.15 in prihaja v Ljubljano ob 14.35.

Zagreb glavni kol. - Zidani most: Vlak št. 619; odhod z Zidanega mosta ob 14.22, prihod v Zagreb ob 16.50.

Ljubljana - Jesenice: Vlak št. 913; odhod z Jesenice ob 9.42, prihod v Ljubljano ob 11.35; nadalje vlak št. 916, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.40 in prihaja na Jesenice ob 16.54.

Ljubljana - Kranj: Vlak št. 926; odhod iz Ljubljane ob 17.20, prihod v Kranj ob 18.09 in vlak št. 925, odhod iz Kranja ob 18.33, prihod v Ljubljano ob 19.23.

Jesenice - Planica: Vlak št. 8616. Odhod z Jesenice ob 17.05, prihod v Planico ob 18.07.

Ljubljana - Kamnik: Vlak št. 8466, odhod iz Ljubljane (gor. kol.) ob 14.52, prihod v Kamnik ob 16.45 (mešanec) in vlak št. 8465, odhod iz Kamnika ob 18.25, prihod v Ljubljano ob 19.55.

Ormož - Murska Sobota: Vlak št. 8714, odhod iz Ormoža ob 10.30, prihod v Mursko Soboto ob 12.18. Vlak št. 8727, odhod iz Murske Sobotice ob 14.15, prihod v Ormož ob 16.

Maribor glavni kolodvor - Ormož: Vlak št. 1115/1116, odhod iz Maribora ob 10.40, prihod v Ormož ob 12.29. Vlak št. 1125/1126, odhod iz Ormoža ob 12.47, prihod v Maribor ob 14.40.

Ljutomer - Radgona: Vlak št. 8815, odhod iz Radgone ob 10.04, prihod v Ljutomer ob 11.19. Vlak št. 8832, odhod iz Ljutomer ob 12.10, prihod v Radgono ob 14.30.

Grobelno - Rogatec: Vlak št. 8135, odhod iz Rogatec ob 13.30, prihod v Grobelno ob 14.47. Vlak št. 8142, odhod iz Grobelnega ob 15.40, prihod v Rogatec ob 16.45.

Maribor - Fala: Vlak št. 9024, odhod iz Maribora ob 17.10, prihod na Falo ob 17.48. Vlak št. 9025, odhod s Fale ob 17.58, prihod v Maribor ob 18.41.

Celje - Velenje: Vlak št. 9133, odhod iz Velenja ob 12, prihod v Celje ob 14.27. Vlak št. 9134, odhod iz Celja ob 13.30, prihod v Velenje ob 15.44.

Velenje - Dravograd - Meža: Vlak št. 9132, odhod iz Velenja ob 5.45, prihod v Dravograd - Meža ob 9.43. Vlak št. 9131, odhod iz Dravograda ob 10.45, prihod v Velenje ob 12.22.

Poljane - Konjice: Vlak št. 8233, odhod iz Konjice ob 13.40, prihod v Poljane ob 14.10. Vlak št. 8236, odhod iz Poljan ob 15.45, prihod v Konjice ob 16.24.

Karlovac - Novo mesto: Vlak št. 9234, odhod iz Karlovca ob 16.47, prihod v Novo mesto ob 20.50.

Karlovac - Ljubljana: Vlak št. 9216, odhod iz Karlovca ob 9., prihod v Ljubljano ob 14.30.

Novo mesto - Ljubljana: Vlak št. 9217, odhod iz Ljubljane ob 13.18, prihod v Novo mesto ob 16.03.

Grosuplje - Kočevje: Vlak št. 9313, odhod iz Kočevja ob 11.41, prihod v Grosuplje ob 13.35. Vlak št. 9314, odhod iz Grosuplje ob 14.25, prihod v Kočevje ob 16.21.

Novo mesto - Straža - Toplice: Vlak št. 9533, odhod iz Straže ob 11.02, prihod v Novo mesto ob 11.20. Vlak št. 9536, odhod iz Novega mesta ob 12, prihod v Stražo-Toplice ob 12.18.

Se nadalje ostaneta reducirana oba nočna potniška vlaka na progi Ljubljana - Maribor in nočni potniški vlak iz Zagreba na Zidani most.

Kralj Boris na potu skozi Beograd

Na svojem potovanju v inozemstvo je prebil bolgarski kralj noč od nedelje na ponedeljek na beograjskem kolodvoru

Beograd, 11. marca. V pretekli noči je potoval skozi Beograd bolgarski kralj Boris, ki je bil namenjen preko Budimpešte v Nemčijo. Kralj Boris potuje povsem incognito pod imenom grofa Stanislava Rilskega. Z njim potujejo njegova sestra Evdoksija in trije oficirji.

Kralj Boris je vso noč ostal na beograjski postaji v svojem vagonu. V beograjskih službenih krogih izjavljajo, da je njegovo potovanje povsem privatnega značaja in zato tudi ni bilo ob nekovem prihodu nikakega sprejema. Oblasti so samo poskrbele za kraljevo varnost, ko so bile iz Caribroda obveščene o njegovem prihodu. Tudi v bolgarskem poslanstvu izjavljajo, da potuje kralj strogo incognito, tako da je poslanstvo zvedelo šele danes, da je potoval skozi Beograd. Zato tudi od bolgarskega poslanstva ni bil nihče na kolodvoru pri prihodu kralja.

O vzrokih potovanja kralja Borisa v inozemstvo se doznava, da potuje na zdraviljenje zaradi neke bolezni v ušesih. Obenem pa se govori, da je kraljevo potovanje v zvezi tudi z njegovo zaroko z italijansko princeso Giovanno. Kot dokaz za to se navaja, da potuje s svojo sestro Evdoksijo, ki je njegova osebna tajnica, rodbinska svetovalka in glavna pomočnica pri izvajanju njegovih načrtov. Ker potuje kralj Boris preko Budimpešte, domnevajo, da bo najprej posetil svojega očeta, bivšega kralja Ferdinanda, ki se nahaja v svojem dvorcu Koburgu pri Monakovem.

Rim, 11. marca. Po informacijah lista »Lavoro Fascista« prikažejo tukaj prihod bolgarskega zunanega ministra s solifijskim metropolitom, ki bo izvršil zadnje priprave za cerkveno poroko bolgarskega kralja in italijanske princese Giovanne Savojske. Istočasno se pričakuje tudi prihod princa Borisa.

Nameravano ponarejanje naših državnih papirjev

Budimpeštanska policija je aretirala dva jugoslovenska državljana, ki sta osumljena ponarejanja obveznic vojne škode

Beograd, 11. marca. P. Nocojšnja »Pravda« poroča iz Budimpešte, da je tamšnja policija uveljavila obsežno preiskavo o velikih falzifikatorskih aferi, v katero sta zapletena tudi dva jugoslovenska državljana. Preteklo soboto je policija izvršila preiskavo v stanovanju jugoslovenskega veleposelnika Gjordža Janžekovića, rodom z Broda na Savi, in Andrije Kardoša, rodom iz Vel. Bečkerek, ki sta oba jugoslovenska državljana. Že pred osmimi meseci sta se nastanila v Park-hotelu v bližini vzhodnega kolodvora v Budimpešti. V Budimpešti sta razvila živahno trgovsko akcijo in se seznanila z mnogimi uglednimi osebami iz madžarskih gospodarskih krogov. Jugoslovensko poslanstvo v Budimpešti se je informiralo o njihovi preteklosti ter je ugotovilo, da sta v zvezi z veliko falzifikatorsko afero jugoslovenskih obveznic vojne škode. Poslanstvo je ukinilo potrebne korake pri policiji, ki ju je takoj nato tudi res aretirala. Pri hišni preiskavi so našli več kovčkov, v katerih so bili razni klišei ter ponarejene obveznice vojne škode. Policija je oba aretiranca zadrževala včeraj ves dan in tudi ponoči. Kakor se sklepa, sta oba aretiranca zares falzifikatorja, ter se zaradi tega pričakuje, da bo danes odrejen zanj preiskovalni zapor. Več budimpeštanskih listov je poročalo, da je bil Janžeković pred štirimi leti jugoslovenski prometni minister, kar pa je jugoslovensko poslanstvo takoj demantiralo; listi so očitno zamenjali slična jugoslovenska imena.

Zagreb, 11. marca. n. V Budimpešti zaradi falzifikacije jugoslovenskih obveznic Vojne škode aretirani veleposelniki se zve pravilno Gjuro Janžeković. On je rodom iz Zagreba, kjer se je bavil s preku-povanjem živine. Bil je tudi tri leta občinski svetnik v Zagrebu. Pred par leti se je ločil od svoje žene. Od takrat je šel rapidno navzdol. Spušča se je v špekulacije ter izgublja skoraj vse svoje premoženje. Pred približno poldrugim letom je izginil iz Zagreba in o njem ni bilo nihče več slišati. Šele sedaj se je znova pojavilo v javnosti njegovo ime v zvezi z budimpeško falzifikatorsko afero.

Budimpešta, 11. marca. S. Dosedanje policijske poizvedbe so dognale, da sta se jugoslovenska državljana Andrej Kardoš in Jurij Janžeković v Budimpešti pogajala za izdelavo klišev jugoslovenskih državnih obveznic in sta v ta namen izročila osebi, ki naj bi izdelala klišee, tri obligacije po 1000 Din. Ker se niso mogli sporazumeti glede plačilnih pogojev, se z iz-

zjemstvo se doznava, da potuje na zdraviljenje zaradi neke bolezni v ušesih. Obenem pa se govori, da je kraljevo potovanje v zvezi tudi z njegovo zaroko z italijansko princeso Giovanno. Kot dokaz za to se navaja, da potuje s svojo sestro Evdoksijo, ki je njegova osebna tajnica, rodbinska svetovalka in glavna pomočnica pri izvajanju njegovih načrtov. Ker potuje kralj Boris preko Budimpešte, domnevajo, da bo najprej posetil svojega očeta, bivšega kralja Ferdinanda, ki se nahaja v svojem dvorcu Koburgu pri Monakovem.

Rim, 11. marca. Po informacijah lista »Lavoro Fascista« prikažejo tukaj prihod bolgarskega zunanega ministra s solifijskim metropolitom, ki bo izvršil zadnje priprave za cerkveno poroko bolgarskega kralja in italijanske princese Giovanne Savojske. Istočasno se pričakuje tudi prihod princa Borisa.

delovanjem klišev se ni pričelo in oba Jugoslovenci sta končno umaknila naročilo. Preiskava v njihovi prtljagi res ni našla niti klišev niti potrebščin za njihovo izdelovanje. Kakor poroča »Pester Lloyd«, se je izdal Janžeković za hrvatskega emigranta in sotrudnika zagrebške »Rijeke«. Iskal je stikov s političnimi krogi, vendar na so ga povsod odklanjali, ker se ni mogel dovolj legitimirati. Glede ponarejanj je ugotovljeno samo toliko, da sta se Janžeković in Kardoš pogajala z budimpeštanskim trgovcem papirja ter se izdala za pobaščena jugoslovenskih vladnih mest. Trgovci papirja, ki je tudi lastnik tiskarne, posla ni izvršil, ker naročnika nista mogla položiti potrebnega denarja.

Budimpešta, 11. marca. g. Aretirana jugoslovenska državljana Andrej Kardoš iz Velikega Bečkerek in Jurij Janžeković iz Zagreba sta med zaslišanjem priznala, da sta hotela kupiti tiskarno in da sta naročila klišee. Policija je glede njihovih osebnih podatkov zelo skeptična. Preiskava o nameravanih ponarejenih se nadaljuje.

Zasedanje Mednarodnega urada dela

Ženeva, 11. marca. s. Upravi svet mednarodnega urada dela je otvoril danes 43. zasedanje. Na dopoldanski seji je utemeljeval angleški minister dela Steel-Maitland angleške revizijske predloge k washingtonski pogodbi o osemurnem delavniku. Na glas je, da angleški predlogi ne streme za generalno revizijo washingtonske pogodbe, temveč le za delno. V nadaljnjem je navajal razne pomanjkljivosti, ki jih vsebuje po angleškem naziranju washingtonska pogodba, kar je bil tudi vzrok, da Anglija pogodbe dosedaj ni ratificirala. Pri tem je naglasil, da bi takoj ratificirala konvencijo, če bi bila sprejemena po sedanjih angleških predlogih. Vodja angleških delavskih organizacij Pulton je v dolgem govoru kritiziral stališče angleške vlade in zahteval, da se takoj obravnava revizijski predlogi.

Podguverner Narodne banke

Beograd, 11. marca. p. Pod predsedstvom guvernerja Ignatija Bajlonija se je danes vršila seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri je bil ponovno izvoljen za podguvernerja Brdija Radović.

Zahteve zobozdravnikov

Beograd, 11. marca. Danes se je oglašila pri ministru za narodno zdravje, ministru trgovine in ministru socialne politike deputacija zobozdravnikov. Slovenske zobozdravnike je zastopal v deputaciji dr. Josip Tavčar iz Ljubljane. Deputacija je izročila vsem trem ministrom načrt zakona o zobozdravnikih. Načrt predvideva zakonito ureditev zobozdravniške prakse in določa, da smejo zobozdravniško prakso izvrševati samo zobozdravniki, ki imajo najmanj 1 leto prakse na zobozdravniški kliniki ali sličnem zavodu. Tz. dentisti naj bi se uklinili, oni pa, ki so si že pridobili pravico izvrševanja prakse po obstoječih predpisih, naj bi to pravico ohranili. Zobozdravniki so se obrnili na ministra trgovine zategadelj, ker je dentstvo neke vrste obrt, a na ministra socialne politike, ker zajeda zobozdravništvo tudi v socialne probleme.

Tramvajska nesreča v Beogradu

Beograd, 11. marca. e. Danes dopoldne je zadel tramvaj, ki je vozil od Slavije proti Dušanovcu v bližini vojnega ministrstva v neki avtobus, pri čemer je bila neka ženska težje ranjena. Tramvajski voz in avtobus sta bila močno poškodovana.

Veselje v Vatikanu zaradi spravne pogodbe z Italijo

Rim, 11. marca. g. Kardinal Vanutelli je izročil danes kot predsednik kardinalskega kolegija papežu poslanico, v kateri izraža veselje zaradi zaključka lateranskih pogodb med Italijo in Vatikanom. V odgovoru kardinalom izraža tudi papež veliko veselje nad rešitvijo dolgoletnega spora. Papež je imel tudi daljši razgovor z znanim odvjetnikom Pacellijem, ki mu je predložil v odobritve obširen načrt o bodoči upravni ureditvi vatikanske države.

Zveza podunavskih paroplovnih družb

Budimpešta, 11. marca. s. Kakor izve »A Regette« so se dunavska paroplovna družba, madžarska rečna in pomorska paroplovna družba, južnonemški Lloyd in bavarski Lloyd zedinili za fuzijo vseh starih paroplovnih družb v tej obliki, da bi glede obrata in vodstva poslov tvorili skupno družbo. Vse štiri družbe imajo baje že skupne dobavne liste in tarife. Dalje bodo vse družbe uporabljale večino pristanišč skupno in skupno skrbile za blagovni promet. Istočasno so se družbe spoznale s »Českoslovaško« Continental-motor dd. in z rumunsko dunavsko paroplovno družbo, da bodo blagovni promet razdelile med temi družbami po določenih kvotih in določili skupno vozno tarifo.

Pred odstopom Stresemanna

Berlin, 11. marca. (lo.) Kakor poročajo, je stališče nemškega zunanjega ministra dr. Stresemanna v nemški ljudski stranki zelo omajano. Govori se, da bo Stresemann v treh mesecih odstopil in se nastanil v enem izmed alpskih zdravilišč.

Berlin, 11. marca. s. Razgovori državnega finančnega ministra s strankinimi voditelji glede nadaljnjega posvetovanja o državnem proračunu so končali brez uspeha. Sedaj bodo skušali preskrbeti finančnemu ministru večino za proračun v medstrankarskem odboru. Verjetno je, da bo šele po velikonočnih praznikih padla odločitev o tem, ali bo vlada uspeša s proračunom ali pa prešla v akutno krizo. Splošno se meni, da si bo pomagala z nezamotno pregrupa-cijo. Pri tem se še vedno govori, da je dr. Stresemann tako zelo utrujen zaradi obilice poslov, da najbrž ne bo več dolgo ostal v vladi. Najprej bo odpotoval na tridenski odmor na Riviero. Kakor se domneva, bo že po zaključku pariške konferen-ce zapustil svoj urad.

Mehiške vladne čete zmagujejo

Mexico City, 11. marca. (lo.) Mehiska vlada poroča, da so zvezne čete pri mestu Camitas popolnoma premagale uporniškega generala Urbaleja. Kakor hitro so čete generala Urbaleja doznale, da se bore proti vladnim četam, so odpovedale generalu pomoč. General Urbalejo je zbežal s 30 možmi. Večina njegovih čet se je pridružila vladnim četam. Glasom vladnih poročil zveznice čete v pokrajini Veracruz nadaljujejo borbo proti upornikom. Pričujejo se, da bo general Aguirre v kratkem kapituliral. V tem primeru mu bo dovoljen prost odhod iz Mehike. Mehiska vlada bo proti upornikom najstrožje postopala in jih bo poslavila pred vojno sodišče. Edina ugodna vest za upornike je, da se je spodnja Kalifornija deloma pridružila revoluci-onarnemu gibanju.

Mexico City, 11. marca. (be.) Mehiske vladne čete so pod vodstvom Callesa pri lecanju popolnoma porazile upornike. Na dalje so zvezne čete v kalifornijskem zalivu zasedle mesto Mazatlan.

Berlin, 11. marca. s. Po brezlični brz-javki, ki jo je prejela »Berliner Zeitung am Mittag« iz Newyorka, je letalo mehiske armade prispelo v Newyork ter naročilo pri Voubertovi družbi za izdelovanje letal večje število aparatov. Družba bo dobavila prvo eskadro letal že koncem tega tedna. Kakor se z gotovostjo poroča, je kupila mehiska vlada v Ameriki veliko število plini- novih bomb, ki jih namerava uporabljati v zračnem boju proti upornikom, ker je vojna s plinom v Mehiki popolnoma neznan in uporniki nimajo plinovih mask, bo imela uporaba tega orožja med uporniki najbrže strahovite posledice.

Rusi o poljsko-rumunski tajni pogodbi

Moskva, 11. marca. (mo.) O priliki odkritja o tajnem vojaškem dogovoru med Rumunijo in Poljsko proti Rusiji, pravilo »Izvestija«, da ni vstani predenitela ruske javnosti, ki ni nikoli dovolila nad agresivnim značajem rumunsko-poljske pogodbe. Vse temu se je treba čuditi, da pred mesecem dni niti Rumunija niti Poljska nista imeli nikakoli pomislekov pri podpisu moskovskega protokola.

Poplave v Nemčiji

Coblenz, 11. marca. b. Zaradi naraslih gorskih hudornikov se je prelomila ledena skorja na reki Wied. Veliko mostov je bilo porušeni. V bližini Waldbreithacha so narasle vode popolnoma odnesle veliki leseni most. Voda je nrdila v več mestnih ulic. Vsa dolina nudi ne-navadno žalosten pogled.

Za dvojni tir med Zidanim mostom in Zagrebom

Proga med Zidanim mostom in Zagrebom je bila zgrajena nekako pred sedmimi desetletji kot odcep od tedanje glavne prometne zveze Dunaj-Trst z namenom, da se doseže tudi zveza Zagreba na to progo. Tedaj še ni bilo preko Zagreba železniške zveze na Reko, temveč je obstajala le lokalna proga od Zagreba do Karlovca, ki jo je tudi zgradila bivša Južna železnica ter jo kasneje oddala madžarskim državnim železnicam, ker je postala del zveze Budimpešte na Reko. Prav za prav je bil prvotni namen, zgraditi tudi progo od Zidanega mosta do Zagreba dvotirno, kar nam priča še danes že nakupljeni svet v vsem njenem poteku in izvršeni spodnji ustroj do postaje Videm-Krško. Ker pa je kmalu po otvoritvi predmetne zveze prejšnja enotno upravljana Avstrija razpadla zaradi dualistične ustave, na avstrijsko in madžarsko polovico ter je bila par let nato tudi oživitvena proga Pešta-Reka, je ostala zveza Zagreba z Zidanim mostom vse do prejeta samo lokalnega pomena za odtonito Posavje. Zato se ni zgradil drugi tir ter je pripadla ta naloga Jugoslaviji. Proga Zidani most-Zagreb je namreč mahoma prenehala biti po prevratu le lokalnega pomena; postala je zelo važen del nove glavne proge Beograd-Zagreb-Ljubljana-zapadna meja, po kateri se je kaj kmalu pričel razvijati vedno močnejši promet, tako da je bila primorana še Južna železnica, da razširi vsaj obstoječe postaje in zgradi tamkal, kjer so bile preveč razdaljene druga od druge še pomožne izogibalnice. Tako so nastala izogibalnica Breg, Blanca, Dobova in Savski Marof.

Danes, po desetih letih, je položaj v toliko izpremenjen, da je zaznamovati nekako konsolidacijo prometne izdatnosti na progi Beograd-Ljubljana. Izkušnje v preteklem razdobju so narekovele železnici upravi dograditev dvojnega tira od Beograda do Noveke, odkoder vodita dve paralelni progi preko Siska oziroma Dugega sela na Zagreb, ki lahko v medsebojni podpori zmaguleta promet. Od Zagreba dalje pa do Zidanega mosta se pridružuje beograjskemu prometu še zelo močan lokalni potniški in blagovni promet, ki ga mora vsega zmagovati zveza Zagreba z Zidanim mostom. Ako danes posledamo v vozni red, nam je kmalu jasno, da trajno ne bo mogoče vzdržati s to progo v njenem sedanjem ustroju. Število brzih in potniških še bolj pa tovarnih vlakov je tako veliko, kakor ga kmalu ne izkazuje kaka enotna proga. Postaje le s težavo prevzemajo druga od druge vse vlake in mnogokrat se pripeti zaradi tega več zakasnitve in celo to, da je prisiljena kaka postaja prevzeti več vlakov, kakor ima na razpolago tirov. Požrtvovalnost osovja in vestnost na premagati tudi slične, skoraj nepremagljive težkoče.

Prezovor pravi: ako si delal A, reci tudi B. Kakor je podobno, se je železniška uprava odločila, da uresniči v tem primeru ta pregovor in ustreže tako v prvi stvari sami sebi in pa vsem gospodarskim krogom od Zagreba proti Ljubljani. Načrt zgradbe še enega mosta na postaji Zidani most še bliža uresničitvi, ker je prvi obrok za stavbo že dovoljen in je pričakovati v proračunu

Uboj v Limbušu

Maribor, 11. marca. Prijazna vas Limbuš, ki jo tako radi posejajo nedeljski izletniki, je bila v nedeljo torišče zločina, čegar žrtev je postal 45 letni družinski oče, železničar Fran Čeh. Med gosti, ki so se usodnega večera proti polnoči še nahajali v gostini Kušar, v Limbušu, je bil tudi 19letni železničarjev sin Anton Cvetko. Starejši gostje, med njimi pokojni Čeh, so glasno obsojali ponočevanje in popivanje dandanašnje mladine, kar je veljalo seveda tudi za Cvetka.

Kmalu nato sta se srečala na Cvetkovem dvorišču Cvetko in Čeh. Nihče ni slutil, kaj bo sledilo. V tem se je naenkrat zabli-skal nož. Mladi Cvetko je povsem nepriča-kovano zasadil nož do ročaja Čehu v vrat ter mu prerezel žilo odvodnico. Čeha je v hipu obila kri in skoraj brez glasu se je zgrudil na tla. Še predno so mu mogli ostati gostje prihiteti na pomoč, je izidil. Poklicani zdravnik je ugo-o il smrt zaradi izkrvavitve.

Pokojni Fran Čeh je družinski oče in zapuščal ženo in dvoje neprekosljenih otrok. Krvavi dogodek je izval med domačin. prebivalstvom splošno ogorčenje, tem bolj, ker bi lahko Limbuš prišel ob svoj glas in bi si morali tudi nedeljski izletniki, ki puste v Limbušu lepe denarje, poiskati drugo izletno točko. Orožniki so še iste noči izsledili zločinca ter ga odvedli v zapore okrožnega sodišča v Mariboru. Zagovarje je se bo moral pred poroto. Z globoko užaloščen rodbino pokojnega Čeha sočustvuje vsa vas in zahteva najstrožjo kazen za podivjanega fanta.

Tragedija nezakonske matere

Maribor, 11. marca. Kakor je že »Ponedeljek« na kratko za-beležil, so v nedeljo odkrili na škofskem posestvu v Betnavi pri Mariboru zločin mlade nezakonske matere, ki je hotela prikriti posledice svojih nedovoljenih ljubav-nih odnošajev. Na škofskem posestvu uslužbena Marija Lešnik je bila noreča, vendar pa je svoje stanje skrbno prikriva-la. V nedeljo popoldne so jo nopa-de porodne bolečine in v odsotnosti domačih je povila zdravo deklico.

Hotela prikriti bolj greh nezakonskega očeta, kakor svojo lastno lahkomišelost, je pri mladi materi zamrla materinska ljubez in odločila se je za zločin. V času, ko ni bilo nikogar doma, je odnesla dete na gnojišče in ga živca zakopala v gnoj. Kmalu zatem se je vrnil domov upravitelj g. Habjančič. Njemu stanje dekle ni ostalo prikrito in že večkrat jo je mislil prijeti, da bi mogel pravočasno ukretni vse potrebno za njen porok. Ko je prišel domov, je opazil v kuhinji krvave sledove. Obenem je opazil tudi spremenjeno stanje dekle Marije, ki jo je takoj prijel. Po dolgem obnavljanju in oklevanju je končno priznala, da je porodila in dete zakopala. G. Habjančič je naglo odkopal na označenem mestu in res je našel dete še živo. Če bi prišel morda še eno minuto pozneje, bi bilo dete že med angeliki.

Otroka in mater so nato takoj prepeljali z rešilnim avtomobilom v porodnišnico, ob enem pa je bila zaveza prijavljena orožni-kom. Nesrečna mati bo zato romala iz po-

za leto 1929/30 nadaljnjih prispevkov. Mnogo bo pomagano v prvi vrsti postaji Zidani most, ki je bila do sedaj ena najbolj obrem-enjenih postaj v državi baš zaradi njene neprimarne lege in pomanjkanja prave zve-ze proti Zagrebu direktnim putem. Z zgradbo mosta in razširjenjem postajnih naprav bo deloma pomagano, toda samo za prvo silo.

Se prav tako aktualno bo ostalo celokupno vprašanje kapacitete cele proge Beograd-Ljubljana vse dotle, dokler ne bo izvršen med Zidanim mostom in Zagrebom tudi še drugi tir. V kolikor smo poučeni, se je v tej zadevi po ljubljanski direkciji predložilo že vse potrebno na glavno rav-nateljstvo železnice v Beogradu, načrti so bili v načelu odobreni. Gre sedaj v prvi vrsti le za gmojno strau vprašanja, toliko važnega za vso državo. Vzrokov za to tr-ditev ni treba naštevati, saj leže na dlani, ako le pomislimo na vsestransko važnost proge Zidani most-Zagreb. Prepričani smo, da bo železniška uprava obravnavala tudi vprašanje dokraditve drugega tira med Za-grebom in Zidanim mostom z isto skrbno-stjo in skušala uresničiti svoje načrte, ka-kor vprašanje drugega tira med Beogra-dom in Novsko ter mosta preko Save pri Zidanem mostu.

Nelote pa se bo, ako se dovrši zgradnja vseh naprav, moralo načeti še eno zelo važno in vsestransko pereče vprašanje, ki se tiče Ljubljane kot take. V mnogih član-kih in od različnih piscev je bilo povedano glede razširjenja in reformiranja ljublan-skega glavnega kolodvora toliko argumen-tov, da ni potrebno dalje govoriti o tem. Hoteli pa smo samo naglasiti, da predstavlja pregraditev in modernizacija ljublan-ske postaje nekako zaključno etapo velikega dela: ustvaritev prvovrstne glavne proge iz Beograda na skrajno zapadno mejo dr-žave.

Jasno je, da se ne more zahtevati od železniške uprave, da bi se gradilo vse hkrati, saj naš gospodarski položaj ni tako rož-nat, da bi bila sredstva za tako ogromne investicije na razpolago iz tekočih dohod-kov prometnega resora. Nekaj se že lahko vsako leto sicer da iz rednega proračuna, toda to gre vse na rovaš vzdrževanja red-nega prometa na obstoječih progah. Ker je vsekakor v doglednem času misliti na več-je inozemsko posolilo, se mora že v na-prej vedeti, kaj bo najaktualnejše, ko bo denar na razpolago. Malenkostni donosi iz rednega proračuna bi izvršitev obširnega projekta podaljšali na dolgo vrsto let. Ker pa je dovršitev mosta v Zidanem mostu in položitev drugega tira med isto postajo in Zagrebom ter reformacija ljubljanskega kolodvora nujna potreba, smo napisali te vrstice, da ponovno opozorimo vse v po-štev prilagojene kroge na važnost proge Zidani most-Zagreb in njene polne pre-gradbe v smislu modernih načel železniš-tva, ker niti dvojni tir med Beogradom in Novsko, niti zgradba drugega mosta v po-staji Zidani most, temveč dvojni tir med Zagrebom in Zidanim mostom je ključ do rešitve našega izvoznega prometa na za-pad.

Ugodnosti za izvoz žita in moke

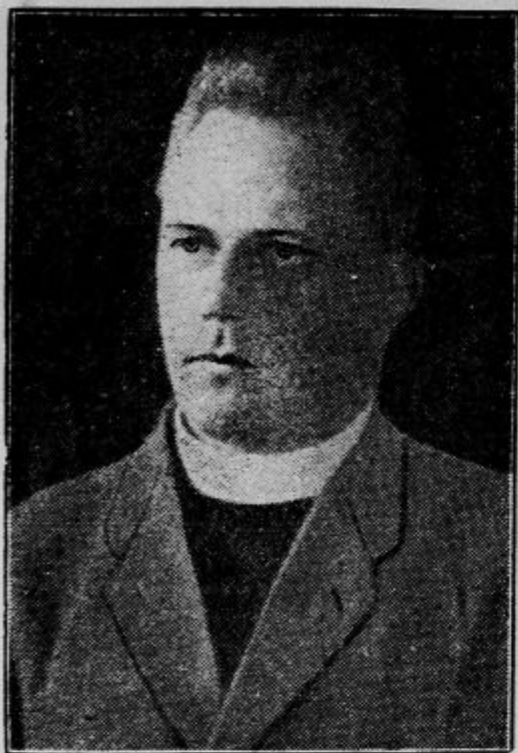
Beograd, 10. marca. r. Naši industrijci in izvozniki so sprožili vprašanje znižanja železniških in brodarskih tarif za izvoz našega žita in mlinjskih proizvodov v svrlo olajšanja izvoza. Na konferenci v minist-rstvu prometa dne 1. februarja je bilo skle-njeno, da se v relaciji proti Rakeku dovoli 25 % popusta za izvoz žita in mlinjskih proizvodov. Pred dnevi se je vršila v finančnem ministrstvu pod predsedstvom ministrovega pomočnika dr. Gospodnetića tudi konferenca za znižanje brodarskih ta-rif na Dunavu in Savi. Dr. Gospodnetić je v teh zadevah izjavil novinarjem med dru-gim:

Beograjska industrijska zbornica se je obrnila na finančnega ministra s spomenico, v kateri je zahtevala, naj se v interesu iz-voza žita in mlinjskih proizvodov odobri re-fakcija na brodarske prevozne postavke v smeri spodnjega Dunava. Na konferenci, ki se je vršila te dni v mojem kabinetu, je bil sestavljen načrt za rešitev tega vpra-sanja. Zaradi spomenice jugoslovenske mlinarske zveze v Zagrebu, ki je dospela naknadno in v kateri se zahtevajo refakcije za izvoz žita in mlinjskih proizvodov do du-navskih pristanišč, je finančni minister iz-javil ministru za promet svojo pripravljenost

Naši kraji in ljudje

Bodoči ljubljanski škof

Kakor je »Jutro« že poročalo, bo imenovan ljubljanskemu škofu g. dr. Jegliču za koadjutorja g. dr. Gregor Rožman, profesor ljubljanske univerze.

Dr. Rožman je koroški rojak, rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Veikovcu. Studiral je gimnazijo v Celovcu, kjer je maturiral l. 1904 in bil po končani teoloških študijah istotam posvečen v duhovnika L. 1908 je bil nameščen kot kaplan v Borovljah. Pastiriral pa je le malo časa. Dobil je dopust in se odpravil na nadaljevanje študijev na Dunaj, kjer je l. 1912 dosegel doktorat teologije, nakar se je vrnil v Celovec in bil postavljen za prefekta v knezoskofjskem deškem semenišču Marianum. Že naslednje leto je postal docent cerkvene prava v celovškem bogoslovju, leto nato pa profesor cerkvenega prava in moralike.

Po ustanovitvi ljubljanske univerze je bil dr. Rožman l. 1920 imenovan za docenta kanoničnega prava na ljubljanski teološki fakulteti ter je l. 1924 postal izredni vsučiliški profesor.

Teološke vseude dr. Gregorja Rožmana je že pred vojno objavil »Voditelj«. Od prevrata dalje je dr. Rožman redni sodrudiik »Časa« in »Bogoslovskega vestnika«. Profesor Rožman se uveljavlja tudi na nacionalnem polju ter je vnet sodrudiik manjšinskega muzeja Jugoslovenske matice.

Učitelj Vinko Fakin †

V Škrbini na Krasu je umrl dne 4. marca t. l. tankajšnji učitelj g. Vinko Fakin, ki zapuša vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci.

Rojen je bil 23. januarja 1891. v Škrbini. l. 1910 je položil zrelostni izpit na moškem učiteljskem v Gorici, služboval je v Nabrežini, Branici, Barki, Lipi in nazadnje v Škrbini. Bil je marljiv, vreden in točen učitelj, zglede gospodar, ljudstvu je stal s svetom in dejanji vedno ob strani. Dokler so obstojala narodna društva, je podpiral vsa. Bil je moč trdnega, neomajnega značaja.

Zadnje čase je imel dobro znano krčmo in prodajalno v najlepšem razvoju. Kako je bil pokojnik veljavna osebnost na Spodnjem Krasu, je pričal tudi njegov pogreb, katerega se je udeležilo poleg domačinov ogromno število njegovih znancev in prijateljev iz vseh krajev Krasa. Pogreba so se udeležili tudi šolski otroci pod vodstvom domačega učitelja in domači cerkveni pevski zbor, ki je zapel na njegovem domu »Nad zvezdami« in na pokopališču »Jamnika tih«. Domači župnik je ob odprtju grobu v krasnih besedah vzel od njega zadnje slovo.

Trst v obnovljenem življenju

Trst, 10. marca
»La vita comincia domani« ... To ni bilo življenje onih strašnih dni mraza in burje, začelo je takoj, kakorhitro je pokazal termometer prijazne lice. Ko je prispel do deset stopinj, so se spomnili Tržačani, da je bila taka temperatura zadnjič tam okoli 12. decembra. Iz preteklega dne poplavalnega izkaza razvidno, da je umrlo v Trstu v mesecu februarju 595 oseb, v provinci pa 214. V januarju je bilo smrtnih primerov v Trstu 410, torej februarja več za 185, v provinci v januarju 137, torej februarja več za 77. Zima je vzela mnogo ljudi, mnogim pa je postala bolezen.

Za volitve 24. t. m. se razvija živahno gibanje. vpisanih je volilcev 51.018 v štirih kategorijah v smislu novega volilnega zakona. V prvi kategoriji so oni, ki plačujejo sindikalni prispevek po določbah zakona z dne 3. aprila 1926 ali so upravniki ali člani družbe, ki plačujejo sindikalni prispevek po določbah istega zakona. V drugi kategoriji so oni, ki plačujejo najmanj sto lir direktnih davkov državi, provinci in občini na leto. V tretji kategoriji so državni, občinski in deželni nameščenci ter upokojenci. Četrta kategorija obsega duhovnike vseh v državi dopuščenih veroizpovedanj. V prvi kategoriji je 35.388 oseb, v drugi 1489, v tretji 14.083 in v četrti 58. Podčastniki in navadni vojaki ne volijo. Izjemo tvorijo maršali in nim slične šarže kakor tudi tem odgovarjajoče stopnje v drugih vojaških organiziranih telesih, v številni milicije, ki vr-

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravn »Franz Josefova« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trehstih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajaajoče in vselej milo odvajajoče. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

šijo efektivno službo. Volišče je 69. Po okolišje je bilo nekaj shodov, na katerih se je razlagala pomembnost letošnjih volitev. Volilo se bo od 7. do 19. ure. Podestast Pitacco opozarja one, ki niso vpisani, pa imajo volilno pravico, da naj se zgledajo v sekciji 23. S. Francesco d' Assisi, da tam izvršijo svojo dolžnost. Sodi se, da se bo Trst odzval pozivu na volitve v ogromnem številu.

Trst dobi vodovod. Te dni si je komisija, na čelu ji župan dr. Pitacco, ogledala dela, ki so bila zastala zaradi preostrega mraza. Videli so, kako polagajo cevi inženjerji italijanske družbe za zgradbo vodovodov iz

Ali je mogoče smrtno zastrupljenje s suhimi gobami?

Odkar je »Jutro« poročalo, da je v Litiji neka rodbina zbolela za znaki zastrupljenja po zavžitju jedi iz suhih gob, me je že več oseb osebno in pisмено izpraševalo, ali je sploh mogoče, da se kdo smrtno zastrupi s posušenimi gobami. Ali strupene gobe s sušenjem ne izgube strupa? Da in ne. Najnevarnejše strupenjače med gobami t. j. strupeni kukmak ali krompirjevka (amanita phalloides, mapa, bubosa, viridis, citrina) obdrže tudi posušene smrtno nevarne strupe. Toda te strupenjače spadajo k platičarkam, t. j. h gobam, ki imajo pod klobukom liki dežnik razpete lističe. Platičark pa naše ljudstvo sploh ne suši in bi posušenih tudi nihče ne kupil.

Suše se pri nas običajno le užitni gobani (jur ali globanja), ponekod tudi brezovka (boletus scaber), prav redkokje se lisičice in medvedje tačke. Med gobami 'mamio sicer tudi dve, ki sta proglašeni za strupeni: vrazji goban (boletus satanas) in volčji ali svojinski goban (boletus nachypus). Prav za prav pa sta obe vrsti le-sumljivi, ker ni dokaza, da bi bile kje, četudi sveže, užite povzročile smrt, temveč le bljuvanje in drisko. Avtorji nemških knjig o gobah: Gramberg, Michael in Rothmayr so zbirali desetletja statistiko o zastrupljenju z gobami po Srednji Evropi ter dognali, da so vse smrtno slučajne povzročile zgoraj imenovane strupene platičarke, oziroma tudi dobre, a že prestare in vsled tega pokvarjene užitne gobe. Imenovana strupena, odn. sumljiva gobana izubita posušena strup skoraj popolnoma. Sicer pa imata obe značilno, zato svarilno rdečo barvo pod klobukom in deloma tudi po koccnu, da jih že zaradi tega nihče ne pobira. Prezreane ali pretrgane takoj pomorijo, oziroma počrtnijo. To pa je našim ljudem znak, da je goba strupena, toda niema se samo pri teh dveh, dočim počrtni tudi okusni turek ali

Milan Dobrovoljac-Žmigavec pri Abrahamu

Zagreb, 11. marca
Danes slavi svojo petdesetletnico znani kajkavski pesnik in satirik Žmigavec. To ime so »koprive« in drugi humoristični in satirski pesniki širom Jugoslavije, manj pa je znano pravo ime — Milan Dobrovoljac — in življenje izvrstnega hrvatskega humorista, ki z mnogimi svojimi deli ni prispeval samo k smeju in razvedrilu, marveč tudi k ublaževanju mnogih strasti. Znan je tudi »Jutrovin« čitateljem.

Z živo in pisano besedo je ustvaril Žmigavec originalnosti v naši poeziji in prozi. Njegova melodiozna kajkavščina je pretvorila mnogo tragičnega v smešno in mnogo žolčnega v tolik humor, da so se razveselili in umirili celo oni, ki so bili »vzeti na muho«. Zlasti pokojni Stepan Radić je visoko cenil Žmigavčevu benevolentno, široko satiro. Žmigavčevi strankarsko-politični stili niso imeli nikdar strupenega žela in kdor se je nad njimi jezil, je pokazal le svojo maleknost in zagrenenost.

Humorist in satirik Žmigavec ima za seboj dolgo vrsto let težkega življenja vzorov in bojev. Od leta 1901. je bil rimskokatoliški kaplan v Trnju in Medjunurju in še marsikje drugje. Po štirih letih je zapustil duhovniško službo. Na Madžarskem in v Nemčiji je študiral nekaj časa pravo, potem protestantsko teologijo. Med vojno je bil »feldkurat«. Ker je bil dober do srbskih vojni ujetnikov, so ga sumičili in pošiljali v one bolnice, kjer so razsajale najnevarnejše epidemije. Bil je na Poljskem in v Rusiji, kjer je skrbel za bivše avstrijske vojne ujetnike, svoje rojake. Sedaj poje in piše, organizira razna prosvetna in podporni društva ter se ukvarja tudi s komunalno politiko.

Kdo bi štel in presojal, kaj je vse dragoceno v njegovih množičnih in raznoterih delih? Gotovo je to, da je vse simpatično.

Mnogo srečnih, veselih in plodovitih let vrlenu Žmigavcu!

Trahom v Prekmurju

Prelog, 10. marca
V naši državi so s trahomom najbolj okuženi bivši deli madžarske države: Banat, Baška, Medjumurje, Prekmurje. Prekmurje s svojimi 3000 trahomaši ima visok indeks te bolezni. Trahom je imпорiran iz Madžarske (Alföld) in se je razširil v pravo epidemijo, ker je našel v Prekmurju za to ugodna tla. To so v prvi vrsti klima, socialna beda in nevednost. Najhuje se je razširil ob Muri in so ob njej vse vasi zelo okužene. Vprašanje je samo, v kolikih letih se bo trahomski val razlil po Sloveniji, ki drugače skoraj ne pozna te bolezni. Imamo že predznake trahomskega okuženja Slovenije: v ljubumerskem srezu so sporadični primeri trahoma.

Kot socialna bolezen prve vrste se razširja trahom med siromašnim delovnim ljudstvom zaradi obupnih bičenskih razmer in velike nevednosti. Trahom se prenaša s solzami in očesnim sekretom in je neizbrljivi vrelc te bolezni družina, potem šola, eventualno volašnica in sezonsko delo. V rodbini okužijo že male otroke matere in je na ta način infekcija najnevarnejša, ker preti deci že od rojstva.

Najmočnejša trahomska gnezda so v Prekmurju naslednje vasi. Dolnja, Srednja in Gornja Bistrica, Odranci, Melinci, Izakovi, Dokležovje, Mala in Velika Polana. Malo manj na so okužene vasi: Čremšovec, Renkovec, Kobilje. Vse te vasi so v srezi Dolnja Lendava. V srezi Murska Sobota

Milana in s seboj so vzeli prepričanje, da bo letošnje poletje Trst že zadostno preskrbljen z vodo za vse svoje potrebe. Tako se bo uresničil skoro stoletni trud za vodovod in združeno bo z njim Pitaccovo ime. Vodovod bo izpeljan iz Timava.

Protituberkulozni konsorcij za Trst in provinco ima polne roke dela pa premapo sredstev za uspešen boj proti jetiki, ki se širi zlasti med revnejšimi sloji. Vojno življenje je krivo, da se je tako grozno razpasla. Lani je bilo pri konsorciju 985 prijav jetike in v disperanzijiv je iskalo zdravniške pomoči 7000 oseb.

kozak (boletus rufus), a ljudje se ga ravno zaradi tega svojstva ne upajo uživati. Strupeni, oziroma sumljivi gobani so seve tudi posušeni črni, dočim so užitni gobani svetlo ali temno rjavi. Ako bi se le dobil malo-marnejši ali brezvestnejši, ki bi sušil strupene gobane (ki so pod klobukom po koccnu rdeči ter pretrgani počrtnijo), bi jih gotovo ne mogel prodati zaradi črne barve, vsaj noben trgovec jih ne bi kupil.

Kako je torej moglo priti do zastrupljenja v Litiji? Smrtno nevarne platičarke skoraj gotovo niso bile, ker — kakor že rečeno — gob z lističi pri nas nihče ne suši in tudi nihče ne kupuje. Tudi navadno ni rešitve pri takem zastrupljenju, ker začne strup delovati šele 12 do 20 ur po zavžitju gob. Ravno tako malo verjetno je, da bi bili jedli strupene gobane, ker takih vsled kričbe rdeče barve nihče ne pobira in suši, ker bi jih tudi nihče ne kupil zaradi črne barve. Pa tudi, ako bi bili res jedli take črne suhe gobe, bi bili znaki zastrupljenja le lalike narave brez vsake večje nevarnosti.

Morda pa je dotična rodbina razen gob še kaj drugega jedla? Avtor Rothmayr navaja v svojih knjigah primer, da je neki delavec umrl navidezno zaradi zastrupljenja z gobami. Natančne povzede pa so dognale, da je jedel užitne gobe, nato pa sodegal 1 kg svežih češpeli ter popil liter limonade. Smrt so povzročile češpeli z limonado.

Najbolj verjetno je, da so jedli v Litiji sicer užitne suhe gobane, ki pa so bili pokvarjeni zaradi plesnobe, bodisi da jih je imel prodajalec v zatohlem, vlažnem ali brezračnem prostoru, ali pa je bil tak primer pri kupovalcu. Suhe gobe se morajo vedno hraniti na suhem in zračnem kraju, najbolje na podstrešju, a še tam v pletenih košarah ali v dobrih vrečah. — A. B.

so okužene vasi: Kuzdobljanje, Slaveči, Dolič, Bodonci. Sicer so tudi vse druge vasi okužene, ali ne v toliki meri, kakor navedene.

Pobijanje trahomske epidemije je zelo mučno, dolgotrajno ter zahteva mnogo truda, požrtvovalnosti in dobre volje ne samo od zdravnikov, temveč tudi od bolnika in od skupnosti. Že iz medicinskega stališča je trahom kot bolezen težka in dolgotrajna pri posameznikih, vsa njena težina in dolgotrajnost pa se zmnoži, če ta bolezen zavzame široke narodne mase in postane socialna ter se njeni vzroki in posledice spletoje in zavozilajo v nereseeni circulus vitiosus. Kot socialna bolezen zahteva trahom ne samo zdravniško, temveč tudi socialno pomoč za obolele.

Dosedanja protitrahomska akcija v Prekmurju je bila po osvobođenju v rokah sreskih zdravnikov, od leta 1927 pa je prešla časno na Stanico za pobijanje trahoma v Prelogu, ki ima tudi doma polne roke dela, ker je okrog 7000 trahomašev v srezi Prelog.

Četudi ima dosedanja akcija uspehe, je vendar nezadostna, ker so krediti za njo premajhni. V kratkem se osnuje protitrahomski center v Murski Soboti in se bo akcija lahko znatno okrepila. V tej akciji morajo složno sodelovati vse državne in samoupravne oblasti, kakor tudi vsi društveni sloji, ker je trahom nevaren vsem in tudi onim, ki se ga najmanj nadejajo. Večkrat lahko n. pr. služkinja zanes trahom v obitelji, ki bi drugače nikdar ne prišla z njim v dotiko. Tako služkinjo je treba najprej ozdraviti, potem ji pa najti službu na takem mestu, kjer ni nevarnosti, da bi se kdo okužil. Nikakor ne zadostuje, da se ji vzame poselska knjižica, ker ima trahom. Siromašni trahomaši je potreben zdravniški in socialni pomoč. Strogi policijski ukrepi bi zamogli imeti uspehe pri ekonomsko močnih, pri siromašnih pa ne morejo imeti zaželenega efekta. Lahko se sili posameznike, da se zdravijo, ali če zapremo očeta v bolnico, kdo bo prehranil njegovo obitelj, katero je on vzdrževal s svojim delom.

Dr. V. Derkač, upravnik Stanice za pobijanje trahoma.

Šolski prostori in mariborska Mestna hranilnica

Maribor, začetkom marca
Šoštarčeve hiše na Aleksandrovi cesti je Mestna hranilnica kupila samo zaradi tega, da se zamore preseliti s svojimi uradi na boljše in prometnejše točko, kar pomeni znajo kot denarni zavod samo pridobitev na pomembnosti.

Tako je najisal nedavno v mariborskih »Volksstimme« nekdo, ki si domišlja, da se tudi razume na narodno gospodarstvo. Neovrznena resnica je le, da so prostori v Šoštarčevi hiši popolnoma neprimerni in da tudi glede prometnega prostora špejajo za hranilnico ne morejo priti v poštev.

Mestna hranilnica bi namreč, če bi se preselila iz svoje krasne palače in iz svojih udobnih ter za svoje poslovanje nalašč zidanih in prirejenih zračin, svetlih in zdravih prostorov, v katerih uraduje že nad 40 let, izgubila na svojem ugledu, ugledu in — kar je glavno — na vlogah, kar lahko razume in si preračuna vsak lajik.

Preveč se je tozadevno že razpravljalo v javnosti in po časopisu, da bi naštevati ponovno vse okolnosti, ki bi bile hranilnic ob njej preselitvi samo v škodo; zato bodi z ozirom na obširne polemike v časopisu konstatirano le še na kratko:

V neprecenljivo korist šolstva kakor tudi hranilnice bo le, če ostanje hranilnični

prostor tam, kjer so sedaj, pomanjkanje šolskih prostorov v magdalenskem predmestju pa naj se odstrani na ta način, da se sezida novo šolsko poslopje na desnem dravskem bregu, kamor z ozirom na domičil šolobvezne dece edinole spada in kakor so se izjavili vsi preudarni in odlični šolniki kakor tudi razni ugledni gospodarski večaki, ki so svoje stališče tudi nepobitno utemeljili.

Da pa se odpomore pomanjkanju šolskih prostorov začasno, naj se do dogovitve nove šolske stavbe na desnem dravskem bregu nastani magdalenska šola v prostoru »Vesno«, ki je brez vsakega baska »skoro napol prazna, ali pa naj se izposluje premestitev železniške kontrole dohodkov iz šolskega poslopa, iz katerega se je morala svojočasno unakniti šola brez ugovora temu uradu.

Če računamo, da bi stala adaptacija Šoštarčeve hiše za preselitev hranilnice najmanj 1 milijon dinarjev, preuredba hranilničnega poslopa na Šlomškovem trgu v šolske prostore pa tudi približno isti znesek, potem pridemo do zaključka, da bomo imeli tozadevno po preteku nekaj let, ko se bo morala vendarle sezidati na vsak način na desnem dravskem bregu nova šolska zgradba, v narodno-gospodarskem oziru takole bilančno sliko:

Za preureditev Šoštarčeve hiše v hranilnične urade in hranilničnega poslopa v šolske prostore se bo izdalo okroglo 2 milijona Din, in sicer zato: 1. da se je hranilnično poslopje z nesmiselnimi prezidavami pokvarilo (ker ne bo več uporabno ne za šolo ne za stanovanja) in se s tem vrednost poslopa zmanjšala; 2.) da se je napravila zaradi preselitve hranilnice z nazalovanjem vlog, katero bo preselitev neizogibno zakrivila, ogromna škoda; 3.) da so se hranilnični uradi premestili v lokale, ki so zanje premajhni in v vsakem oziru neprimerni.

Gregorjevo

Ljubljana, 11. marca
Vreme širom Slovenije ima že pomladanski značaj, toda ta se ne kaže toliko v toploti kakor v spremenljivosti. Včeraj je bilo povsod jasno in solčno, a danes večji del oblačno in nekoliko hladno. Jug sili naprej. Po gajih in gozdovih okoli Tivolija odmevajo ljubki zbori svatovsko razpoloženih pevcev — škinkavcev — enic in drugih pevki, ki jih bo jutri ženi »Gregor. Ptiki bodo, kakor kaže, letos svoje svatovanje bržkone lepše preživljali, kakor prejšnja leta, ko jih je ob Gregorjevem še mučil sneg in mraz. Tako je začelo l. 1926, že pred Gregorjem močno snežiti, dočim je bil ves februar naravnost pomladansko tople. V marcu je znašala temperatura —6 C. dočim v februarju +6 C. Tudi druga leta (z redkimi izjemami) so ptiki sredi marca še precej občutili mraz.

Toplo južno vreme je povzročilo, da je sneg močno skomel. Le v Bohinju in Kranjski gori ga je še 20 do 35 cm. Reke in potoki prav polagoma dosegaajo svoje normalno stanje. Kakor nam javljajo iz Krškega, je danes kazal vodomer ob Savi — 55 cm ter je od preteklega tedna Sava narasla le za 10 cm izključena je sedaj vsaka nevarnost poplavl. Iz Brežic nam dalje javljajo, da je vojaštvo pretekli teden prenehalo z razstreljevanjem zamrznjene Sotle. Ledene plošče je vojaštvo razstreljevalo teden dni. Bilo je naporno delo, kajti ustje zahrbne reke je bilo povsem zatrpno z ledenimi skladi daleč tja proti Rigoncem oziroma železniškemu mostu.

Jutranja vremenska poročila so beležila naslednje stanje (v oklepajih prejšnjega dne):

Bohinjska Bistrica —1 (—3). Jasno: Kranjska gora —2 (—5). oblačno: Jesenice —2 (+2). oblačno: Tržič +3 (+1) jasno: Kamnik +2 (—1). oblačno: Ljubljana gl. kol. +1 (—2). oblačno: Celje +1 (+1) jasno: Brežice +2 (+4). oblačno: Dravograd-Meža —2 (—1) leno: Maribor gl. kol. +1 (+4). oblačno: Ljutomer +3 (+3) jasno: Kotoriba +3 (—2). oblačno: St. Janž na Dolencem —1 (—3) jasno: Novo mesto +1 (0). oblačno: Kovečje +1 (+2). oblačno: Rakek +3 (—4) jasno.

Kako silovit mraz smo letos prestali, kažejo sedaj zunanje posledice mraza po drevedih in gozdovih. Šetanci po Tivoliskem gozdu, Rožniki in Šišenskem hribu lahko opazujejo močno razpokano dreve. Nekatere razpoke so velike do 2 m. Zanimivo je, da so silnemu mrazu podlegli v prvi vrsti divji kostanjevi, deloma ceri, dočim so stari hrastovi orjaki in druga drevesa z gladkejšo skorjo krepko kljubovali navali mraza. Neki vesten sprehajalec je doslej v ljubljanskih šetališčih našel 115 kostanjev, ki jih je ugonobil mraz. Po gozdnih potih je najti tudi mnogo ptičjih skeletov, največ škinkavcev. Mnogi bodo pač pogrešali staro škinkavca, ki jim je druga leta mirno zibal hrano z roke. Letos ga ni nikjer, ugonobil ga je mraz.

Golfufivi krošnjariji v Domžalah

Domžale, 11. marca
Pretekli teden so se pojavili v Domžalah in v okolici štirje krošnjariji iz Hrvatske. Hodili so od hiše do hiše ter prodajali razno manuaktivno blago. Pomagali so si z golfufivimi trikii. Dva po dva sta hodila skupaj. Posebno ena dvojica se je odlikovala v pretkanosti in zvižaji. Eden se je delal pijanega, bahal se je, da ima dosti denarja, njegov tovarar se je ljudem pripovedoval, da je pajdaš bogat, ker se je vrnil nedavno iz Amerike in da daje blago skoraj zastoni, samo da se ga znebi, ker ne misli več krošnjariiti.

Sleparski krošnjari, ki je igral pijanca, je imel zloženo blago tako, da je n. pr. tri metre dolgo blago v štirih kosih izgledalo po obsegu, kakor kakih 9 kosov. Za celo balo je zahteval najprej 3000 Din, potem pa popustil na 1000 Din, češ, kaj bi mešetaril, saj imam dosti denarja. Kupcu je bilo blago všeč, prepričan je bil, da je blaga toliko, kolikor sta krošnjarija navedla in ko je še trezni krošnjari zatrjeval, da je vse tako rekoč podarjeno, je bila kupčija sklenjena. Pozneje, ko sta bila krošnjarija že daleč, se je svedca izkazala golfufija.

Na ta način sta krošnjarija golfufala po okoliških vaseh, spretno sta si izbirala za krivce nevedče ljudi, zlasti ženske in v par letih priglufala več tisoč dinarjev. Golfufija je prišla na uho domžalskim orožnikom, ki je golfufe poiskala in oddala v 'čamniške zapore. Preiskava ho ugotovila, v kolikem obsegu in na kake načine so bile izvedene golfufije. Izid preiskave bo dober nauk najvsem ljudem, ki tolikrat nasedejo zvitiim mešetarjem.

Gripa je tu!

Ne čakajte, da tudi Vas popade, temveč oborožite se, da boste mogli že prve znake pobiti. Izvrsno orožje so

Aspirin tablete

ker te olakšujejo glavobol, prenejanja, trgarje po udih, revmatizem in nevalgične bolečine.

Zahlevajte prisine Aspirin tablete v originalnem zamotu »Bayer«, katere se spozna po modro-beli-rdečivarski znamki.

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!

Triumf filma: Visok lepo.e!</

Domače vesti

Za bedno deco

so nam poslali včeraj:
g. Alojzij Steinmetz, Gradec 200.—
g. Ivan Savinšek, posestnik
in gostilničar v Novi Svitli
pri Gornjem Gradcu za
najbednejšo rodbino v ma-
riborski oblasti 200.—
g. Mirosław Klanjšek, šol.
upravitelj v Bučevcih 20.—
420.—

S tem zneskom smo doslej v denar-
ju nabrali skupno Din 42.450.50.

G. Steinmetz nam na njegovo željo
sporočil nekaj naslovov najpotrebnej-
ših družin, ker hoče nekaterim še di-
rektno pomagati.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

»Jutro«.

* Odlikovanja v naši vojski. Njeg. Veli-
čanstvo kralj je podpisal ukaz, s katerim
so odlikovani pehotni podpolkovniki Josip
Štekelj, Slavomir Verhunc in Alojzij Mar-
kovič, vsi z redom Beleškega orla petega
razreda. Zandermerijski kapetan I. raz-
reda Josip Karba je trajno upokojen in
preveden v rezervno.

* Dečja klinika na beograjski univerzi. V
Beogradu bo prihodnji mesec otvorena
univerzitetna dečja klinika. Za šefa klinike
je določen univerzitetni profesor dr. Matej
Ambrožič.

* Premestitve v carinski službi. V ca-
rinski službi so premeščeni cariniki: Alojzij
Jarc iz Paga iz glavni carinarnici v Splitu,
Metod Reč iz Zagreba iz glavni carinarnici
v Gjevčicah in Josip Košen'na iz Maribo-
ra tudi iz glavni carinarnici v Gjevčicah.

* Ljubljanska inženjerska zbornica se je
na V. letni skupščini, ki se je vršila 26. fe-
bruarja, konstituirala takole: predsednik
dr. ing. Alojzij Kralj (Ljubljana), I. pod-
predsednik ing. Josip Pavlin (Ljubljana),
II. podpredsednik ing. Ivan Šakič (Split),
tajnik ing. Rudolf Škof (Ljubljana), blagaj-
nik Evžen Rustia (Ljubljana). Člani uprav-
nega odbora: ing. Mihovil Kargotič (Split),
ing. Silvij Sponza (Šibenik), ing. Milan
Kiepač (Maribor), ing. Milko Pirkmayr
(Ljubljana), ing. Dušan Sernek (Ljubljana),
ing. Adolf Leon Dušan (Ljubljana) Nadzor-
ni odbor: člani: ing. Milan Šuklje (Ljubljana),
ing. Zarko Dešković (Split), ing. Franc
Zupančič (Ljubljana); namestnik ing. Vla-
dimir Šlajmer (Maribor). Izbrani člani
glavne uprave (poleg predsednika in pod-
predsednika): ing. Milan Šuklje (Ljubljana),
ing. Danilo Žagar (Split). Delegati za
glavno skupščino: ing. Viktor Accetto (Ma-
ribor), ing. Fabijan Kaliterna (Split), ing.
Dane Matosič (Split), ing. Srečko Petrovič
(Ljubljana), ing. Julij Alfeld.

* Natečaj za upravnisko službo v Ilidžu.
Sarajevska oblast je razpisala natečaj za
honornarnega upravnika kopljskega Ilidže pri
Sarajevu, ki bi moral 1. aprila nastopiti
službo. Upravniki bo imel razen plače tudi
stanovanje in hrano.

* 80-letnico svojega rojstva praznuje
danes v krogu svoje družine širok luko-
viškega in moravškega okraja znani sodni
organ Anton Kurik, sedaj vpokojenec in
posestnik v Dobu pri Lukovici. Rojen
l. 1849 v Rovšah na Dolenjskem si je mo-
ral že s 7. letom iskati kruha; bil je poz-
nejše orožnik, nato dolga leta letniški paz-
nik na Gradu in nad 25 let izvršilni organ
sodišča na Brdu pri Lukovici. Nad 37 let
je bil v državni službi, na kar je stopil
l. 1910 v pokoj in se stalno naselil v Dobu.
Imel je šest otrok, od katerih mu je kruta
usoda tekem šestih dni iztrgala tri, kasneje
pa še enega; danes mu živita še 2 hčerki,
ki sta poročeni, ter žena, ki je zvesta dru-
žica še vedno čilega in krepkega jubila-
ta. Še na mnoga leta!

* Smrtna kosa med ameriški rojaki. V
naselbinah Yale v državi Kansas se je ustre-
ljal naš rojak Anton Rutar, star 51 let, ro-
dom iz Šmarjete pri Krškem. Kot star na-
seljenec je dolga leta garal v prenogov-
niških, a končno je prostovoljno napravil
konec življenju, ki mu ni prineslo ničesar
dobrega. — V Lorainu, država Ohio se je
pri delu smrtno ponesrečil Anton Simonič.
Rodom je bil iz Draščev pri Černomlju. V
Ameriki je bival 22 let. Zapuščila vdova in
pet neprekosljenih otrok. — Istotam je
podlegel dolgotrajni bolezni rojak Feliks
Kramaršič, ki je služil svoje dni pri ame-
riški mornarici. — Istotam je umrl v ame-
riški 50 let Franc Zgonc iz Gradišča na
Dolenjskem.

* Smrtna kosa. V Gotovljah je dne 10.
t. m. preminul po kratki bolezni šolski
upravitelj v pok. g. Franc Brinar, star
64 let. Danes ob 10. ga v Gotovljah polože
v grob. Blagopokojni je bil odlični šolnik,
ki ni samo dobro učil in vzgajal mladino,
temveč je tudi odraslim vedno nudil pro-
svetno in gospodarsko vzpodbudo in pomoč
ljudstvu, med katerim je služboval ga bo
ohranilo v hvaležnem in častnem spominu.
V najboljšem spominu bo ostal tudi pri to-
variših. — Na pokopališču pri Sv. Križu v
Ljubljani so ob veliki udeležbi položili več-
raj popoldne k večnemu počitku uradnega
uslužbenca Gradbene direkcije g. Viktorja
Simanova, ki je mrl v bolnici star ko-
maj 28 let. Trnovsko pevsko društvo mu
je pelo žalostinke. Pokojnika blag spomin,
rodbinam naše iskreno sožalje!

* Za veliko noč je izdala Jugoslovenska
Matica 12 novih originalnih razglednic v
trobarvnem bakrotisku. Razglednice se bo-
do prodajale v prihodnjih dneh po vseh
podružnicah Jugoslovenske Maticе v Slo-
veniji in po raznih trgovinah in trafikah.
Cena razglednic 1 Din. Napredaj bodo
tudi razglednice lanske izdaje po ceni 1.50
Din. Trgovcem se pošljejo na zahtevo

vzorci. Slovenci, kupujte te razglednice,
dajte jim prednost pred importiranimi, po-
gosto manjvrednimi razglednicami.

* Pravica do ribarjenja. Občinski uradi
in ribarski interesenti se opozarjajo, da se
z nakupom ribarske knjižice še ne pridobi
pravica do ribarjenja, temveč mora vsakdo,
ki izvršuje ribolov, imeti v knjižico vpisano
dovoljenje lastnika ali zakupnika posamez-
nega ribarskega okraja. Brez vpisanega do-
voljenja lastnika ali zakupnika ribarska
knjižica ne opravičuje do nikakega izvrše-
vanja ribolova.

* Na Dunajskem velesejmu prikazuje
Brennabor že v Berlinu prikazani, čedno
izdelani poldrugolitrski chassis kot gibljiv
rezi model, ki je zelo demonstrativen.
Dalje elegantno trilitersko šestcilindrsko
Pulmannovo luksuzno limuzino, šest-
cilindrski štirisedežni cabriolet in očarlji-
vo poldrugolitrsko notranjevodilno limuzi-
no. Vsi vozovi Brennabor so kakor vedno
posrečeno izvršeni in zaslužijo pozornost,
ki jo vzbujajo. Tudi tovorni vozovi Brennabor,
ki se odlikujejo po veliki gospodars-
tvenosti in zanesljivosti, so razstavljeni.
Triliterski šestcilindrski nižinski omnibus
napravljajo posebno ugoden utis. Zastopane
so seveda tudi Horchove tvornice (Horch-
werke), ki razstavljajo tri svoje elegantne
osemčilindrske vozove. Sportni cabriolet
je prav tako kakor v Berlinu in na drugih
razstavah zelo občudovan. Pullmanov ca-
briolet, ki je v inozemstvu zelo uveden, na-
pravlja kot elegantni voz najboljši utis;
prav tako Pullmanova limuzina. Horcho-
vi vozovi so dobro prekonstruirani in pri-
kazujejo najboljše nemško tvorniško delo.
V zelo velikem obsegu razstavlja Mercedes
Benz. Od te stare znamke je razstavljenih
8 vozov; med njimi so 3 tipi »Stuttgart« 260
in 4 osemcilindrski tipi »Nürburg«. Razen
tega se vidi še Pullmanova limuzina šest-
litrskega kompresorskega modela. O kon-
strukciji in delu vozov Mercedes pisati bi
pomenilo dositi vodo v morje. Zanimivo je,
da je večina nemških vozov zopet razstav-
ljena s povsod priljubljenimi pnevmatikami
Continental 462

Velesezencija! Danes!

Druga mayerlinška tragedija!

**Geza Matačić in
Luiza Koburška**

Tragedija hčerke belgijskega
kralja Leopolda II.

Predstave ob 4., 6., 8. in 9. uri.

Najnižje cene! KINO IDEAL

* Občni zbor Vodnikov družbe se bo
vršil v sredo 27. t. m. ob 20. v prostorih
Zveze kulturnih društev v Ljubljani, Kazi-
na, II. nadstropje. Dnevni red: poročilo
odбора, računski zaključek za l. 1928 in
poročilo nadzorstva, proračun za l. 1929 in
določitev članarine za l. 1930, določitev
knjižnega proračuna za l. 1930, volitev
predsednika, odbora in nadzorstva, samo-
stojni predlogi in slučajnosti. K mnogo-
številni udeležbi vabi odbor Vodnikove
družbe.

* Nove telefonske postaje. Pri pošti Do-
lenja vas pri Ribnici in pri pošti Begunje
pri Lescah je otvorena telefonska go-
vorilnica. Za prvo je posredovalna postaja
Ribnica na Dolenjskem, za drugo pa Lesce.

* Avtobusna proga Ljubljana-Sušak. Gle-
de na ureditev novih turističnih avtobusnih
prog je Invalidska zadruga prometnemu
ministrstvu prijavila, da bo v početku le-
tošnje sezone otvorila turistično progo med
Ljubljano in Sušakom z luksuznim avtobu-
si. Voznja bo trajala pet ur 30 minut.

* Priprava doba za advokaturu traja
pet let. Po novem načrtu zakona o odvet-
niških se predvideva, da bo pripravljalna
doba za advokaturu trajala pet let.

* Naš Rdeči križ. Nekoliko zakasnelo
je pravkar izšla dvojna številka za januar
in februar. »Glasnika« crvenog križa.
Zvezek obsega 60 strani in je izšel v na-
kladi 25.000 eksemplarjev. Časopis dobivajo
redni člani Rdečega križa za 10 Din, pod-
porni člani za 15 Din, nečlani pa za 20
Din letne naročnine.

* Močan potres v Južni Srbiji. Pretekli
petek ob 13.35 so na zapadnem pobočju
Delič-planine zlasti pri Drenici, čutili mo-
čan potres, ki je obsegal tudi kraje dre-
niškega in mitroviškega sreza, kjer pa je
bil slabši. Znatne škode potres ni na-
pravil.

* Velika nezgoda na Kolpi. Pišejo nam:
Obmejni kraji so bili vsled velikega snega
in hudega mraza popolnoma odrezani od
sveta. Zato prihajajo poročila šele sedaj.
Kolpa je bila pri Pincici zamrznila čez in
čez, česar ne pomnijo niti najstarejši ljud-
je. Minarji so imeli zelo hudo borbo z
mrazom, ker se je led sproti delal okoli
koles in pretil polomiti vse. Eden najsta-
rejših minov v Beli Krajini je pobrskel
mlin. Tu so trije delavci noč in dan se-
kali led, da bi preprečili nesrečo. Med 27.
in 28. p. m. pa je prišlo do katastrofe.
Ogromne množine ledu so se nakopile
pred jezo, ga pretrgale in ga odnesle
skoro polovico. Škoda je ogromna. Min je
last Antona Kuzme. V poletnem času, če
je bila Kolpa nizka, je včasih obratoval
edino ta mlin in so vozili celo Kočevci

žito v ta mlin. Jez je bil iz rezanega ka-
menja in je bil najsolidnejši na vsej Kolpi.
Pomladne povodnji pretjeto uničiti jez do
kraja. V interesu prebivalstva bi bilo, da
se prizadejemu prisloži na pomoč in se
mu podeli podpora, da se jez zopet po-
pravi.

* Neprimerno obnašanje mladine. Prejeli
smo: Z zidamoškim večernim vlakom se
vozi iz Ljubljane tudi mnogo valencev
vseh strok, ki stanujejo ob bližnjih posta-
jah. Če se natepe več take mladine v kak
kupe, pride med mladimi vročevrtni
običajno kaj kmalu do nesoglasja in včas
celo do pretepa, kakor se je to dogodilo
predvčerajšnjim. Mladci pa ne poznajo niti
med seboj niti do ostalih potnikov nikakih
obzirnosti, in tako se lahko zgodi, da pride
do bušk celo dama, ki se vozi slučajno v
družbi nedostojnih in breobzirnih fantov.
Umestno bi bilo, ko bi obrnili gg. sprevod-
niki malo pozornosti tem »Družabnim
igram«, potniki pa naj natančno službujo-
čim uradnikom na najbližji postaji take ne-
mirneže, ki naj potem mlade pretepače
načue manir.

* Velik dobiček državne razredne loterije.
Kakor javljajo iz Novega Sada, je pri
zadnjem zbiranju državne razredne lote-
rije 5. t. m. srečka 68.679 dobila premijo v
znesku 250.000 dinarjev. Polovica omeje-
ne srečke je bila prodana v Novem Sadu.
Dognalo se je, da je ono polovico srečke v
novosadski trafiki »Bristol« kupil neki že-
lezniški uradnik, ki je nameščen v Južni
Srbiji.

* Tihotapstvo v Prekmurju. Po spopadu
med tihotapci in in financo stražo pri Mar-
tinju v Prekmurju se je pri ranenem tihota-
pcu Vinerju našla vreča ne s 61, temveč
s 461 zavočki madžarskega tobaka po
25 gr.

* Preprečena železniška nesreča. Ko je
železniški poduradnik g. Ivan Star 9. t. m.
v Žalni ob treh zjutraj pregledoval progo
ter se okrog 5. vračal v Žalno, je ob kilo-
metru 28. našel na tiru veliko skalo, ki se
je odtrgala od hriba in zdrčala navzdol.
Težke skale ni mogel sam odstraniti. Po-
trebno pa je bilo, da se to stori, ker privozi
okrog 6. ure že prvi novomeški vlak. G.
Star je odhitel v bližnjo vas Velika Loka
in klical ljudi na pomoč. Z velikim trudom
se jim je posrečilo, da so skalo odstranili
še pred prihodom s potniki natrpanega vla-
ka. Vestnost in odločnost g. Ivana Starca
je še pravočasno preprečila veliko želez-
niško nesrečo.

ITO — zobna pasta najboljša.

* Skleni, pavzini in svetloplini papir pri-
poročam M. Tičar, Ljubljana.

* Oblike kemlično čist, barva, plisira in
lika tovarna Jos. Relch.

* Dostavni okoliš pošte v Bogojni. V
poštni okoliš te v najnovšem času otvor-
jene pogodbene pošte spadajo vasi: Bo-
gojina, Filovci, Ivanci in Strehovci, ki so
se izločile iz okolišja pošte Dobrovnici v
Prekmurju. Za vasi: Ivanci, Filovci in
Strehovci je uvedena vsakdanja selska
dostava izveniš nedelje. Ožja (krajevna)
dostava se vrši samo v Bogojni.

* Raztrgani in zamazani bankovci. Pošt-
ni minister je odredil, da se raztrgani in
preveč zamazani bankovci Narodne banke
ki jih prejemo pošte od občinstva, ne
smemo puščati ponovno v promet, ampak
naj jih vzamejo iz prometa ter odvajajo
podružnici Poštne hranilnice, kamor pač
pošiljajo denarne odvode.

* Živinski in kramarski, tako zvali Jo-
žefov sejem v Mirni peč se zaradi praz-
nikov preloži na 26. t. m. torej na torek
po prazniku Marijinega oznanjenja. Se-
janji in kramarji se vabijo da posejijo
sejem.

* Kašelj, prehlad, hripavost, pljučne be-
lezni sigurno zdravi Sirofen. Dobiva se v
lekarnah. 79

Iz Ljubljane

* Čsl. mladina v Ljubljani prezidentu
Masaryku. Na dostojen, a manifestanten
način je češkoslovaška šolska mladina
skupno s Češkoslovaško Obci in JČL pro-
slavila 79 letnico rojstva prezidenta Masa-
ryka. O proslavi je izčrpane poročal »Po-
nedeljek«. Dostavljamo še nekatere zani-
mive podrobnosti. Šolska deca, ki poseča če-
ško dopolnilno šolo na Mladiki, je s svojim
imponujočim nastopom vzbudila pri vseh
največje občudovanje. Glinjivo je bilo vi-
diti in poslušati kako je deca z globokim
razumevanjem deklarirala razne pesmi,
posvečene iskreno ljubljenu »tatičku«
Masaryku. S pravo virtuoznostjo so učen-
ci in učenke izvajali tudi več klavirskih

Bosulin svečice

so edino zanesljivo zdravilo zoper aramnično
vnetje pri govedih ter jakovost krav in telc.
Skatila z 12 svečicami in živinozdravilnim
navodilom 30 Din. Če se pošlje denar v pisnu
naprej poštne prosto, sicer povzete. Izdeluje
in razpoušča edino: Lekarna pri angolu varhu
na Vrhniki. 3662

točk: štirinasto sta podala učenec Krofta
in učenka B. Juraskova »Slovanski ples«,
dalje »Pod cvetočimi drevesi« učenec Jar-
ka Jurasek, učenka M. Juraskova pa »Pri
studenec« in končno je na klavirju zaigral
dve narodni pesmi učenec Krofta. Posebno
prisrčen je bil nastop učenca Jirka Miky-
ška in učenke Libuše Rogozove, ki sta re-
citirala »Čestitke prezidentu«, učenka M.
Kynolova je izvrstno podala J. Horakove
»Vzdane vlasti«, Vlasta Poženelova »Po-
zdrav prezidentu«, a s pravim govorniškim
talentom je učenec Dušan Rogl govoril
Naumanovo »Osvoboditelju«, učenka A. Ha-
senöhrlova je recitala I. Severjeva »Ob-
laka«, k zaključku pa je učenka Helena
Rosova izrazila prezidentu čestitke »morav-
ske dece v Peškovi pesmi« »Zelje«. Vsi na-
stopajoči so želi najtoplejši aplavz in od-
krito odobravanje. Češka dopolnilna šola se
v Ljubljani prav lepo razvila in šteje v treh
tečajih okoli 50 uencev in učenk. Vsa če-
škoslovaška deca se marljivo učiti tudi na-
šega jezika.

* Prihod Jana Skale v Ljubljano. Ka-
kor smo že beležili, se bo gosp. Jan Skala,
znani lužičkosrbski književnik in manjšin-
ski delavec, v aprilu podal na turnejo po
Jugoslaviji, kjer bo v raznih večjih mestih
priredil predavanja. V vrhu razgovora o
dostojnem sprejemu odličnega gosta in za
aranzma njegovih nastopov so se snovi v
pisarni ZKD v Kazini sestali zastopniki
naših narodnoobrambnih organizacij. Se-
stavljen bo petčlanski odbor, ki bo vodil
vse priprave.

* O Sevlčkovem komornem kvartetu
in o njegovih umetniških koncertih pišejo
že nad 20 let vsi evropski časopisi, kajti
člani Sevlčkovga kvarteta Lhotsky, Pro-
chazka, Moravec, Pour stalno koncertirajo
po vsej Evropi in »Berliner Tageblatt« piše
o njih na pr.: Sevlčkov kvartet je mojstr-
sko združenje, ki se odlikuje po absolutni
muzikalnosti in ki prinaša vsako umetnino
s potrebno karakteristiko. Posameznosti
kakor tudi celoto podaja tako izvrstno, da
si boljši in močnejši kvartet le težko pred-
stavljamo. Skratka: imajo vse lastnosti naj-
boljšega godalnega kvarteta in poslušati naj-
hovo igro je višek užitka. Vstopnice v Ma-
tični knjižarni. Koncert bo v Ljubljani v
petek 15. t. m. ob 20.

* Iz gledališke pisarne. Danes se pono-
vi v drami zabavna komedija »Vdova Ro-
slinka« ki jo igrajo letoš že drugič za
abonana. Zasedba zopet normalna, kakor
pri premijeri. Predstava je bila doslej ved-
no dobro obiskana in animirana. »Danto-
nova smrt« se bo dala v četrtek izven
abonana, to pa zaradi velikega povpraše-
vanja po vstopnicah pri dosednjih vpri-
zoritvah te grandiozne drame iz francoske
revolucije. Cene normalne. Sodeluje voja-
ška godba in poleg celokupnega ansambla
nad 70 statstov. — »Carmen« z Iličičem.
V sredo, dne 13. t. m. se bo igrala opera
»Carmen« z Iličičem kot gostom. Cene ob-
čajne operne.

* Pevsko društvo »Slavec«. Danes
zvečer ob pol 20. obvezno vsi in vse v
društvu. — Odbor.

* Francosko predavanje v Ljubljani.
Vse posetnike in prijatelje francoskega in-
stituta v Ljubljani vabimo na predavanje,
ki se bo vršilo v sredo 13. t. m. v lastnih
prostorih v Narodnem domu ob 21. uri. G.
profesor Vey bo predaval v snovi: Lycé-
ens et étudiants de France. Predavanje
bodo spremljale projekcije.

* O »Sali«, ženski razstavi v Bernu
in o švicarskem gospodinjstvu bo predava-
la ga. Marjanca Lindnerjeva v sredo ob
20. na šentjakovski šoli. Predvanje bodo
pojasnjevale skuptične slike. — Splošno
žensko društvo.

* Gremil trgovcev v Ljubljani obvešča
da je proračun gremilja za leto 1929. vsem
gg. članom med uradnimi urami v tajništvo
na vpogled. Samostojne predloge je vložiti
najkasneje do 15. t. m. — Odbor.

* Sobotna čajanka v Mladiki. Kadar se
brhke golenke »Mladike« opogumijo, da se
s svojim kuharskim znanjem pokažejo pred
javnostjo, ni karsidoli! Škoda le, da je to
samo enkrat na leto. Za uverturo zabavna
kuharska igra, prav dobra, zares, polje pa
se je začela kulinaricna poezija, ki je tek-
nila tem boljše, ker so jo prednale mične
kuharice same. Gostje, polna jedilnica jih je
bilo in najodličnejši med ljubljanskimi od-
ličniki vmes, so bili na moč zadovoljni, in
ko se je naposled začel ob zvokih harmo-
nije in klavirja še ples, je bila dvorana na
mah premajhna za vrteče se dvojice. Za

Novosti

za plašče, kostume in moške
obleke došle. Dobijo se po naj-
nižjih cenah

Jos. Snoj

Ljubljana, Prešernova 3

Angleški kamgarni

v najnovejših vzorih

nudi v veliki izbiri
Josip Štibar, Ljubljana, Stari trg 21

OBLEKE po meri

ter blago za obleke kupite najceneje
pri tvrdki A. Presker, Sv. Petra c. 17.

Danes senzacionalna premijera:

FRED THOMSON

s oviti junak dneva v popolnoma
novi ogromni senzaciji

„Zadnji udarec“

Senzacija pod senzacijo

Ob 4, 7, 9, pol 8 in 9. uri
Telefon 2730. Kino »DVOR«

lepo prireditve naše čestitke ravnateljici
ge. Zemljanovi in ravnatelju g. Jugu, nič
manj pa mladim kuharicam!

* Ozgodovnik! Odslej se bodo vršili
redovni sestanki v areni Narodnega doma
(v prostorih »Jadrana«, vhod iz Tomanove
ulice). Prvi setanek v novem lokalu bo da-
nes v torek ob 6. zvečer. Pridite vsi in toč-
no! Privedite svoje tovariše, svoje brate in
sestre! — C. R.

* Nova, moderna vinska klet v Ljub-
ljani. Splošno priljubljeni veletrgovci z vi-
nom v Šiški g. Jos. Levanič si je postavil
v Lepodvorski ulici (počezna nova ulica
od Celovške ceste do Medvedove ulice)
prav lično stanovanjsko hišo z obširnimi
skladiščem, pod obema poslopijema pa se
razteza prav moderno zamljiljena vinska
klet, dolga 25 metrov. Klet ima prostora
za ca 3000 hl. V letošnji najhušji zimi je
bilo v kleti povprečno 4 stopinje toplote,
dasi je zidovje še surovo. G. Levanič je
priznan strokovnjak v vinarstvu in kletar-
stvu, rodom iz Zavrča. Njegova specialna
vina vsako leto občudujejo obiskovalci no-
vinarskega koncerta v »Unionu«.

* Nekoč — sedaj. Pod tem geslom bo
priredilo Društvo konservatoristov »danes
zvečer ob 20. v dvorani Kazine družabni
večer. Na programu klasična in moderna
glasba. Ljubitelji glasbe vabljani. Po kon-
certu ples ob zvokih pristnega »Jonny-
jazz«. Vstop samo proti vabilu, ki se dobi
danes od 14.—17. ure v veliki dvorani
Kazine.

* Izgubljena listnica. Akademik M. V. je
bržkone v kinu Matica izgubil listnico in
naproša poštenega najditelja, da mu proti
nagradi vrne papirje in vsaj zlati mono-
gram, ki je za najditelja brezpomemben.

KREOLA

Iz Maribora

* Zapisiga nove občinske uprave. Na
četrtkovni proračunski seji mariborskega
občinskega sveta bo veliki župan svečano
zaprisegel župana, podžupana in občinske
svetnike.

* O tatvinah v trgovini Martinz smo
izvedeli nadaljnje podrobnosti: Osumljeni
dolgoletni uslužbenec Karel P. je sin pre-
možnejših staršev. Nepoštenosti je kriva, ka-
kor vse kaže, slaba tovarišija. Sam ni nikar
trpel pomanjkanja. Bil pa je velik pri-
jatelj delavca Slavka V., ki je zaposlen v
tovarni »Doktor in drug« in se je vedno
izdal za pomožnega mojstra. Slavko V. se
je v svoje nepoštenne namene posluževal
tudi svoje sestre Romane, ki je že poro-
čena. V Mariboru pokradeno blago je se-
stra po nizki ceni prodajala na deželi, pa
tudi nekaterim moriborskim trgovcem, ki
se jim blago ni zdelo sumljivo, četudi je
bila cena nizka. Ko je za nesrečo sina Kar-
la P. izvedel oče, se je takoj pripeljal v Ma-
ribor ter izjavil, da je pripravljen povrniti
vso škodo, ki znaša več desetstot Din. Po-
licija še nadaljuje preiskavo, ker hoče ugo-
toviti osebe, ki so se hotele z lahkomyse-
lnostjo trgovskega pomočnika okoristiti. Are-
tirani P. je tatvine priznal.

* Obrtno pravice. Mariborski mestni
magistrat kot obrtno oblastvo je izdalo v
preteklem mesecu 19 novih obrtnih pravic
in izbrisalo 43 pravic.

* Podpore brezposelnim. Mariborska
Borza dela je v februarju izdala 108 ose-
bam 17.382 Din redne in 870 Din izredne
podpore. Brezposelnim, ki so šli iskat dela
drugam, je izplačala za potne stroške 6406
Din.

* Razpust Orjune v Mariboru. V nede-
ljo dopoldne se je zgasil pri tajniku Orju-
ne goep. Pelanu organ mariborskega komi-
sarjata ter mu izročil dekret o razpustu
organizacije. Dekret pravi, da so vse or-
ganizacije, ki so se bavile s politiko in se

kavo, ki se je zila na otroka. Otrok je dobil tako težke opekline po vsem telesu, da je malo upanja, da bi okrevale.

a— Par rejenih volov je ukradel neznan uzmovnik posestniku Vavčaku v Rajhenburgu. Tat je vlomil v zaklenjeni hlev in mirno odpeljal oba repa. Posestnik trpi okrog 10.000 Din škode. Mesarje in prekaževalce opozarja policija na te vole in svari pred nakupom. Če bi kdo kaj izvedel o volih, naj o tem obvesti mariborski policijski komisariat ali pa najbližjo orožniško postajo.

a— Vlom v gostilno. V noči od petka na soboto so neznan zlikovci vlomili v gostilno »Pri zelenem travniku« ter odnesli več steklenic vina, nekaj klobas in cigaret. Povzročili so gostilničarju g. Resniku okrog 600 Din škode. V gostilno so prišli skozi okno. Policija je vlomilec že na sledu.

a— Hripa pojoni. Pred dobrima dvema tednoma je šlo število na hripi obolenih oseb v mestnem okolišču mariborskem že proti 200 in se je bilo bati, da bo bolezen z nastopajočo pomladjo pritisnila še huje. Včerajšnji izkaz mestnega fizikata o nalezljivih boleznih pa nas v tem oziru tolaži, ker izkazuje v času od 1. do 7. t. m. samo 64 slučajev obolenja na hripi. Na škrlatiniki sta oboleni dve osebi in na davici dve osebi. Umrl je samo bolnik na šeno.

a— Labud je odletel. Na ribniku v Mestnem parku je imelo olupševalno društvo dva krasna labuda, ki sta bila posebno veselje otrok, ki so jim dnevno trosili drobne in slaščice. Pozimi sta bila zaprta v mestni vrtnariji, od koder so ju od časa do časa spuščali na prosto. Tudi v nedeljo popoldne jima privoščili nekako svatbo. Toda gospod labud se očividno ni hotel več vrniti v neoprostljivo ječo in jo je na lastno pest pobrisal neznano kam, pustivši sario v največji žalosti. Tudi samica je je mislila pobrisati, vendar pa se je že tako odvalila letanja, da je kmalu ušla. A t. kjer so jo takoj ulovili uslužbenci mestne vrtnarije in spravili na varno. Olepševalno društvo trpi zaradi pernatega beginca okrog 1500 Din škode in prosi onega, ki bi ujel ali izsledil labuda, da to orožje bo. Olepševalni udi št. 1, ki bo plačalo lepo nagrado, bodisi policiji ali sbljižji orožniški postaji. Labud jo je po dotedajnih ugotovitvah mahnil proti Krčevini in misli menda celo preko meje. Če pa bi se našel kdo, ki bi hotel privoščiti labudju pečenko, ga opozarjamo na naprej, da meso ni dobro in je ta trdo, da si je na njem že vsakdo polor l zobe.

Iz Celja

a— »Jutrova« podporna akcija za ubogo mladino. Vsak dan prihajajo v našo družnico v Celju številne družine prosit podpore, kruha in obleke za svojo ubogo, gladojučo dečo. Žal, da ne moremo vsem ustreči in moremo nuditi podporo le najbolj potrebnim, zlasti ker dobivamo le malo skromnih prispevkov. Večji dar v ta namen smo prejeli včeraj od g. Ad. Sulzerja, trgovca iz Letuša, ki nam je poslal iz zapuščine po pokojni gosposodi Anici Golavškovi, trgovki v St. Pavlu pri Preboldu, zavitek raznega manufakturnega blaga v skupni vrednosti okrog 1000 Din. Srčna hvala!

a— Dve tatvine na predpostnem selmu. Na sobotnem selmu sta bili izvršeni dve tatvine. Na Glavnem trgu je izmaknil zasednici Amaliji Šmidovi iz Poljarja pri Jurklostru iz zunanega predpasnikovega žepa rjavo usnjato listino z vsebino 550 Din. — Popoldne ko je bil selm že končan in so zadnji selmarji pospravljali svoje šotore, je ukradel drzen tat selmarici Heleni Gorenjakovi s skrinje pred Wienerjevo trgovino neno usnjato selmarsko torbico, v kateri se je nahajalo okroglo 3000 Din denarja in njen obrtni list. O tatovih še nimamo sledu.

a— Smrtna kosa. Na Bregu pri Celju je umrla v nedeljo 10. t. m. 69-letna posestnica g. Jožefa Pogačarjeva, mati ravnateljice Vjazemne Zavoralnice v Celju. V javni bolnici so umrli od sobote do včeraj 74-letna občinska reva Katarina Šmidova iz Jurklostra, 4-letni Martin Drobiz, sin posestnika iz Ljubnega, 6-letni Janko Natlačen, sin usnarja iz Ljubnega, in 20-mesečna Gertruda Mantlova, hčerka slaščičarja iz Celja. Drobiz in Natlačen sta umrla za škrlatinko. Mantlova pa za davico. Škrlatinka, ki še vedno razsaja v gornjegralskem okraju, je torej doslej zahtevala že trije smrtni žrtve.

Na srca in živčno bolnim priporočamo našo
Kofeino prosto prazeno kavo
Sveže čajno maslo in pristne kranjske klobase stalno v zaloz.
ANTON FAZARINC CELJE

a— Ljudska kuhinja v Gaberju. Ta pred enim mesecem ustanovljena dobrodelna naprava se normalno razvija. Začetoma je prihajalo na hrano le po 6 ljudi, vendar se je število obiskovalcev tekom časa pomnožilo, tako da je danes že 26 obiskovalcev ter se še vedno prilašča novi. Cinkarniški delavci dobe te dni svojo obredno v tovarni, kamor se bo jedi donajalo iz gaberške kuhinje, s čimer se bo število zopet znatno povečalo. Odbor je marljivo na delu ter je na svoji zadnji seji sklenil otvoriti tudi v mestu takoj kuhinjo, in sicer v poslopiju »Delavske zbornice«. Kakor hitro se prikladi zadostno število odjemalcev, se

KREOLA

bo takoj pričelo s kuho. Zatorej se vabi vse one, ki se za zadevo zanimajo, da se takoj prijavijo ali pri Borzi dela v Celju, ali pa pri vodji Konzumnega društva na Kralja Petra cesti, kjer dobe vsa nadaljnja pojasnila.

e— Izgubljen in najdeno. Zavarovalni potnik Josip Sribar iz Celja je izgubil v mestu 530 Din gotovine, na Krekovem trgu pa je neka deklica našla zlat uhan z vdeanim kamnom.

e— Nedeljski operetni predstavi v Mestnem gledališču. V nedeljo popoldne so gostovali Mariborčani z operetama »Jesenski manever« in »Bajadera«. Dočim je bila prva predstava popolnoma razprodana, je ostalo pri večerni predstavi nezasedenih le nekaj sedežev v parterju ter nekaj ložnih sedežev. Več o tem drugič v kulturnem pregledu.

Iz Kranja

a— Kranjska nedelja. Solnčen pomladanski dan je bil v nedeljo. Mnogo mešanov je napravilo izlete v okolico, zlasti na Sv. Jošt, na prijazni Smarjni gori pa je vladala praznота, ker je gostilna zaprta že od jeseni. Vse popoldne je bilo v Narodnem domu kakor v mravljišču. Nedeljski dvojni ali trojni izvrstni program kina v Narodnem domu so se tako priljubili, da vladalo največje zanimanje za kino.

a— Deseti brate. V četrtak zvečer bo vzprizoril Gledališki oder v Narodnem domu znano narodno igrano »Deseti brate«. Predstava bo tembolj zanimiva, ker bodo nastopili tudi igralci iz predvojnih čitalnišnih sezi. Ponovitve igre bo na Jožefovo ob pol 5. popoldne.

a— Avtobusna zveza z Ljubljano. Pretekli teden je pričel zopet avtobus z rednimi vožnjami na progi Ljubljana-Kranj in nazaj. Opaža se močna frekvenca, mnogo tudi zaradi tega, ker je železniški osebni promet na Gorenjski progi še vedno redčen, četudi so vlaki na tej progi morda najbolj frekventirani.

Iz Trbovelj

a— Razdelitev vodpor. Oblastni odbor v Ljubljani je nakazal za reveže trboveljske občine odboru Rdečega križa 15.000 Din. Od te vsote so prejeli reveži Hrastnika le 1420 Din.

Iz Novega mesta

a— Izvoz živine iz novomeškega okraja. Po uradni statistiki je lani silno padel izvoz živine. Običuten padeč je opaziti zlasti pri pračičih peršutarjih. Pripisovati ga je slabi kvaliteti živine, ki je zelo mrsava, zaradi pomanjkanja krme, katero je — kakor je znano, uničila velika suša — preteklem letu. Mnogo je ovirala izvoz tudi visoka avstrijska carina. Zivino v Italijo so eksportirali redvsem v Trst, Milan in Turin. V naslednji bilanci ni všteta ljubljanska aprovizacija, ki dobi na leto 500 do 700 glav živine. Izvoz živine v leto 1927. za tuzemstvo izkazuje: 3 konje, 26 bikov, 170 volov, 83 krav, 41 mlade goveje živine, 220 telet, 3 ovce, 22 jagnjet, 22 kozličev. 1165 p ašičev, 3874 mladih prašičev; v izvozmstvu: 17 bikov, 147 volov (111 v Avstrijo, 36 v Italijo) 5 krav, 17 glav mlade goveje živine, 3671 prašičev v Avstrijo. Izvoz živine v leto 1928. izkazuje za tuzemstvo: 17 bikov, 47 volov, 20 krav, 18 mlade goveje živine, 132 telet, 1 ovca, 366 prašičev, 5051 mladih prašičev; v izvozmstvu 31 bikov (28 v Avstrijo, 3 v Italijo), 378 volov (218 v Avstrijo, 160 v Italijo), 7 krav, 1 telica in 736 prašičev.

Iz Ptuj

a— Volkovi v Ptuj. Se niso pojavili, kakor je poročala »Marburger Zeitung«. V to veselje pa priredi Slovensko lovsko društvo svojo 11. veliko lovsko prireditev, dne 18. t. m. ob 20 uri v Društvenem domu. Kakor prva, bo tudi ta prireditev nudila vsem posestnikom obilo zabave. Saj bo tudi letos preskrbljeno z vsem, kar spravi človeka v »židano« voljo. Poleg plesa, okusnih okrepčil in prvovrstnih tekočin so per posušenje glaz. hudicevo kolo, dvojno strelišče in še razne atrakcije, ki pa so tajnost. Kdor se hoče prepričati, da je lovška zabava s plesom ena najprijetnejših zabav, ta naj ne zamudi na Jožefov predvečer v Društveni domu Pomotoma izostala vabila se prosi reklamirati pri načelniku g. dr. Franju Salamunu ali pri tajniku Al fonzu Mazlu oba v Ptuj.

Najboljše najtrajnejše, zato
13 najcenejši

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 11. marca 1929.				Višina barometra 308,8 m.	
Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Smor vetra	Padačina
opazovanja					
Ljubljana	764,3	3°	65	NE 4	8
Maribor	763,7	0°	82	NNE 4	8
Zagreb	764,2	2°	77	NE 2	0
Beograd	765,1	1°	83	ESE 4	10
Sarajevo	768,8	1°	94	mizno	9
Dubrovnik					
Skoplje					
Sofia	765,5	7	71	NE 5	9

Solnce vzhaja ob 6.22, zahaja ob 18.0, luna vzhaja ob 6.52, zahaja ob 18.6. Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 10 C, najnižja 1 C.

Dunajska vremenska napoved za turek: Vreme negotovo, nekoliko toplejšje. Možnost za padavine večja posebno na Štajerskem in Koroskem.

Gospodarstvo

Občni zbor Narodne banke

V nedeljo dopoldne se je vršil v Beogradu 9. redni občni zbor Narodne banke, na katerem je bilo prisotnih 108 delničarjev s 16.575 delnicami. Dočim je bilo prijavljenih 434 delničarjev s 35.145 delnicami. Zborovanje je otvoril guverner g. Ignjat Bajloni, ki je povdarjal, da je Narodna banka v preteklem letu posvečala posebno pozornost aktualnim gospodarskim vprašanjem, kakor n. pr. izvozno-tarifni politiki, vprašanju sli-varstva in kmetijskega kredita.

Pred povečanjem funkcij članov širšega upravnega odbora.

G. Bajloni je dalje poročal o delovanju upravnega odbora. Omenil je, da se je na zadnjem sestanku upravnega odbora zlasti razpravljalo o vprašanju, kako omogočiti članom širšega upravnega odbora, da se živahneje udeležujejo v delovanju Narodne banke. Po sklepu upravnega odbora naj bi se to organiziralo na ta način, da se tem članom daje možnost sodelovanja na sejah ožjega upravnega odbora v obliki dežurstva. Člani širšega upravnega odbora bi dobili vpliv na odobravanje kreditov, zlasti kadar se razpravlja o kreditih, ki se nanašajo na njihove pokrajine. Upravni odbor bo privaril tozadevne spremembe statuta. (Po sedanjih statutih odločuje o kreditih ožji upravni odbor, kateremu pripada 12 članov iz Beograda. Op. ur.)

Po govoru guvernerja g. Bajlonija je generalni ravnotež dr. Novaković prečital oni del poročila, ki se nanaša na delovanje uprave. (Izvidec iz letnega poročila Narodne banke je »Jutro« že objavilo.)

Ostra kritika dr. Bajkiča.

Diskusija o poročilu Narodne banke je otvoril dr. Velimir Bajkič, ki je uvodoma kritiziral dejstvo, da upravni odbor ni predložil običnemu zboru nikakega poročila o gradbi tvornice za tiskanje bankovcev na Topčideru. (Za gradbo te tvornice je bilo doslej potrošeno 31,3 milijona Din. Op. ur.) Smatra tudi, da je sklep o gradbi te tvornice nezakonit. Dalje je kritiziral kreditno in devizno politiko Narodne banke. Dolžnost banke kot novčanične banke bi bila, da pomaga narodnemu gospodarstvu potom kreditov in da štiti domačo valuto. Novi guverner pa je te funkcije postavil na zadnje mesto ter se je v prvi vrsti bavil z gospodarsko-političnimi vprašanji in je na ta način prišel v spor z vladno ter vodil polemiko s prometnim ministrom. Tretiranje takih vprašanj po more škodovati Narodni banki.

Dr. Bajkič je dalje med drugim izjavil: Po 6. januarju je Narodna banka pustila zagrebško borzo brez intervencij. Tudi se protivi dati podružnicam možnost izdajanja čekov. Pri kreditih se ne sme vpraševati, komu so bili dani, temveč ali so bili ti krediti dani za pospeševanje narodne produkcije. Navaja primer Gostiličarske banke in Prve srbske zemljoradničke banke, ki sta imeli znatne kredite pri Narodni banki. Ko pa sta ti dve banki prišli v težko situacijo, je Narodna banka svoje terjatve zavarovala na način, ki ga smatra govornik moralno nedopustnim. Narodna banka bi morala pri razdelitvi kreditov stremeti predvsem za tem, da podpre našo narodno produkcijo. Izogibati bi se morala čim bolj lombardnim poslom, kakor to delajo druge novčanične banke. Ena glavnih nalog Narodne banke pa mora biti, da štiti gospodarstvo v času krize. Obtok bankovcev se bo moral glede na višino kovinske in devizne podlage zmanjšati, s čimer bi se stabilnost dinarja najlažje očuvala.

Neenakomerna kreditna politika.

Za dr. Bajkičem je povzel besedo dr. Milan Čurčin, ki je kreditno politiko Narodne banke podvrnil ostri kritiki. Beograd ima toliko kreditov, kakor vsi ostali kraji skupaj. Če bi se dajal kredit predvsem zapuščenim siromašnim krajem, bi morala največ dobiti Bosna in Hercegovina. S kreditno politiko Narodne banke so gospodarski krogi v državi zelo nezadovoljni. Na koncu svojega govora je apeliral govornik na člane uprave iz prečanskih krajev, da upravnemu odboru razložijo stanje in če ne najdejo razumevanja, izstopijo iz upravnega odbora.

Za dr. Čurčinom se je javilo k besedi še nekaj govornikov, ki so se pečali s tehničnimi vprašanji poslovanja Narodne banke. G. Nikola Stanarević je zahteval, da bi se v bodoče objavljali bulletini Narodne banke, dočim je g. Pera Grebenac kritiziral dejstvo, da je Narodna banka dala Gostiličarski banki kredit 5 milijonov dinarjev. Na ta način se je vzdrževalo mišljenje, da je Gostiličarska banka sigurna in da se more brez povišanja pri njej vložiti denar. Narodna banka bi morala bolj paziti, komu daje kredite.

Po končani diskusiji je guverner g. Ignjat Bajloni odgovorjal na iznesene kritike. Glede kreditne politike je podarjal, da po osvoboditvi prečanski kraji niso zahtevali kreditov. Ko pa so bili krediti že izčrpani, so se tudi oni javili. Mnenja je, da je prečansko gospodarstvo zaradi boljših zvez z inozemstvom vedno lažje prišlo do kreditov, kakor srbijsko. Dalje je opravičeval postopanje Narodne banke glede kredita Gostiličarski banki. Glede eskomptne obrestne mere je izjavil, da Narodna banka ni mogla dvigniti diskonta od 6 na 7 ali 8%, ker tako povišanje ne bi imelo nikakega efekta in bi

koristilo le delničarjem. Obrestno mero bo Narodna banka dvignila, ko bo prišlo v našo državo več inozemskega kapitala. Govoril je še grof Miroslav Kulmer, ki je na kritiko g. Čurčina izjavil, da prečanski kraji nikdar niso bili zanemarjeni.

Nato so se vršile volitve, pri katerih so bili ponovno izvoljeni gg. Ignjat Bajloni, Andrija Radović, dr. Gjorgije Gjurić, dr. Vladimir Turković in Juraj Duboković, na novo pa sta bila izvoljena bivši finančni ministri dr. Bogdan Marković in član beogradske trgovske zbornice g. Voja Petković. Člani nadzorstvenega odbora, katerim je potekla funkcjska doba, so bili prav tako na novo izvoljeni.

a— Pogajanja za valorizacijo srbskih predvojnih posojil v Beogradu. Pariški finančni dnevnik »Bourse et Finances« poroča, da bodo v kratkem odpovali v Beograd predstavniki organizacij obligacionarjev predvojnih srbskih posojil, da nadaljujejo pogajanja glede valorizacije teh posojil. Kakor znano, je nedavno trgovinski minister dr. Mažuranić vodil tozadevna pogajanja v Parizu, ob priliki podpisa jugoslovensko-francoske trgovske pogodbe.

a— Zakon o državnih statistiki. Kakor znano, se je pred meseci vršila v Ženevi mednarodna konferenca o statistiki, na kateri je bila sprejeta mednarodna konvencija. Tej konvenciji je pristopila tudi naša država, ki mora v smislu te konvencije izdati zakon o statistiki. Kakor poročajo iz Beograda, je ministarstvo za socialno politiko pričelo proučevati to vprašanje in zbirati material, da bi se čim prej lahko sestavila komisija, ki bi izdelala načrt zakona o državnih statistiki.

a— Pošta hranilnice v februarju. Po izkazu Poštne hranilnice za februar je znašal v tem mesecu skupni čekovni promet 3,6 milijarde Din napram 4,5 v januarju, 4,8 v decembru in 5,1 milijarde v novembru. Nazadovanje prometa je sezonskega značaja. Čekovne vloge so znašale koncem februarja 618,2 milijona Din napram 602,6 milijona Din koncem januarja (koncem februarja 1928 je znašalo stanje čekovnih vlog 607,9 milijona Din). Vloge na knjižice so dosegle 41,2 milijona Din napram 25,4 milijona Din v istem mesecu preteklega leta.

a— Minimalni družbeni davek in samoupravne doklade. Povodom predstave Zbornice za TOI v Zagrebu je generalna direkcija davkov z razpisom od 1. februarja t. l. (št. 162.331) odločila, da se morejo na minimalni družbeni davek, ki znaša 1,2 % od vloženega kapitala (št. 86. zak. o neposr. davkih), naložiti samoupravne doklade le tedaj, kadar se ta minimalni družbeni davek odmeri zato, ker bi davek pri redni odmeri znašal več. Nasprotno pa se samoupravnih doklad ne sme nalogati v primerih, kadar sploh ne obstoja nikakava davčna osnova, kadar torej izkazuje davčna bilanca izgubo.

a— Indeks cen življenjskih potrebščin v Beogradu. Beogradska gospodarska teledin »Narodno blagostanje« je pričel objavljati indeks cen življenjskih potrebščin v Beogradu. Ta indeks kaže, da se v letih 1926, 1927 in 1928. povprečni indeks ni bistveno spremenil. Življenjske potrebščine (živila) za družino s 4 do 5 osebami so znašale na teden v l. 1926. povprečno 363,30 Din in v l. 1928. 366,89 Din. V prvih 2 mesecih pa opazimo v zvezi s hudo zimo znatnejši dvig indeksa. V januarju so se stroški za življenjske potrebščine dvignili na 389,78, v prvem tednu februarja na 403,37, v drugem na 411,00 in v tretjem tednu na 413,12 Din.

a— Davčna dolžnost družb z omejeno zavezo. Davčna uprava v Ljubljani objavlja: Družbe z o. z. podlegajo deloma pridobitni deloma družbenemu davku. One družbe, ki so zavezane pridobitni in ki niso do 28. februarja t. l. pristojnim davčnim upravam predložile davčnih prijav, se pozivajo, da svojo davčno dolžnost izpolnijo vsaj do 15. marca t. l. Hkrati naj te družbe v smislu člena 4 odst. 3 zakona o neposrednih davkih navedejo razloge, ki so jim onemogočile, da bi davčne prijave pravočasno vložile. Le v tem primeru nima prekoristitev prvotnega roka kazenskih posledic št. 137 zgoraj navedenega zakona. Pridobitni in zavezane vse one družbe z o. z. ki ne podlegajo družbenemu davku, Družbenemu davku pa so zavezane družbe z o. z. ki javno polagajo račune, kar je pa dano že tedaj, ako mora podjetnik pokazati poslovne račune izven kroga družbenikov tudi se organu, ki je pozvan, da štiti javne koristi. Družbenemu davku podlegajo torej one družbe z o. z. ki so stalno pod nadzorstvom države in ki se smejo ustanovljati le s posebnim oblastnim dovoljenjem. To so koncesijski podvržene družbe s 3 zakona o družbah z o. z. z dne 6. marca 1926. drž. zak. št. 58, ki pridobivajo ali izvršujejo železniške koncesije, izdajajo zastavna pisma ali fundirane bančne zadolžnice ter zbirajo in prevažajo izseljenice, nadalje družbe, ki izvršujejo bančne posle št. 28 odst. 5 cit. zakona in družbe, ki izvršujejo v smislu št. 62 cit. zakona sledeče posle, za katere je potrebno posebno državno dovoljenje: a) če izdajajo zadolžnice, glaseče na imetnike, b) če izdajajo delne zadolžnice in to tudi v primeru, da se glase na imena, c) če izdajajo blaginjske liste, d) če prejemajo denarne vloge proti obrestim na vložene knjižice ali vložne liste. Družbenemu davku so nadalje zavezane tudi družbe z o. z. ki morajo imeti v smislu št. 29, 39 in 31 cit. zakona nadzorstveni svet. To so družbe z osnovno glavnico nad 250.000 Din in s člani, katerih število presega 50. potem pa družbe, ki morajo imeti nadzorstveni svet po družbeni pogodbi, ne glede na višino glavnice in število članov. Slednjič podlegajo družbenemu davku vse družbe z o. z. ki morajo po družbeni pogodbi razlaziti letne račune v novinah ali jih razgrniti na javen vpogled (glej št. 74 I. pravilnika).

Borze

11. marca.

Na ljubljanski je bil danes velik promet v devizi na London, ki je nekoliko popustila na 276,48; od ostalih deviz pa je bilo nekaj več povpraševanja samo še v devizah na Berlin, Curih in Prago. Malenkostno potrebo v devizah na Dunaj in Trst je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. V ostalem ni bilo na deviznem tržišču bistvenih sprememb. Na zagrebškem efektinem tržišču so tečajni vojne škode ostali skoro nespremenjeni.

Za kasa se je trgovala po 427, za april po 432—432,50 in za december po 461. Investicijsko notira dalje 90,5—91, agrarne pa 54,5—55. Med bančnimi papirji se je lani trgovala Prastrediona po odbitku kupona (80 Din) po 850. Dalje so bili zaključki v Union banki po 55,75, v Srpski po 155, v Jugobanki po 96 in v Narodni po 7400. Med industrijskimi vrednostmi je Trboveljska popustila na 467,5—472,5 brez prometa. Slavek se je trgoval po 102—101, poleg tega pa so bili še zaključki v Sečerani po 480 in 477,5 ter v Jadranski plovitbi po 620, 520 in 580.

Devize in vrhne

Ljubljana. Amsterdam 22,825, Berlin 13,505 do 13,535 (13,52), Bruselj 7,91, Budimpešta 9,9343, Curih 109,44—109,74 (109,5), Dunaj 7,9905—8,0205 (8,0055), London 276,02 do 276,82 (276,42), Newyork 56,87, Pariz 222,52, Praga 168,37—169,17 (168,77), Trst 297—299 (298).

Zagreb. Amsterdam 22,785—22,855, Dunaj 7,9003—8,0208, Berlin 13,505—13,535, Budimpešta 9,9193—9,9493, London 276,02—276,82, Milan 297,081—299,981, Newyork 56,77—56,97, Pariz 221,77—223,77, Praga 168,37—169,17, Curih 109,44—109,74.

Curih. Zagreb 9,1275, Pariz 20,31, London 25,225, Newyork 520, Milan 27,21, Praga 15,40, Dunaj 73,05, Budimpešta 90,65, Berlin 123,35, Bruselj 72,175, Amsterdam 208,26, Varšava 58,30, Bukarešta 3,09.

Dunaj. Beograd 12,47875—12,51875, Berlin 168,63—169,13, London 34,4825 do 34,5825, Milan 37,2075—37,3075, Newyork 710,75—713,15, Pariz 27,7450—27,8450, Praga 21,0275—21,1175, Curih 136,68 do 137,18; dinarji 12,40875—12,46875.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Prastrediona 920 den., Kreditni zavod 175 den., Večve 120 den., Ruše 260—280, Stavnba 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 425,5—428, kasa 425,5—428, za april 433,5—433, za december 460,5—461,5, investicijsko 90,5—91, agrarne 54,5—55; bančne vrednote: Prastrediona (ex coupon) 850—860, Union 55,75—56,50, Kreditna 93 den., Zemalska 135—145, Ljublj. kreditna 126 den., Srpska 155—165, Jugo 94—95, Narodna 7395—7400, Poljo 17,5—18,5; industrijske vrednote: Gutmann 200—205, Slavek 101—102, Slavonija 5—5,50, Nihag 2 den., Drava 465 bl., Isis 20—23, Večve 120 den., Dubrovačka 500—505, Jadranska 580—600, Brod vagon 300 den., Trbovlje 467,5—472,5, Union (Osijek) 193—194, Sečerana 475—477,5.

Beograd. Investicijsko 91, agrarne 54,25 55, Vojna škoda 424—425,25, za april 431—432.

Blagovna tržišča

Na žateškem hmeljskem trgu je znašal pretekli teden promet pri mirnem razpoloženju 250 stotov. Povpraševanje je bilo za cenejši srednjeverstni žateški hmelj, dočim za prvovrstno blago ni bilo zanimanja. Cene so ostale prilično stalne ter so se koncem tedna gibale za prvovrstni žateški hmelj med 1450 in 1550 K€, za srednji pa med 1300 in 1400 K€ za 50 kg. Več manjših partij tranzitnega hmelja je bilo prodanih po 450—550 K€ (15,20—18,60 Din za kg). Po ugotovitvah hmeljskega združenja je bilo 1. marca pri producentih še 16.000 stotov neprodanega hmelja, kar predstavlja okrog 10% lanske produkcije.

a— Na nurnberskem hmeljskem trgu je znašal pretekli teden promet le okrog 100 bal. Pri mirni kupnji se cene dalje nagibajo v korist kupcem. Koncem tedna je bila tendenca dalje mirna pri tlačnih cenah. Na tranzitem tržišču je bilo prodanih nekaj manjših partij po 40—70 mark za 50 kg (10,80—18,90 Din za kg). Hallertanski prvovrstni hmelj se je trgoval po 130—150, srednji po 110—120, slabi pa po 70—90 mark za 50 kg.

a— S tržišča jaje. Izredno huda zima je v zadnjem času več ali manj onemogočila vsako redno trgovino z jajci. Produkcija je še vedno slaba, vendar se v kratkem pričakuje zboljšanje. Cene imajo glede na topejšje vreme in bližajočo se pomlad tendenco nazadovanja. Zato je trgovina rezervirana. Do sedaj se je blago plačevalo po 1,60—1,80 Din za komad, zadnje dni pa tudi še manj. Trgovci, ki so blago vnaprej prodali, plačujejo boljše cene. Pričakuje se, da bodo že v tekočem tednu cene prilično popustile. V izvozmstvu je pomanjkanje blaga še zelo obč

Iz življenja in sveta

Kraljica zraka ima 10 milijonov dote

Ana Morrow je za 34 cm nižja od svojega bodočega moža, kljub temu, da je majhna, pa je zelo lepa

Charles Lindbergh

in njegova nevesta Ana Morrow, hči ameriškega poslanika v Mehiki, ob letalu zmagovalca Oceana.

»Polkovnik, mislim, da morate posej bolj paziti nase, kajti vaše življenje ne pripada sedaj samo vam in domovini, ampak tudi onemu dobremu dekletu, katero ste si izbrali za svojo nevesto!« Tako je zaklicala neka stara gospa Lindberghu, ko se je vrnil s svojega panameriškega poleta, na katerem je preстал razne nevarnosti. Navdušen na množico, ki ga je pričakovala, ji je pritrdila, Predsednik Hoover pa je rekel v pogovoru s Curtissem, velikim magnatom ameriške aviacije: »Mislim, da mora Lindbergh nehati s poletanjem. Ne bi želel, da bi se mu danes ali jutri zgodila kaka neizgovorna nesreča!«

Lindbergh je zaročen z Ano Morrow, hčerjo poslanika Zedinjenih držav v Mehiki. Odločil se je naglo, kakor ima navado za hitro odločevanje v pomembnih trenutkih.

Neka izrednost se opaža pri odličnih, v ospredju stoječih Američanih, da si namreč izberejo za svoje žene majhna dekleta. Lindbergh je danes slaven mož. Ženo bo imel majhno, ka-

kor so imeli majhne žene drugi veljavni Američani, telesno in duševno veliki, kakor Lindbergh. Polkov. Lindbergh je visok, a ne zataji svojega skandinavskega izvora; meri v višino en meter in 94 centimetrov. Ana Morrow meri en meter in 60 cm, torej je v višini med zaročencema razlike 34 cm.

Lincoln je bil zelo velike postave, a žena mu je bila majhna, Jurij Washington je bil tudi velikan, pa je imel majhno ženo, mnogo manjšo od Lindberghove neveste. Bila pa je lepa in prijetna in Američani trdijo, da so male ženske dobre soproge velikih mož.

Ana Morrow je lepa, ljubka, izobražena. Posebno hvalijo njeno vljudnost in priprostost. Ameriški listi jo že proslavljajo kot »kraljico zraka« in mnogo so napisali o njej. Novinarji so iskali razgovora z njo in njenimi starši, na ga niso dosegli. Ve se le toliko, da bo poroka v Zedinjenih državah in da prinese lepa nevesta Charlesu Lindberghu 10 milijonov dolarjev dote.

Boj za otroka

Berlin ima svojo novo senzacijo, v katero so zapletene zelo znane osebnosti.

Hči ustanovitelja založbe Eysler & Co. Hilda Eyslerjeva in sedanja glavna imetnica tega podjetja se je pred leti poročila z dr. Spaethom, imetnikom velikega vrtnarskega podjetja. Dobila sta otroka, sedaj 6 letno punčko. Zaskonca sta se ločila, Eyslerjeva se je poročila z bančnikom Tabolskim, a otroka je sodišče prvotno določilo njej. Dr. Spaeth je skušal to razsodbo na vse načine razveljaviti in sedaj se mu je to posrečilo. Ko je pa prišel teden dni kasneje na stanovanje Eyslerjeve, da bi odvedel otroka, se je izkazalo, da je Eyslerjeva s hčerko ubežala v aeroplanu neznan kam. Berlin z zanimanjem pričakuje, kako se bo vsa stvar iztekla.

Nemški milijonarji

Po izkazu nemškega statističnega urada živi v Berlinu 290 milijonarjev, v Hamburgu 112, v Lipskem 55, v Frankfurtu 48, v Kölnu 48, v Monaku 42, v Drazdanih 39, v Düsseldorfu 35. V Berlinu je 18 oseb izkazalo premoženja nad 5 milijonov mark, pred vojno jih je bilo 46 s kapitalom nad 10 milijonov mark.

»Kraljica kraljic«

Gđc. Suzanne Petanton je bila izvoljena za dno v Palais d'Orsay z velikimi slavnostmi za kraljico pariških kraljic, seveda lepotnih.

Opica podedovala deset tisoč dolarjev

Gospa Julija Hopwoodova, mati znane ameriške dramatične igralki Avery Hopwoodove, je pred kratkim umrla in zapustila svoji opici Peppy, katero je zelo ljubila, vsoto deset tisoč dolarjev, da bo žival preskrbljena do svojega konca.

60 let je študiral

V New Yorku je umrl najstarejši študent na svetu. Pisal se je John Cuthal. Star je bil 80 let in je študiral 60 let. Njegov stric mu je zapustil letno rento za vso dobo njegovih študij. Zakaj bi torej ne študiral, nevarnost je bila le, da, ako bo dokončal študije, bi prišel ob lep in gotov dohodek.

Moško in žensko delo v Ameriki

Delovni izgledi so v Ameriki za moža in ženo precej enaki. 129 newyorških trgovskih tvrdk je odgovorilo na vprašanje trgovske zbornice glede uspešnosti moškega in ženskega dela, in sicer je 65 tvrdk dalo prednost moškemu, 47 ženskam, 17 pa se je izjavilo, da jim je vse eno. Moško ali žensko delo. Ženske imajo 37 odst. nižje mezd, kar prihaja tudi v poštev pri navedenih izjavah. Sicer pa se od konca vojne dalje plačujejo ženske boljše kakor pred vojno. Število v ameriški trgovini zaposlenih žensk se je od l. 1914. znižalo za 160 odst.

Peš čez baltičsko morje

Iz Kodanja poročajo, da je prišel pred kratkim čez baltičsko morje od švedskega obrežja na nemško stran neki znan švedski pešec. Prehodil je 60 kilometrov. Morje je bilo lepo zamrznjeno. Malo se je odpočil pri Nemcih, potem se je vrnil domov po ledenem morju. 13 ur tja, 13 ur nazaj, to je dolgo in po ledu težavna pot, pa jo je sijajno dovršil izborni švedski pešec.

Vladimir Bartol:

V avionu z »norim pilotom«

Gnetli smo se okoli točilnice podoficijske kantine in pili v kratkih požirkih srbsko »rakijo«. Glasno smo razpravljali o novostih na aerodromu in se pripravili o kakovosti raznih avionskih tipov. Zganje nam je bilo že močno stopilo v glavo, ko se prikaže med nami narednik Tomo, ki so ga splošno nazivali »norega pilota«. Prav takrat mu je bilo za dva tedna prepovedano letanje in ker so mu zaradi tega utrgali letalske doklade, je bil strahovito razkačen. Besno se je preril do točilnice, zahteval s srdito kletvico stekleničico žganja, katero je, ko jo je dobil, po bliskovito zvrnil vase. Nato se je, vidno potolažen, obrnil k nam.

»Kaj misliš spet komu razbiti glavo?« ga je vprašal tovariš Sina. tudi pilot-narednik in nam pomenljivo pomelikal z levim očesom.

»Najrajši bi jo tebi, in sicer pri tej priči.« mu je odvrnil »nori pilot«.

»Kako je bilo z onim poročnikom?«, ga je vprašal orjaški Makedonec, moj tovariš.

»Kaj vem; šel je k vragu, kakor se spodobi.« je dejal narednik Tomo.

»Se danes ne morem prav razumeti, kako si mogel tako slabo pristati, da je vrglo poročnika iz aviona.« je pripomnil pilot Sina.

»Ne moreš razumeti?« se mu je rogal Tomo. »Vso pot me je šikaniral, ne prestopam mi je narekaval, kod naj vozim, grozil mi je, kadar sem napravil kaj po svoje, da me zatoži komandant; tako da sem bil koncem koncev tako divji, da se nisem mogel več premagovati ter sem lopnil z aparatom na tla, da se je poročniku od močnega sunka pretrgal pas, s katerim je bil privezan, in ga je vrglo v velikem loku preko mene na glavo, da si je zlomil tilnik. Mislim, da je vsa stvar dovolj razumljiva, tako mi tristo zlojdev!«

»Dovolj razumljiva!« sem se zasmejal. »Če bi bil jaz komandant, bi Vas bil drugače kaznoval, gospod narednik, ne samo s štirinajstimi dnevi prepovedi letanja. Prav rad bi vam malo pretipal obisti po psihoanalitični metodi, ker po tem, kar ste povedali, ni bila smrt vašega poročnika tako slučajna kot mislijo starejšine.«

»Vi da bi meni pretipovali obisti?« se mi je zagrohotal »nori pilot« v obraz. »Le počakajte, morda se nanese prilika, da vam jih pretipljem jaz in to prav temeljito!«

Tedaj je zadonel rog in nas pozval, da se odpravimo spat.

Čez nekaj dni sem dobil zapoved, da fotografiram iz zraka nekaj mest in vasi po Vojvodini. Naglo sem si začrtal »itimerer« na zemljevidu, uredil instrumente v avionu — letali smo takrat na starih avstrijskih aparatih tipa »Brandenburg«, katerih se komandi ni zdela škoda za naše vaje — in se oblekel v letalsko opremo. Mehaniki so že poskušali motor, vse je bilo že pripravljeno samo pilota še ni bilo.

Čakaje nanj zagledamo zdajci moža, ki je na vso moč drevil proti nam na kolesu. Ko dospe do nas in skoči s kolesa, spoznamo v njem narednika Tomo, »norega pilota«.

»Simo, vašega narednika, je komanda premestila v drugi oddelke.« je dejal ves zasopel; »namestu njega je določila zdaj mene k vam za pilota.«

Nekaj tujeza, neprijetnega me je spreletelo pri tej novici, posebno, ker me je bil ošinil s porogljivo zadovoljnim pogledom, ko me je videl pripravljene za polet.

Sedla sva v avijon; on je preizkušal motor, jaz pa sem naravnal fotografski aparat.

Bilo je prekrasno jutro. Zrak je bil

Mehiški vstaši v boju proti vladi

Pogled na upornike v obmejnem mehiškem mestu Juarezu, kjer so si puntarji postavili barikade

Žena, ki gre z možem na Hudičeve otoke

Zgodba moža, ki se je izgubil in našel — Plemeniti Braziljanec, ki daje ženi svobodo

Vsem bo še v spominu senzacionalni proces, ki so ga vodili lansko leto v Parizu proti italijanskemu draguljarju Mestorinu. Nekega dne so našli v nekem gozdu blizu francoske prestolnice ubitega človeka, ki je bil

polit s petrolejem in sežgan.

Identificirali so ga kot draguljarskega prekupčevalca Truphème, a kot njegovega morilca so izsledili Mestorina. Ta je bil Truphème dolžan 35 tisoč frankov in mu jih ni hotel plačati. Mestorina so obsodili na deportacijo na Hudičeve otoke (Francoska Gujana), od koder se vrne le malo, kdo med ljudi. Te dni ga odpeljejo tja, a vsa zadeva je dobila še bolj senzacionalno noto, ker je izjavila njegova žena

Alice Mestorino,

da mu hoče slediti na otoke, kjer bi mu stregla in se trudila za obnovev procesa.

Alice je mlada in zelo lepa ženska.

Zgodovina njene ljubezni do Mestorina

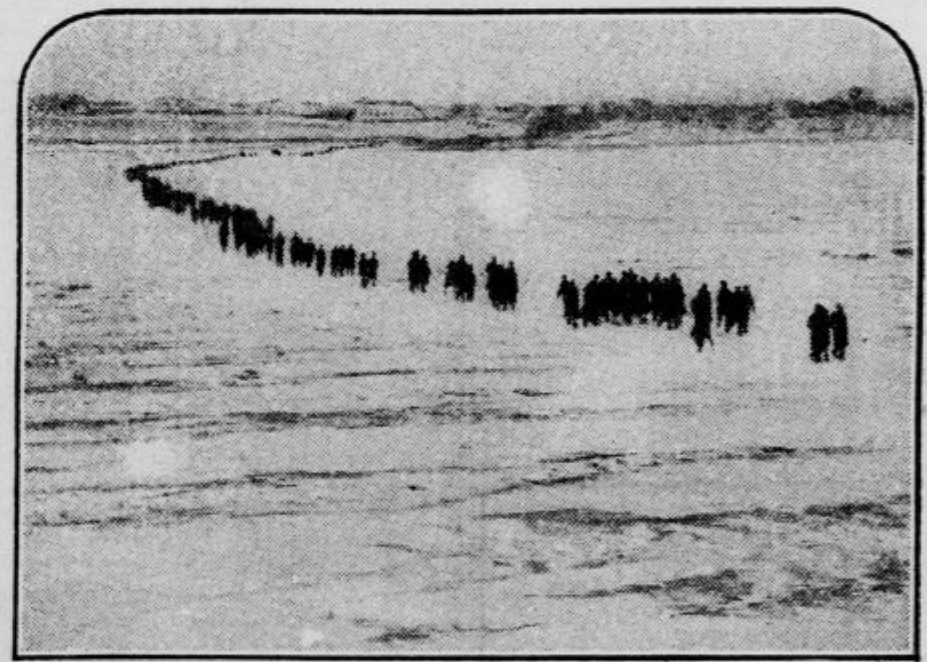
je zelo neobičajna. Zaljubila se je vanj kot 17 letno dekle tik pred vojno, ko je bil še navaden risar načrtov za dragulje, in ker so se njeni bogati starši upirali tej zvezi, je z njim ubežala. Kmalu nato je izbruhnila vojna in Mestorino je moral k vojakom. Služil je v D'Annunzijevi letalski eskadrili. Nekega dne je prišla uradna vest, da je padel. Alisa je skoraj umrla od žalosti. Nesreča je hotela, da so njeni starši v istem času izgubili vse imetje. Morala je v službo v neko modno trgovino. Tam jo je videl

brazilski milijonar Miquel Escobar,

ki se je zaljubil vanjo. Da bi pomagala staršem, je Alisa privolila v zakon z Braziljancem, čeprav ni skrivala, da pripada njeno srce domnevano mrtve Italijanu. Poročila sta se. Escobar

Železnica pod saharško puščavo

Pod vodstvom bivšega maroškega guvernerja Steega proučavajo načrt za zgradbo železnice med severno in ekvatorialno Afriko. Načrt je napravil inženjer Pavel Remy, ki hoče zgraditi podzemsko železnico pod saharško puščavo, da bi se promet izognil vročini in peščenemu metežu. Železnica bi bila dolga 2000 kilometrov. Vozovi bi bili opremljeni z zbiralniki mrzle vode in električnimi ventilatorji. Velike jeklene cevi na težkih stebrih bi bile poglabljene v večnem pesku in »samum« bi ne opravi nič proti konstrukciji. Gradbeni stroški bi bili ogromni, pa bi se izplačali v nekaj letih.

Slika že preteklih dni:

Po zamrzlem Dunavu stopajo v dolgem sprevodu pešci na drugi breg reke.

svež in prozoren. Samo proti severu je bilo videti nekaj hribovitih oblikov, kakršni se često pojavljajo v poletnih dneh. Pilotu sem pokazal svojo »zapoved«, nakar sva dobila z zastavico znak, da lahko odletiva.

Sprva je šlo vse v najlepšem redu. Dvigaliva sva se na višino tisoč metrov, odkoder sem moral fotografirati. Najprej sem ujel na ploščo — taka je bila zapoved — centrum Novega Sada in nato še novi most preko Dunava. Potem sva zavila proti severu. Ko sva letela nad majhno vasico, je mahoma zmanjšal plin — pri tem se je aparat iznenada pogreznil za kakih sto metrov — in mi zaklical skozi tanko brnenje motorja, ko se je bil obrnil k meni: »Fotografirajte ta kraj zame. Tu prebiva lepa učiteljica, ki jo dobro poznam.« Tega ni v zapovedi, sem mu odvrnil in sam dodal gas, česar sem se bil naučil v pilotski šoli. (Vojni aparati so namreč tako zgrajeni, da so vse naprave, ki jih ima pilot, prenesene tudi na izvidniško mesto, kjer sem tedaj sedel jaz.)

Pilot je molčal. letel dalje, zdajci pa je pritisnil na volan (aparati tipa »Brandenburg« imajo volan in ne palice za upravljanje, kakor večina drugih letal) — videl sem, kako je tudi volan

na mojem sedežu močno skočil naprej — in pognal tako avijon s polnim plinom naravnost proti zemlji. Sunek me je tako presenetil, da bi bil gotovo zletel iz letala, če bi ne bil s pasom privezan na sedež. Težki fotografski aparat, ki sem ga držal v rokah, me je bil skoraj potegnil za seboj iz avijona.

Zemlja je z blazno naglico letela proti meni. Čeprav sem čutil močan pritisk na želodec, kar je povzročilo v meni občutke bruhanja, sem vendarle videl, da brziva naravnost v čredo krav in ovac, ki so se pred nenadno prikaznijo čudnega ptica, ki se jim je bližal s tolikšno hitrostjo, razpete na vse štiri vetrove. Ko smo bili jedva še nekaj metrov od tal, je pilot naglo izravnal aparat in letel tako v ravni črti kakih petsto metrov daleč tik nad širnimi travniki. Nato se je zopet dvignil.

Dospevši na prejšnjo višino, je zopet odzvel nekoliko plina, okrenil se k meni in me porogljivo vprašal: »Nu, kako vam ugaja, doktore?«

Med tem je bila zrasla v meni iz strahu in kljubovalnosti tista čudna slast do nevarnosti, ki je že od nekdaj gnala može k drznim pustolovščinam, v katerih so iskali baš vsled te mešanice nasprotujočih si čustev vrhunec užitkov.

»Dobro«, sem mu odvrnil in v... »

Pred slovenskim prevodom novega kazenskega zakonika

Nekaj potrebnih opazanj in predlogov

Kakor znano se proglašajo zakoni naše kraljevine v beograjskih »Službenih Novinah«, običajno v posebnih prilogi tega našega osrednjega uradnega glasila. Proglašajo se v srbskim in so pisani z redkimi izjemami v cirilici. A tudi v drugih središčih naše države imamo uradne liste, v Ljubljani »Uradni list«, v Zagrebu »Narodne novine« itd. Ta provincialna službena glasila prinašajo predvsem razglase in odloke domačih oblastev, katerih ni treba pošiljati v »Službene Novine«. Objavljajo pa tudi vse zakone, uredbe in naredbe, ki so izšli v »Službenih Novinah«. Naš slovenski »Uradni list« ima pri vsem tem neko posebno stališče. Samo on mora namreč zakone tudi prevajati, česar hrvatskim uradnim listom radi enotnega jezika Srbov in Hrvatov ni treba.

Pri prevajanju pa se utegnejo pripetiti pomote, ki se pri nas žal res večkrat pojavljajo. Kaj velja v kakem slučaju kot pravo, če dobiš v roko napake predvod? Vsek pravnik ve, da velja in da ima življenje zakona le ono zakonsko besedilo, ki je obnarodovano v »Službenih Novinah«, kajti samo ono je takozvano avtentično besedilo; slovenski tekst v »Uradnem listu« pa moremo označiti le kot nekaj oficijelnih prevod iz »Službenih Novin«. Upoštevalo dejstvo, da je pri nas mnogo ljudi, ki imajo dan na dan opraviti z zakoni, bodisi pri izrekanju pravice bodisi pri poslovanju v drugih državnih uradih, kjer pa mnogim cirilica še vedno tako strašno »blišči in pleše pred očmi«, da le redkokdaj pogledajo v avtentično besedilo zakona in uporabljajo zato dosledno le slovenski prevod iz »Uradnega lista« — se moramo pač zavedati, kako veliko odgovornost imajo prevajalci zakonov v uradni »Uradnega lista«! Radi ene same pomote ali površnega prevoda se utegne zgoditi, da se bo izrekla n. pr. pravica, ki ni pravica ker takega prava, kakršno je v tem slučaju v »Uradnem listu«, zakonodajalec ni hotel predpisati in ga tudi ni predpisal. Več takih bistvenih napak je n. pr. zagrešil »Uradni list« pred dobrimi tremi leti v prevodu zakona o tisku in se menda še do danes niso popravile vse netočnosti njegovega prevoda.

Toda v nekaterih zakonih, ki so bodisi po obsegu, bodisi po pomenu sorazmerno manjše važnosti, bi se prenesla brez večje škode taka nepopolnost v prevodu. Vse drugačne nedogledne posledice pa bi utegnile, roditi napake v prevodu recimo našega novega kazenskega zakonika z dne 27. januarja 1929., ki je bil obnarodovan v »Službenih Novinah« št. 33, priloga XVI. dne 9. februarja 1929. in ki ga gotovo že prevajajo v uradni »Uradnega lista« — ali pa pomote v slovenskem besedilu zakona, ki ga izdaja »Tiskovna zadruga« po tiskarskem stavku iz »Uradnega lista«. Kajti te spopice Zbirke zakonov si bodo nabavila ne le vsa sodišča, vsi odvetniki in nešteto drugih uradov in uradnikov, temveč bo iz njih črpal znanje o našem novem kazenskem pravu tudi ves pravniški naraščaj ljubljanske univerze! Ali naj študent kupuje potem še vsako številko »Uradnega lista« ter nervozno išče, kdaj izide popravek k temu ali onemu nepravilnemu prevodu s srbskega besedila? Zlasti pri prevajanju novih važnejših zakonov torej naj bi se potrudilo uradni »Uradnega lista« kolikor le more in zna, da se izvrši prevod čimprej, a kljub temu z največjo natančnostjo in tudi v duhu slovenskega jezika. Zato bo vsekakor treba najti možnost, da bodo sodelovali pri prevajanju ne le dobri juristi, temveč tudi dobri poznavalci slovensčine. Ne eden ne drugi sam zase ne bi dosegel potrebnega smotra. Marsikdo je dober jurist, a zna slabo slovenski in mnogo je dobrih poznavalcev slovensčine, pa vendar ne bi zadeli popolnoma pravilnega in točnega prevoda, ker pač ne ločijo precizno pravnih pojmov. Seveda je danes vse to razmeroma manj nevarno kot je bilo svoečasno v Avstriji, ko so prevajali zakone iz nemščine. Toda sprito dejstva, da smo kakor

rečeno že doživeli napake v prevodu zakonov iz srbsčine in pa radi tega, ker se pri vsehakor lažjem prevajanju iz bratskega jezika dela umljivo tudi bolj površno, mislimo, da je naša gori izražena skrb upravičena. Vsi poklicani naj bi se resno potrudili, da se sestavi poseben odbor strokovnjakov za prevajanje naših novih večjih zakonov! Več oči več vidi, več glav več ve! Toliko v obče glede potrebne pazljivosti pri ustvarjanju slovenskega besedila zakonov.

V naslednjem pa nekaj pripomb in predlogov glede tehničnih izrazov v našem novem kazenskem zakoniku, kolikor se to tiče prevajanja v slovensčino. Predvsem mislim, naj se popolnoma opuste izrazi skovani iz nemščine po avstrijskem kazenskem zakoniku z dne 27. majnika 1852., ki velja pri nas od 1. septembra 1852. in izgubi zakonsko moč 1. januarja 1930. Prvič zato ker je danes slovenski jezik na mnogo višji stopnji razvoja kot je bil takrat, ko so prvič prevajali avstrijski kazenski zakonik, in drugič ker je tudi temelj, s katerega je prevesti novi kazenski zakonik, razumljivo dočela nov. Takrat tuj germanški jezik, ko je bilo treba zadeti v prevodu predvsem pravi smisel določbe, danes bratski jezik, ki je v marsičem enak našemu in kjer marsikje prevoda niti nismo potrebovali. Kjer so izrazi za isti pojem pri Slovincih isti kot pri Srbohrvatih, tam vendar ni nobenega pomenne razloga »prevajati« besedilo v slovensčino. Tu in tam bomo morali določiti besedi le našo končnico, koren besede pa naj ostane isti, kakršen je v avtentičnem srbohrvatskem tekstu. In navsezadnje glejmo že enkrat tudi na Bolgare in bolgarski jezik, da se resnično zblizamo vsi Jugoslovenci! Ogniti se bo treba vsakemu izrazu, ki bi bil po duhu ali obliki neslovenski.

Predvsem nekaj o glavnih pojmih kaznivih dejanj (krivičnih delih) v našem novem kazenskem zakoniku. § 15 pravi v prvem odstavku: »Krivična su dela po ovom zakonu zločinstva ili prestopa«. Z novim zakonom dobimo namreč dihotomijo v nasprotju z dosedanjim trihotomijo kaznivih dejanj. Ne bilo bi mi razumljivo, zakaj bi se to prevedlo v *hudo delstvo* in *pregreški*, kakor že piše n. pr. neki pravnik v 46. številki »Jutra«. Čemu nelepa beseda *hudo delstvo*, če pa pravi Slovenec tako lepo *zločin* vse dotlej, dokler mu juristi ne pokvarijo jezika; če pravita dalje naša sodržavljana Srb in Hrvat *zločinstvo* in če reče navsezadnje tudi Bolgar *zločinstvo*, in sicer vse to v pravu in izven njega. Eni bodo zagovarjali izraz *hudo delstvo* zato, češ da pomeni pri nas beseda *zločin* širši pojem kaznivega dejanja v obče. Kaj se pravi to »pomeni«? Nič ni pomeniti, dokler niso prišli tako učiti, da je *hudo delstvo* vrsta najtežjih deliktov po kazenskem zakonu; *zločin* pa, da je kaznivo dejanje v širšem pomenu besede. Narod nima pojma o tem! Vse je konvencionalno, dogovorjeno in v našem primeru za našo bodo izumetničeno. Dogovorimo se sedaj pri prevajanju zakona, da bo beseda *zločin* pomenila delikt v najtežjem smislu, izraz kaznivo dejanje pa vse ono, kar pove ta beseda v življenju in v avtentičnem besedilu novega kazenskega zakonika — pa bo tako pomenilo ter dobimo lepo izenačene izraze za isti pojem vseh Jugoslovenov! Saj se bodo gospodje prevajatelji gotovo zavedali, da prevajajo zakon za bodočnost, za nove generacije ki stene za ujedinenjem vseh južnih Slovanov in da ne bodo smeli prevajati pod vtisom starih navad in starega znanja, čeprav se je po Sloveniji govorilo o hudo delstvu morda vsvo dolgo do 77 let in 17 tednov, ko je veljal poslednji kazenski zakon avstrijskega cesarstva.

Prav tako je z drugo lažjo vrsto kaznivih dejanj. Novi kazenski zakon jim pravi *prestopi*. Bog ve, kakaj naj bi mi to prevedli *pregreški*? Menda vendar ne zato, ker je imenoval avstrijski kazenski zakon drugo vrsto deliktov *Vergehen*? Srb in Hrvat imata že skupen izraz *prestop*. Bolgar pa pravi temu *prestopenie*. Čemu se ne bi še mi pridružili trojici bratov in dejali kaznivemu dejanju te vrste *prestop*? Spet bodo rekli, da znači pri nas *prestop* tretjo, najlažjo vrsto kaznivih dejanj, ker piše avstrijski zakon *Übertretung*. To pa ne more biti danes noben argument! Doslej smo jim res tako rekli, v novem zakonu pa tretje vrste deliktov sploh nimamo, ker so nekateri iz dosedanje tretje skupine prevzeti v drugo skupino prestopov, oni najlažjega značaja pa bodo s posebnim zakonom izročeni policijskemu in političnemu sodstvu. No in za to vrsto deliktov, za katere se v bodoče sploh ne bo treba braniti več pred sodiščem, se bo že našel primeren izraz, če ne bo mogoče obdržati onega, ki izide v srbohrvatskem besedilu. Mogoče se ne bo težko odločiti za besedo *nekrešk*

(prekršaj!). Saj je to besedo prevajalec v »Uradnem listu« že večkrat rabil. Glede ostalega pri *prestopu* — *prestopku* velja isto, kar smo navedli gori pri *zločinu*. Dogovoriti se je treba in tako zapisati, pa bo pomenilo to, kar hočemo vsi Jugoslovenci izraziti z istim ali vsaj čisto podobnim izrazom! Beseda ne le da ni konj, tudi nobena dogma ni z ozirom na gotov pojn, zlasti ne, če jo spreminjamo v takem smislu, da prija to narodnemu razumevanju.

Se nekaj primerov, v katerih bi po mojem mnenju lahko brez škode ostal tudi slovenski prevod kazenskega zakonika pri istih izrazih, kakršne najdemo v avtentičnem srbohrvatskem tekstu: *imovina* upamo da ostane *imovina* in da se ne bo sprejel morda v naglici izraz *premoženje* (*Vermögen*), ki tako rad šli juristom izpod peresa! Prav tako naj ostanemo nespremenjene besede: *maloletnik*, *dera*, *krcma*, *prevara* (ki je mnogo lepši kakor *sleparstvo* ali *dosedanje strašno goljufija*). *Kradja* bo najbrž ostala *tatvina*, akoravno pravijo tudi mnogi Slovenci *kraja*. *Utaja* je tako lepa beseda, da je pač ne kaže izpodrivati z dosedanjim *poneverbo* (*Veruntreuung*). Tudi *razbojništvo* dajmo lepo pridržati, ker pravijo tudi Bolgari *razbojničestvo* in se nikar ne povračamo k *ropa* (*Raub*). Težje bo z izrazom *robija* in *zatočenje*, ki pomenita po naših dosedanjih pojmih približno *težko ječo* in *navadno ječo*. Izraz *robija* bi se prav gotovo tudi v slovensčini ne protivil. *Večito robijo* prevedemo v *dosmrtno ječo*; čisto čitamo namreč tudi napadno *doživljeno ječo*. Malo težje bo z izrazom *zatočenje*. Kaj pa če bi rekli *robijo* tudi mi *robijo*, *zatočenju* pa *ječa*? Čisto mirno lahko obdržimo oba izraza *prilov* in *zatvor*. *Podstrekanje* poročemo najbrž *ščuvanje ali hujkanje*, ker uporabljamo izraz *vzpodbulanje* bolj v dobrem pomenu besede. *Pogonjanje* je *primoče*. Za *mere brezbednosti* se že deli časa uporabljati pri nas izraz *očitna sredstva*, čeprav bi jim lahko dejali tudi *varnostni ukrepi*. Umišljaj je naš

Važna razzodba Upravnega sodišča v zadevi kranjske mestne občine

Bivši občinski odbor je protizakonito razveljavil sklen občinskega odbora iz leta 1925. Občinski odbor ni uravnil izven rednega pritožnega postopanja uradoma postopati.

Znano je, da se je v prvi vrsti smotreni iniciativi mestnega zastopstva v Kranju za hvaliti, da se je po preobratu v Kranju naselila velika tekstilna industrija, tako da zavzema Kranj že danes med vsemi mesti v Sloveniji, v tekstilni stroki prvo mesto. Saj zaposluje tekstilna stroka tu že nad 3000 delavcev in se nove tekstilne tovarne še vedno ustanovljajo. Vsa stremjenja po privatitvi industrije našla so od vsega početka pa do danes tudi mnogo nasprotnikov, proti katerim sta se morala, tako mestna občina, kakor tudi industrija mnogo boriti. Vlagale so se večkrat neopravičene pritožbe, katere so skoro vedno končale s porazom pritožnikov, četudi po dolgotrajnih borbah. Ena izmed zadnjih takih pritožb je sedaj končana z razzodbo upravnega sodišča, katero radi principijelnega značaja spodaj navajamo.

Občinski odbor mestne občine v Kranju je dne 3. julija 1925 soglasno sklenil, da sprejme daritev, »Jugočeško« obstoječe v tem, da podari mestni občini del savske nasipine, katero je poprej od mestne občine kupila. Občinsko starištevstvo se je pooblastilo, da daritev sprejme po lastnem prevdaru in proizvede vse formalnosti.

Na podlagi tega sklepa sklenila je mestna občina z »Jugočeško« darilno pogodbo z dne 14. decembra 1925, na podlagi katere se je podarjeno zemljišče prepisalo v zemljiški knjigi v korist mestne občine, s čemer je bila zadeva definitivno rešena. Po preteku več kot 3 let pa je eden izmed onih pritožnikov, ki so deloma nasprotovali prodaji mestnega sveta industriji, napravil pritožbo najprej na sresko poglavarstvo v Kranju, pozneje na velikega župana in na občinski odbor, v kateri je zahteval preiskavo, češ, da se razmejitve na podlagi darilne pogodbe ni pravilno izvršila. Občinski odbor ljubljanske občine se je smatral za kompetentnega zadevo preiskati, uvedel je različne poizvedbe in slednjič odredil celo komisijsko obravnavo na dan 28. julija 1928, nato pa izdal dne 3. avgusta 1928 odlok A 332/28, v katerem je sklicujoč se na § 89 in 90 obč. reda, pa razveljavil soglasni sklep, ki je bil napravljen pred več kot 4 leti, nadalje pa tudi razveljavil notarsko darilno pogodbo z dne 14. decembra 1925, kot protizakonito in celo izrekel, da je zemljiškatni prenos ničen! Ta odlok je »Slovenec« dobesedno priobčil, pri čemur je še podčrtal gotovo stavke, istočasno pa so se začele širiti po mestu in javnosti govorice, da se bo mestni zastop zaradi te odločitve razbustil.

Proti temu odloku vložila je Jugočeška po svojem zastopniku dr. Benu Sabothiju pritožbo na upravno sodišče v Celju, katero je, tako, kakor je moral vsak pravnik s sigurnostjo pričakovati, s svojo razzodbo z dne 1. marca 1929., št. A 332/28 razzodilo,

namen ali namera, nehat-malomarnost. Jatakovanju bomo rekli dajanje potuho.

Pri kaznivih dejanjih proti časti imamo sedaj — ko bo razveljavljen stari avstrijski kazenski zakon — mnogo lažje stališče kakor je bil imel prevajalec na primer zakona o tisku iz leta 1925., ko se je trebalo še kolikor toliko ozirati na svojevrstno razdelitev teh deliktov v še veljačem avstr. kaz. zak. Sedaj nas ne briga več *hudo delstvo obrekovanja*, razni *delikti zmerjanja psov* in *druge žalitve*, temveč imamo vsa kazniva dejanja proti časti lepo enostavno in moderno razdeljena v dva dela: *uvrede in klevete*. Uvredi recimo slovenski *razžaljenje*, kleveta pa je itak ravno toliko slovenska kot srbohrvatska beseda in pojm, radi česar naj ostane tudi v prevodu kar lepo nedotaknjena *kleveta*!

Naslov devetega poglavja se ima glasiti *zastaranje*, ne pa *zastarelost*. V napisu nad § 365 bomo rabili besedo *korist* in ne *interes*. Pač pa za *bankrotstvo* najbrž ne bo mogoče najti drugega izraza ter homo ostali pri mednarodni besedi *krida*. V bodoče naj bi se dosledno pisalo in govorilo slovenski *odsvojiti* in ne *odtužiti* (*verlüssen*). Prav tako ne najdemo razloga, čemu se poslednja leta tudi pri nas uporabljajo izraz *pravo za jus subjectivum*, ko imamo za to — kakor redkokateri drug jezik — posebno, točnejšo besedo *pravico*. V takih slučajih se ne oziramo na manj precizne izraze srbohrvatske! — Kočno omenim še bistveno tiskovno napako, ki sem jo doslej našel v avtentičnem besedilu novega kazenskega zakona. V tretji vrsti § 41 je zakonodajalec očitno rekel do treh mesecev in ne od treh mesecev.

Evo torej nekaj dobrohotnih nasvetov za prevajalca kazenskega zakona! Če se oclasi čim prej še več pravnikov, da izpopolnijo priljučni članek, gotovo ne poide prevajalec meni nič tebi ne preko predlogov v svrhu čim lažjega in pravilnejšega slovenskega prevoda kazenskega zakona. Č-o.

da se odlok ljubljanskega občinskega odbora kot protizakonito razveljavljaj.

V zanimivih razlogih te razzodbe izvaja upravno sodišče, da občinski odbor sploh ni bil kompetenten v predmetnem slučaju postopati. Bivši deželni odbor kranjski, katerega kompetenca je v stvarih samoupravnega delezorstva občin prešla po točki 7. predhodnih odredb zakona o oblasti na občinski odbor, je smel odločati v obči, sklepil v obči le takrat, kadar in v koliko se je kakka udeležena oseba v rednem pritožnem postopanju pritožila zoper dotični sklep. Uradoma, to je iz lastne pobude, oziroma izven rednega pritožnega postopanja, pa je smel deželni odbor kaj odrediti le v onih primerih, v katerih je za zakon za to izrecno pooblastil. Pravilnost tega naziranja izvira iz § 89 do 91 in od 94 do 97 kranjskega občinskega reda. Iz uradnih spisov je razvidno, da v danem primeru ne gre za redno pritožbo, ki bi se v zakonitem roku vložila zoper sklep kranjskega občinskega odbora od 3. julija 1925., nego da je dala povod postopanju občinskega odbora neka, dne 19. decembra 1927 pri sreskem poglavarju v Kranju vložena pritožba. Občinski odbor tudi sam izrecno povdarja, da je izdal odlok v izvrševanju svoje nadzorne oblasti po § 89 in 90 obč. reda. Po § 89 obč. reda pazi deželni zbor po svojem odboru, da občinam in njihovim napravam ostanje osnovne imovine in osnovne javne dobrine nezmanjšane, ter sme deželni odbor tudi napake odpraviti, ako bi bilo treba. Po § 90 tega zakona v zvezi s § 62 pa je treba privolite deželnega odbora, če hoče občina zamenjati kako lastninsko stvar za drugo in se po tej zamenjati vrednost osnovne imovine dosti ne zmanjša, dalje je treba privolite deželnega odbora, če hoče občina prodati, zastaviti ali trajno obremeniti kako stvar občinske imovine itd. Občinski odbor bi bil nedvomno kompetenten v danem primeru uradoma kaj ukreniti, ako bi bila kranjska občina s sklepom občinskega odbora od 3. julija 1925 in z darilno pogodbo od 14. decembra 1925 odsvojila občinsko imovino, ne da bi si popreje izposlovala privrdev občinskega odbora. Le v tem slučaju, bi smel občinski odbor v formalnem kakor materijelnem oziru presoati zakonitost takega sklepa občinskega odbora. V predmetnem slučaju pa z vseh spisov jasno izhaja, da ni šlo za nikako odsvojitev občinske imovine, ampak zgolj za sprejem ali odklonitev daritve, vsled česar je bil občinski zastop pri svoji odločitvi povsem svoboden. Mestna občina v Kranju pri izjavi Jugočeške dne 27. februarja 1924 ni sodelovala. Zato je povsem jasno, da zgolj enostranska obveza Jugočeške in naj se je tudi s privrdev občinskih nadzornih oblastev izstavila, še nikakor ne veže občine, marveč je v smislu državnega zakonika treba, da je tudi občina sprejela to obvezo. Volja nadzornih oblasti ne more nikdar nadomestovati volje občine. Le v toliko, v kolikor zakon tako nadomestovanje izrecno pripuša bi to bilo mogoče, a glede prevzema zemljišč v last nimamo nikakih takih določb. V danem primeru je bil potreben pač sklep občinskega odbora, ker je šlo za tako stvar, ki ni spadala k navadnem občinskem gospodarstvu (§ 31

obč. reda). Poleg tega se je Jugočeška le pogojno zavezala odstopiti svet in si pridržala še razne pravice zase. Ker brez sodelovanja občine zemljišče ni moglo priti na občino, je glede daritve tega zemljišča še sklepal občinski zastop mestne občine v Kranju v seji dne 3. julija 1925 v kateri se je soglasno sklenilo, da se občinsko predstojništvo pooblasti, da po lastnem prevdaru sprejme obvezo Jugočeške, da po lastnem prevdaru določi in omeji na licu mesta svet in izpolni vse formalnosti. To se je zgodilo... Nikakor se ne more trditi, da bi občina s sklepom od 3. julija 1925 in z darilno pogodbo od 14. decembra 1925 mogla zmanjšati občinsko osnovno imovino in osnovne javne dobrine ali da bi s tema aktoma prodali, zastavili ali trajno obremenili občinsko osnovno imovino ali osnovne dobrine. Ako pa ni teh pogojev tudi ni pogojev, da bi smel občinski odbor izven rednega pritožnega postopanja uradoma postopati in zato sklep občinskega odbora ali darilno pogodbo z Jugočeško po službeni dolžnosti iz lastnega nagaiba bodisi iz formalnih ali materijalnih razlogov razveljaviti. Upravno sodišče je moralo zato tožbi ugoditi in osporavni upravni akt razveljaviti radi inkompetence občinskega odbora, ne da bi se sploh bavilo še z ostalimi točkami tožbe.

„Kača z zlato krono“

(Novo delo Karle Bulovčeve.)

Pišajo nam:

Ga. Karla Bulovčeva, katere božična razstava je vzbudila tako različne komentarje, je pravkar dovršila veliko petdelno kompozicijo »Kača z zlato krono«. Kompozicija je bila namenjena za dekor čajanke v rokoko-stilu, ki jo je priredila v nedeljo, 10. t. m. ljubljanska »Atena«. Ker je to umetniško delo vsled svoje široke zamisli, močne razgibanosti in trdnosti sklenjene celote, vzbudilo splošno zanimanje, naj nam bo dovoljeno o njem par besed.

Umotvor tvorijo štiri podrejene kompozicije z osrednjo, po kateri je celota dobila svoj naziv. Dočim sta skrajni dve kompoziciji (»Zvončnice« in »Solnčna roža«) čisto idiličnega značaja, sta notranji dve (»Zlati klubek« in »Šipek«) močno dramatično razgibani. Glavna figura na »Zlatem klubku« prešerno, a silno visokorodno ploska divjemu bakalanu pod seboj, dočim ona na »Šipku« v pozici parasita zadovoljno mežika enemu, ki brez upanja hrepeni gori, in drugemu, ki obupno joče.

Glavna figura »Solnčne rože« zre s hlinjeno dobrohotnostjo na zaljubljeni par ob vznjožni roži, a ona pri »Zvončnici« stresa cvet s skrbnim izrazom moralista, da prebudi ob vznjožni speči. Tik nad spečima se hudožno posmihla zlobno razpoložena kreatura, češ vstati bosta morala.

Osredje tvori kompozicija s kačo, na kateri mirno stoji resna figura, ki obvlada vse ostale in v svoji modri brezstrastnosti veže vse te dele v monumentalno celoto.

Na videz je vse to druga umetnost Bulovčeve, kakor smo jo spoznali na njeni razstavi, v resnici pa je to cel kozmos v majnem, najboljše kompozicija, kar ji je umetnica doslej udeležila.

Kompozicija je rahlo kolorirana, kar pa njeno svežost še viša, a pri vsem tem je izdelava strogo kiparskega značaja, kakor je to ugotovila pri znanjih kantonih naša kritika. — D. M.

Lacromel, sigurno sredstvo proti kašlu, siju, katarju, prehlajenju, influenci, kroničnemu zapalenju, bronhitisu itd. Dobi se v vseh lekarnah. Proizvajala lekarna ARKO, Zagreb, Ilica št. 12.

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0,7 kw), PRAGA 349 m (5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw).

Sreda, 13. marca.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa in reproducira glasba. — 13.30: Stanje vode in borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Pravljice, pisatelj Milčinski. — 19: Sbrhrvaščina. — 19.30: Predavanje iz rastlinstva. — 20: Prenos opere. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reproducira glasba. — 17.30: Poljuden popoldanski koncert. — 18.20: Nadaljevanje popoldanskega koncerta. — 20.35: Koncertni večer. — PRAGA 19.05: Koncert. — 16: Popoldanski koncert orkestra in pevski koncert. — 21: Koncert komorne glasbe. — 22: Koncert lahke godbe. — BRNO 17.45: Koncert arij in pesmi. — 19.15: Prenos iz narodnega gledališča: Mozartova opera »Don Juan«. — VARŠAVA 17.35: Koncert operne glasbe. — 20.10: Pevski in klavirski koncert. — 22.30: Koncert lahke glasbe. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Popoldanski koncert orkestra in solistov. — 20.45: Koncert dunajskih filharmonikov: Schmidtove skladbe. — BERLIN 17: Orkestralni koncert lahke godbe. — 20: Dramski večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.15: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20.15: Izmeničen program med Frankfurtom in Stuttgartom: večer v dialektih. — LANGENBERG 17.45: Opera: arije in dueti. — 20: Sinfonični koncert orkestra. — 22.30: Prenos sportne prireditve iz Dortmund. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert: nordijska glasba. — 20.15: Izmeničen program med Frankfurtom in Stuttgartom. — TOULOUSE 21.30: Koncert Ketelebejevih skladb. — 22.30: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert tria. — 17.40: Ciganška godba. — 20: Koncert budimpeškega pevskega zbora. — 21.30: Orkestralni koncert lahke godbe. — 23: Koncert ciganške kapele. — LONDON 19.45: Chopinove klavirske skladbe. — 20.15: Lahka godba. — 23.20: Pevski koncert. — 23.45: Godba za ples. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Koncert Puccinijevih skladb. — STOCKHOLM 20: Prenos iz kr. gledališča v Stokholmu: Gounodeva opera »Romeo in Julija«.

kazal smer, v kateri imava leteti. Fotografiral sem nov kraj, kakor je velevala zapoved, nato sva letela dalje.

Dospela sva nad prostrano močvirje. Narednik me je opozoril na jato gosi, ki je bredla po njem in ko je bilo videti le kot kopico silno drobnih belih točk. Hipoma je tedaj odzvel plin in ker ni zmanjšal kota, pod katerim sva letela je začel aparat naglo propadati.

»Mar ste znoreli!« sem zavpil nani. »Z Brandenburgom se spuščate v »sveder«?

Toda letalo se je samo nekako »ujelo« in zavzelo pravilno smer proti zemlji. Par metrov od te je dodal plina in jel široko krožiti nad gosmi, ki so z iztegnjenimi vratovi bežale proti malnemu potočku. Videl sem, kako so se piloti pred mano tresla ramena, kakor da ga skrivoma lomijo grohot. Udaril sem ga po njih in mu pokazal z roko, kod naj nadaljuje pot.

Sedaj mi je bilo že vse eno, kaj počnem. samo da me toliko poslušala, da izvršim svojo nalogo. Toda njemu se očitno ni mudilo, zakaj s kretinjo mi je povedal, naj fotografiram bežeče gosi.

Sprva seveda nisem mislil na to.

Toda ko je ni jenjal krožiti nad živalmi, sem se odločil in jih vzel na ploščo tako, da bi bilo videti na sliki tudi del vasi, katero sem moral fotografirati.

Nato sva se zopet dvignila v višino. Leteč proti severu, sva se približala gostim hrbov oblakov. »Hočeš, da ga požnem mednje?« me je vprašal, ko je zmanjšal brnenje motorja.

»Poženi ga k vragu, če te je volja,« sem mu odvrnil in že sva bila sredi goste, bele megle, ki naju je obdajala kakor neprodna stena.

Tedaj je pilot izustil volan, prekrižal roke na prsih, okrenil se k meni in se mi s presunljivim pogledom zazrl v oči.

Njegov obraz je bil videti kot iz bron. Ličnice so mu uporno štrlele izpod oči in mišičasta spodnja čeljust je drzno pritiskala na tenke ustnice. Pilotka kapa se mu je tesno oprijemala glave ter mu pokrivala čelo in ušesa. Veliki, stekleni naočniki so dajali njegovemu licu pošasten izraz.

Nekaj trenutkov sva letela tako na slepo skozi meglo. Pri srcu mi je postalo tesno in ko se je začel aparat nekam sumljivo majati na levo in desno, mi je

roka, ki je doslej krčevito stiskala fotografski aparat, nehotе segla po volanu. Tedaj se je na pilotu nenadoma spasil obraz v strahovitem grohotu, ki sem ga slišal kljub močnemu ropotanju motorja.

Okrenil se je in iz zopet prijel za volan. Ko sem pogledal na altimeter, sem opazil, da sva se bila pogreznila medtem za celih petsto metrov.

Se vedno sva rezala gosto meglo. Kompass ni bilo v aparatu, zato nisem vedel, ali letiva še vedno v pravi smeri. Ko sva se naposled izkopala iz oblakov in spet gledala pod seboj zemljo, sem popolnoma izgubil orientacijo. Zakaj v prostrani vojvodinski nižini so kraji podobni drug drugemu kakor jajce jajcu.

Pilot je pridržal plin in me vprašal, kod naj me vodi. Ko nisem vedel takoj odgovora in sem iskal po karti, se je razjezil in zakričal: »To je vaša dolžnost, ne moja!« Vendar se mi je zdelo, da je njegova jeza le narejena in da se v resnici zelo veseli, da me je zmedel.

»Pristaniva, ne poide drugače,« mi je zaklical. »Ne, vodite ga na levo, da prideva k Donavi,« sem mu odvrnil srdito, ker sem spoznal njegovo namero.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20., spremembe označene.)
Torek, 12.: Vdova Rošinka. B.
Sreda, 13.: zaprto.
Četrtek, 14.: Dantonova smrt. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob 20., spremembe označene.)
Torek, 12.: zaprto.
Sreda, 13.: Carmen. Premijerski abonma.
Gostovanje g. Iličića.

MARIJORSKO GLEDALIŠČE.

Torek, 12.: zaprto.
Sreda, 13.: zaprto.
Četrtek, 14.: ob 20. Poljska kri. C. Premijera.
Petek, 15.: zaprto.
Sobota, 16. ob 20.: V agoniji. B. Premijera.

Gavelova režija »Rodoljupce«. Beograjski listi poročajo o premijeri znane komedije J. Sterije-Popovića »Rodoljupci«, ki je bila 8. t. m. v novo odprto »Manežu«, kot o gledališkem dogodku. Dr. Branko Gavela, nemara najorginalnejši jugoslovski režiser, je staro satirično komedijo (ki pa ima še dokaj aktualnosti!) dočela pomladil, moderniziral, popravil in izpopolnil ter v scenskem pogledu na novo konstruiral. Po sodbi beograjskih kritikov mu je to izredno uspelo. Gavelov poizkus dokazuje, da je tudi v literaturi mogoče — pomlajevanje, če operacija izpelje kongenitalen umetnik-režiser in inscenator.

Ob 25-letnici Ševčikovega kvarteta

Letošnje leto je praznoval eden najboljših čeških godalnih kvartetov, takozvani Ševčik-Lhotskyjev kvartet 25-letnico svojega umetniškega in koncertnega delovanja. Ker bodo ti umetniki v petek, dne 15. t. m. koncertirali tudi v Ljubljani, naj navedemo nekaj iz njihove zgodovine. Leta 1903. so se združili 4 člani varšavske filharmonije v komorni igri in napravili kvartet, ki se je imenoval prvotno Češki kvartet varšavske filharmonije. Člani so bili: Lhotsky, Bohuslav, Prochazka Karel, Moravec Karel in Vaska Bedrich. Prvi trije še danes sodelujejo v kvartetu, četrti pa ima dva naslednika. Ker so bili prvi trije člani učenci znamenitega profesorja in violinskega pedagoga Ševčika, so dali svojemu kvartetu moštvo ime ter pozneje v koncertnem življenju nastopali kot Ševčikov kvartet. Kmalu v začetku svojega delovanja so potovali po Evropi in kritika jih je sprejemala z velikim zadovoljstvom. Samo v eni sezoni pred vojno so odigrali nad 100 koncertov. Leta 1911. je zamenjal čelista Vaska, ki je odšel v Ameriko, Ladislav Zelenka, zatem leta 1913. Fingerland, a leta 1925 prvi koncertni mojster praškega narodnega divadla g. Pour, ki je še danes član kvarteta. Ševčikov kvartet uživa v svetu enako slavo kot njegov starejši tovariš takozvani Češki kvartet. Ze večkrat so bili Ševčikovi gostje v Ljubljani in prav je, da so se spomnili tudi ob 25-letnici svojega delovanja. Priprčani smo, da bo ljubljansko koncertno občinstvo cenilo umetniški užitek, ki ga je že imelo s kvartetom. Koncert bo v petek, dne 15. t. m. v Filharmonični dvorani.

»Misao«, beograjska revija, ki jo ureja J. Živojinović, je izdala s precejšnjo zavidno januarsko številko. Posebno zanimivo je v tem zvezku Živojinovičeva razprava »Stjepan Mitrov Ljubija in J. Skerlić«, ki kaže na primeru manj znanega pisatelja kritične metode Jovana Skerlića, to pot s senčne strani. Izmed ostalih esejev omenimo »Psihologijo pripovedovanja« (Slobodan Popović), dilematizem v umetniškem doživljanju (dr. A. Schmas), Stevan Vladislav Kačanski (T. Gjukić). Pripovedništvo je zastopano z nadarjenim Sarajevanom I. Samokovljijem, ki objavlja novelo »Od pomladi do pomladi in s prevodom iz R. Kyplina, pesništvo pa predstavljajo imena Desanka Maksimović, Mirko Korolija, Z. Miličević, V. Masuka in dr. Ostali del zvezka obsega razne pregledne in beležke.

Stirje ruski jubileji v Beogradu. Beograjska Zveza ruskih znanstvenikov je svečano obhajala pidesetletnico akademskega delovanja četvorice svojih najslavnejših članov. Prvi izmed slavljencev, prof. A. Brand, rojen 1855., je bil direktor petrograjske visoke šole za prometne inženjere, je bil kot izvedenec veliko stori za tehniško opremo ruskih pristanišč. Drugi slavljencec, prof. A. Zajcev, rojen 1856., je bil profesor tomske univerze in je kot mineralog popisal več ležišč zlata, platine in drugih rudnin. Tretji slavljencec, prof. A. Šerbakov, rojen 1858., je znan balneolog, ki je obudil črnomorsko kavkaško obalo k novemu življenju. V Jugoslaviji je našel vse polno zase primernega gradiva: preiskuje in priporoča različne, v Srbiji še malo izrabljene zdravilne vrelce. Nasledel je prof. A. Dobroklonski, rojen 1856., bivši dekan oboke univerze, znamenit cerkveni zgodovinar.

Izbrpno biografijo Knuta Hamsuna, enega največjih pisateljev našega časa, je izdalo založništvo Fischer v Tubingenu. Pisatelj je John Landquist. Ker je bilo Hamsunovo življenje zelo pestro in burno, in knjiga samo običajen življenjepis, temveč živahna in prepričljiva zgodba o talentu, samouku, ki se je izsolal v akademiji življenja in se s svojimi znanstvenimi deli predstavil sodobne duhovne Evrope.

Pisatelj Bernarda Shawa ima tudi lep materialen temelj: po vseh berlinskih »L. W.« cenah premoženja avtorja »Sv. Ivanec« na približno 130 milijonov Din. Pisec »Kazipota k socializmu« ima svoje imetje naloženo po večini v nepremičninah. Literatura mu vrže vsako leto več milijonov Din.

Nemško Kleistovo nagrado je dobil malo znani, a zelo nadarjeni nemški pripovednik Seghers za roman »Aufstand der Fischer von St. Barbara«. Roman ima enostaven motiv: ribiči na otoku Sv. Barbare žive v hudi bedi, se upro in stopijo v stavko; toda socialne pravice ni od nikoder in beda, ki sledi tem dogodkom, je še trša. Vzlic temu, da knjiga skoro nima dejanja, je ena najzanimivejših, kar jih je izšlo v zadnjem času. Preprosta, skoraj suha tudi po slogu, vzbuja v čitatelju globoke odme-

ve: je roman množice, ki se bori s prirodo in z družbo, verujoče, od novih gesel razpaljene množice, ki simbolizira vso današnjo borbo človeštva za kruh in pravico. Tudi kritiki pariških »Le Nouvelles Littéraires« se izreka zelo pohvalno o tem posnivi in obliki modernemu romanu.

Revija francoskih marksistov. V Parizu je začela izhajati »Revue Marxistique«, ki si je postavila v program leninistično-marksiistična načela. V uredniškem odboru so pisatelji: Victor Melors, Albert Mesnil, Pierre Morhange in Charles Rappaport. — Drugo ideološko skrajnost med francoskimi revijami predstavlja mesečnik »Latinité«, ki ga izdaja »Action française«.

Pojavi sodobne duševnosti (Les manifestations de l'Esprit contemporain) se imenuje zbirka monografij o človeškem kulturnem delu, ki jo je začel izdajati pariško založništvo Au Sans Pareil. Prvi zvezek je posvečen arhitekturi in poteka iz peresa André Lurcata. Na programu so zvezki o godbi, kinu, gledališču itd.

»O jednoj Mariji« je naslov romana belgijskega pisatelja Andreja Baillona, ki je izšel v srbskem prevodu Branka Filipovića in v grafično odlični izdaji nove beograjske založbe »Nolit« (Nova literatura). Avtor romana »L'histoire d'une Marie« je vzbudil s svojim delom senzacijo: svetovna kritika raznih smeri ni mogla zatajiti globoke človeške, brezobzirno iskrene note, ki preveva ves roman in zapuša v čitatelju globok dojem. Spis kaže nešminkano erotično resnico in vendar dosega s svojo preprosto, nesentimentalno psihologijo umetniško višino. Čeprav vodi čitatelja v svet prostitutk in moralne propalosti, ga na koncu prilepi, da občuduje Marijo »eno izmed mnogih, ki so veliko ljubile, kot prirodno nepokvarjeno, srčno dobro in etično pozitivno bitje. Izdaja takega romana je dobro dejanje« »Nolit«, ki je bilo storjeno — o tem smo preverjeni — tudi za marsikatero slovenskega čitatelja. Knjiga stane 28 Din.

»Nova literatura«, beograjski časopis za kulturna vprašanja, prinaša v tretji številki članek o nemškem protestantskem slikarju Georgu Groszu, prevod povesi o ruski lakoti — »Glad« Aleksandra Neverova, esej F. C. Weiskopfa o sodobni češki literaturi, Bihove »Proste asociacije ob priliki Svejke«, prevod iz Svejke, T. K. Fodora razmotrivanja o novem Beogradu in dr. (V Fodorjevem članku se omenjajo trije kraji v naši državi, katerih vsak je svet zase, ki se nikjer več ne ponavlja: Prizren s svojo orijentalno kontemplativnostjo, Hvar, ves v akvamarini južnega neba, z ozkimi, slikovitimi ulicami, afriškimi kaktusi in sočnimi smokvami, ter Mojstrana — »stopla idila alpske vasi, z melodičnimi, zametnimi glasovi zvonov s planinskih pašnikov, z ledenimi masami triglavih vrhov in eterečnim lačevnostjo s solncem nasičenega zraka. Povsod svet zase. Zaokrožen, harmoničen«).

Ce ekspresionisti popravljajo Molière... V Lessingovem gledališču v Berlinu je bila pred nekaj dnevi premijera komedije »Buržujske burke«, ki je predelana, modar-skrizirana in ekspresionistično našminkana Molièrova klasična komedija »Zlahtni meščan«. Starega klasika sta »pomladila« Ernst Toller in Walter Hasenclever, oba znana dramatika. O. Bie sodi, da je to »najkvalnejša predelava, kar jih poznamo«. Izumetničeno, brez duha se vleče v neskončnost; nima ne duhovitosti, ne učinkovitih satiričnih ostrin. Pallenberg, ki je igral glavno ulogo, se je potrudil, vendar ni mogel rešiti te igre ne pred občinstvom in ne pred kritiko.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. V nedeljo, 3. t. m. dopoldne se je vršil občni zbor kolskega odseka pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Vodil ga je br. starosta Kreft. Orisal je v lepih besedah napredovanje odseka od ustanovitve, t. j. od lani dalje. Br. tajnik Belec, je v daljšem govoru razložil članstvu vse podrobnosti iz delovanja odseka in se posebno spominjal borb, ki jih je imel odsek v začetku svoje ustanovitve. Sledila so še poročila ostalega odbora. Iz vseh poročil se je videlo, da je delo v odseku bilo res plodno. Končno je bil izvoljen naslednji novi odbor: starosta Ivan Kreft, podstarosta Janko Kosar, tajnica Ljiljana Ros, blaginjak Alojz Šuvan, načelnik Janko Belec, prosvetarica Marica Brumen, knjižničar Drago Korošak, odborniki: Emuad Kocmut, Ivan Satler, Stefa Cizl, Jožef Spindler, Avgust Cizl, Salaj in Fran Jurinec.

DOMZALE. Zaključil se je dvomesečni knjigovodski t. čas na osnovni šoli. Tečaj je vodil in v njem »udi poučeval g. Zelenik iz Ljubljane. Pouk se je vršil v šolskih urah in ga je obiskovalo 49 učencev v starosti od 16 do 50 let. Da se t. tečaj priredil in dobro uspel, je glavna zasluga g. Menarta, trgovca v Domžalah.

Sport

Nedeljski sportni dogodki

Smučarski klub Ljubljana je priredil v nedeljo na blejski skakalnici tekmovanje v smučskih skokih. Startalo je ob velikem zanimanju občinstva 11. tekmovalcev. S to prireditvijo je bila uradno odprta nova smučska skakalnica na Bledu. Poleg bobinske je to druga naša skakalnica, kjer se bodo lahko vršile mednarodne prireditve. Skakalnica ni še popolnoma dograjena, potrebna je tudi še par korektur, ki pa se bo do izvršile letošnje poletje, tako, da bo do prihodnje zime skakalnica popolnoma dograjena. Snežne razmere so bile na skakalnici v nedeljo naravnost idealne, tako da so bili padci le maloštevilni.

Napredek v skokih je brez dvoma zelo velik, predvsem se je zelo razširil kader skakalcev in tudi kvalitativno smo zelo napredovali. V prvi vrsti gre za sluzga trenerja inž. Hanssena, ki je v skakalnih tečajih odkril nekaj prav lepih talentov. Gre tu predvsem za Šramla od ljubljanskega Smučarskega kluba, ki je v nedeljo postavil naš rekord na daljavo, namreč 34 m. Šramel, ki si je s svojo zmago priboril tudi prehodno darilo »Slovenec«, je začetnik, nima še svojega stila, ima pa silen odzgon, sigurn in pravilen doskok ter rabi samo vaje in rutine in predvsem uležebe na internacionalnih prireditvah, da postane dober skakalec.

Jože Janša, naš smučarski favorit, je bil to nedeljo nekoliko manj razpoložen kot prejšnjo nedeljo na državnem prvenstvu. Inozemska rutina se mu zelo pozna: on nima tako razantnega odzгона ter tudi njegov doskok ni ravno idealen, ima pa veliko sigurnost; padci so pri njem skoro izključeni.

Stalno in zelo lepo napredujejo Jeseničan Kočar, a tudi njegova klubska tovariša Ravnik in Ravbekar se popravljata. Janko Janša je letos, šele prišel skakati, ter v tej disciplini še ni tako »doma« kot v smučskem teku, toda z vztrajnostjo in talentom si zna tudi v skokih zagotoviti lepo pozicijo. Omeniti je treba tudi ambiciozna Skalaša Gostiho in Guerro, ki obetata postati dobra skakalca. Naš senjor in samouk Jože Pogar je kljub temu, da se ne plašira na prvo mesto, vedno na vsem prireditvah kar brez dvoma priča o njegovem izrednem zanimanju za to krasno smučarsko panogo.

Na nedeljski tekmi, katere potrošne rezultate je objavil že »Ponedeljek«, je bil tudi postavljen rekord na naših skakalnicah. Inž. Hansen je skočil 40 m!

Na drsališču Ilirije so merili v nedeljo svojo hitrost mladi drsalci, ki se hočejo spopeti tej disciplini drsalnega sporta. Bil je to le nekaj poizkus, ki se ni slabše obnesel. Na 300 m je zmagal Pogarček v 0:35, na 900 m Lombard v 3:01, na 3000 m pa Okorn v 7:34.

V nogometu bi bilo omeniti, da je Beograd z dvema tekmama odprl spomladansko sezono. BSK je porazil Jedinstvo s 5:1 (3:1). Soko pa Buška s 6:0 (3:0). Ljubljana in Zagreb še počivata, pač pa se je vršila v inozemstvu cela serija tekem, o katerih je tudi poročalo že »Ponedeljek«.

V Zagrebu in Beogradu so se pričeli gibati tudi že lahkotletci. V obeh mestih sta se vršila prvenstvena cross country teka na 10 km. V Zagrebu je zmagal moštvo Marathona z 22 točkami, drugo mesto je zasedla Concordia z 22. tretje pa Zašk s 40 točkami. Kot poedinec je zmagal Luka Predanič (Concordia) v 41:45. Sledili so Kumer (Marathon) 43:18, Zemljak (Marathon) 44:28, Kralj (Marathon) 45:37, Slavko Rašpica in Trič (oba Zašk), oba v času 46:42. Startalo je 24. a na cilj je dospelo 16 tekmovalcev.

V Beogradu je zmagal moštvo Jugoslavije, a kot poedinec Stefanović (Soko) v 35:24:5.

Smuška tekma pravkov

Za nedeljo, dne 17. t. m. razpisuje Smučarski klub Bohinj smučski tek na 18 km, namenjen pred vsem, da nudijo pričko sestanka in skupnega nastopa vseh naših najboljših smučarjev, ki so bili letos zaradi tekmovalj v inozemstvu vedno izključeni od skupnih nastopov in ni bilo prave presoje njih medsebojne razvrstitve in kvalitete. Snežne razmere so ugodne ter bo prireditelj baš koncem sezone, ko so naši tekmovalci vsi v dobri formi, nedvomno ena najbolj zanimivih smučskih nastopov. Dosedaj oba brata Janša, Jenko, Režek, Godec in brata Dolišek in Korman še niso skupno nikdar nastopili na domačih tekmah ter bo njih razvrstitev na podlagi take tekme izredno interesantna. Prvi trije placirani dobe lepa darila, ki jih poklonijo Bohinjski Prijave sprejema Smučarski klub Bohinj do najkasneje 15. t. m. zvečer. Prijavnino 10 Din za prijavo je treba priložiti prijavi.

Službene objave LNP

Iz seje poslovnega odbora z dne 7. III. in kazenskega odbora z dne 8. III. 1929.

Odobri se prijateljska tekma Celje: Svoboda, Lj. 10. t. m. v Celju.

V smislu § 10. o. p. se dovolj z današnjim dnem igr. Korče. Danijel nastopanje v prijat. tekmah za ASK Primorje.

Venčurajo se naslednji igralci: s pravico nastopanja dne 16. III. za ŽSK Hermes: Glavič Hinko, Mikš Vlado, Orešnik Franc; za SK Amater: Duplavič Vinko; za ASK Primorje: Baumkirchner Lado, Petrič Branko, Serže Bogomil, Trček Ivan; za SK Rapid: Herman Ivan; nadalje s pravico nastopanja dne 9. septembra t. l. za ASK Primorje: Bižjak Karel; za SK Ilirija: Privšek Josip; za SK Rapid: Prelog Alojzij.

S. KŠlivenica se poziva, da pošlje do 12. t. m. dopustnico in posvasevno izkaznico za igr. Prusnica Milana, ki se je prijavil za drug klub.

Dvigne se spenzaz SK Zeleničar, objavljen dne 3. t. m., ker je klub med tem poravnal naloženo mu g. lobo.

Po § 35. k. p. v vporabo § 9. k. p. se kaznuje igr. Doberlet Miodrag (SK Ilirija) s stroгим ukorom zaradi prestopa v tekmi ZNP: LNP v Zagrebu dne 3. II. — Tajnik II.

SK Ilirija. Plenarna seja se vrši v torek, 12. marca ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona. Dnevni red je važen. Vsi in točno.

Propagandni težkoatletični nastop, ki se bo vršil v soboto ob 20. ur v dvorani Mestnega doma, je zbudil veliko zanimanje med občinstvom. Kakor se čuje, bo poleg domačih najboljših atletov amaterjev nastopil njihov trener, odlični borilec v rokoborbi. S tem nastopom pa se obenem poslavlja od nas eden najboljših slovenskih boksačev, g. H. Bižjak, ki odhaja prihodnji mesec k volakom. Program bo v glavnem obsegal nastop treh parov rokoborcev in dveh do treh parov boksačev.

Ljubljanski sportni klub javlja svojim članom, da se je za 15. t. m. sklicani občni zbor preložil na petek, dne 22. marca t. l. v objavljenim dnevnem redom ter se vrši ob 20. ur v restavraciji »Činkole«. — Odbor.

SK Svoboda. Jutri v sredo ob 19.30 teoretičen trening strogo obvezen za I. skupino, dopolnen tudi ostalim, v prostorih Svobode v Delavski zbornici. — Trener.

SK Jadran. Danes v torek 12. t. m. ob pol 20. redni trening v telovadnici Srednje teh. šole. Prosim polnoštevilne udeležbe. Načelnik.

Ping - pong

V soboto in nedeljo se vrši v Ljubljani turnir v ping-pongu (namizni tenis), in sicer med zagrebškimi pravkom Marathon in kombiniranim moštvom Ljublane. Da pozna širša javnost nekoliko to lepo igro, podajmo v naslednjem nastopu posjasnja:

Kaj je prav za prav igra »ping-pong«, je razvidno iz pravilnega imenovanja igre: table tennis (t. j. namizni tenis). Svojsčas to igro igrali največ kot zabavno družabno igro, sedaj pa jo že goje kot sport najširši sportni krogi. Igro so namreč prav tako kakor lawn-tenisa, dvignili s tako rekoč znanstvenim proučevanjem raznih načinov in sistemov igranja na zelo visoko stopnjo.

Za namizni tenis veljajo skoro ista pravila kakor za lawn-tenisa. Igra se na mizah, ki imajo internacionalno določene dimenzije in določeno odtalno višino. Hitrost je glavni pogoj za uspeh pri igri in zato mora biti igralec zelo duhaprisoten in spreten. Igra game set) je končana, če je dosežen eden izmed obeh igralcev, oziroma ena dvojica pri doblju 12 dobrih točk; vendar mora biti diferenca točk najmanj dva. Match se igra ponavadi na tri igre (best of three).

Kako veliko zanimanje je vzbudil tenis, je najbolj razvidno iz letošnjega svetovnega prvenstva v Budimpešti, katerega se je udeležilo deset držav s svojo reprezentanco. Med njimi je bila tudi Jugoslavija, ki se je kljub svojem nastopu na internacionalnem turnirju in kljub ostri konkurenci rutiniranih teamov ostalih držav dobro izkazala. Rezultati, ki smo jih nedavno objavili, nikakor niso tako porazni, kakor se to vidi na prvi pogled (n. pr. Anglija: Jugoslavija vs 0; če se pomisli, da smo vsako teh iger izgubili z minimalno diferenco točk (n. pr. 21: 18, 21: 19). Proti Litvi smo pa celo zmagali z rezultatom 5: 4.

V »ping-pongu« stoji vsekakor na vodilnem mestu Madžarska. Od šestih tekmovalj jih je dobila 5. Andlija si je priborila prvenstvo gospodov poedinec. Lanskoletni svetovni prvak Mechlovich (Madžarska), se je moral zadovoljiti s četrtem mestom, med-

tem ko je dosegel mladi Izabados (Madžarska) drugo mesto.

V Vojvodini in zadnje čase tudi na Hrvaškem se table-tenis goji z vso vneto, dočim je pri nas še dokaj neznan. V Zagrebu so n. pr. igrali pretekli mesec turnir za prvenstvo mesta. Prvenstvo gospodov-poedincev je dosegel G. G. egenstein (Čakovački Sp. k.), damsko prvenstvo gđ. Büchler (Makabi), mixed double gđ. Radovič-Marjanović (ASK.), J. L. A. K. »Marathon« pa je dosegel prvenstvo mošev in pa doublea gospodov (Urban-Plaščar). Radi cup-sistema je bil g. Urban, ki so ga splošno smatrali za najboljšega igrača Zagreba, tako oskodaovan, da se je moral zadovoljiti s tretjim mestom gospodov-poedincev. Bil je v semifinlu od Legentšina poražen z 21: 19, 21: 18, je pa v konkurenci moštev odpravil Marjanovića, ki se je v singlen gospodov plasiral na drugo mesto, z 21: 6, 21: 13.

KREOLA

Dopisi

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. V nedeljo, 3. t. m. dopoldne se je vršil občni zbor kolskega odseka pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Vodil ga je br. starosta Kreft. Orisal je v lepih besedah napredovanje odseka od ustanovitve, t. j. od lani dalje. Br. tajnik Belec, je v daljšem govoru razložil članstvu vse podrobnosti iz delovanja odseka in se posebno spominjal borb, ki jih je imel odsek v začetku svoje ustanovitve. Sledila so še poročila ostalega odbora. Iz vseh poročil se je videlo, da je delo v odseku bilo res plodno. Končno je bil izvoljen naslednji novi odbor: starosta Ivan Kreft, podstarosta Janko Kosar, tajnica Ljiljana Ros, blaginjak Alojz Šuvan, načelnik Janko Belec, prosvetarica Marica Brumen, knjižničar Drago Korošak, odborniki: Emuad Kocmut, Ivan Satler, Stefa Cizl, Jožef Spindler, Avgust Cizl, Salaj in Fran Jurinec.

DOMZALE. Zaključil se je dvomesečni knjigovodski t. čas na osnovni šoli. Tečaj je vodil in v njem »udi poučeval g. Zelenik iz Ljubljane. Pouk se je vršil v šolskih urah in ga je obiskovalo 49 učencev v starosti od 16 do 50 let. Da se t. tečaj priredil in dobro uspel, je glavna zasluga g. Menarta, trgovca v Domžalah.

Pred sodniki

Pretep radi »mušice«.

Koncem lanskega leta je naletel delavec Valentin v neki gostilni v Borovnici na posestnikovega sina Toneta. Tine je dožlil Toneta, da so njegovi ljudje ukradli v Tinetovi hosti tri hlece. Gostilničarka se je bala pretepa in odpravila oba hlapca iz krčme. Tine je Toneta pomilovalno pogledal in mu rekel pred gostilno: »Mušica! — Kai mušica kdo mušica, jaz mušica« se je razburil Tone in udaril Tineta ter zbežal. Valentin je tekel za njim in ga dohitel. Znova sta se spoprijela. To je opazil Matevž. Tinetov brat in bratek na pomoč. Fant je imel desnico v žepu. Ko je prišel do pretepačev le je mahati z nožem. Ko je opazil, da tišči Tine svoiemu nasprotniku glavo na prsa, je mahnil z nožem v Tonetov hrbet. Ta poškodba je bila sicer lahko in Matevž bo sedel 3 mesece.

Poštenjakovič France.

Mesar Janez iz Ljubljane je bil priprčan da je napravil ianuarja s Francetom dobro kupčijo. France je namreč prišel k njemu in mu dejal, da ima leno reienega prešiča zahteval je predplačilo v znesku 100 Din. Mesar mu je dal 100 Din. Par dni na to je France zopet prišel in dejal, da je dal prešiča v nek živalski hlev, češ, da je mraz in da se prasac lahko v 14 dneh še malo poredi. Ponudil je mesariu iunca in tri vozove sena ter mu rekel, naj njemu mesar kupi molzno kravo ter mu za teza junca in seno da še 500 Din, kar bosta pri končnem obračunu poravnala Mesar Janez, ki je poštena ljubljanska srlica, mu je res dal še ta denar. Kmalu je pa zvedel, da je France nezanesljiv človek in naznanil ga je Fanta je dosegla roka pravice in ga ne bo izpustila 3 tedne iz svojega tečnega obliema.

Zavistni Jože.

Posestnik Ivan E. v Medvodah je vzel v službo novega hlapca Janeza, s katerim so bili vsi domači prav zadovoljni. Hlapec pa ni bil vsi delavcu Joži, ki je včasih pomagal delati v hiši. Ko je prišel Jože lani koncem decembra enkrat k Ivanu na obisk, je naletel na hlapca, ki je sedel v hiši pri mizi. Jože ga je takoj nahlupil: »Smrkavec, kaj imaš tukaj opraviti? Čez leto, ko je bilo treba delati, sem bil jaz tu, čez zimo boš pa ti?« Janez se je namuznil in mirno odvrnil: »Če sem bil smrkav, me ti pač nisi obrisal, tudi kruha mi nisi nikoli dal!« Jože je divje pogledal okoli sebe, zagledal na mizi krušni: nož in sunil z njim Janeza v levo ramo. Hlapec pa je korenjak, sicer je imel dokaj globoko rano, pa so ga kar domači obvezali in sam je šel k orožnikom naznaniti nasilnega Jože.

Bolna tatica.

Ivanka je ležala lani nekaj časa v ljubljanski bolnici, zdaj pa bo ležala 5 mesecev na trdem ležišču in postila se bo, kajti niti v bolnici se ni mogla premagati in krađa je.

Ivanka je veliko, čvrsto dekle, doma v Lokah. Zaradi tatvine je sedela še parkrat v zaporu. Lanskega junija, ko je ležala med bolnimi tovaršicami, je ukradla bolnici Urbanji M. 100 Din.

Ivanki je stregla usmiljenka Viktorija, ki je bila zelo skrbna in dobra z bolniki. Ivanki ji je za hvaležnost odnesla nabiralnik in v njem 20 Din.

Ko je dekle odšlo iz bolnice, je obiskalo svojo znancko Marijo B. na Dolenjskem in ji vzelo 200 Din. Ivanka je hotela okraštiti tudi svojega ljubčka Janeza. Nameravala mu je vzeti hranilno knjižico, na katero je bilo naloženih par sto dinarjev. Ker pa je dokazala, da sta živela s fantom v skupnem gospodinjstvu, je bila glede tega delikta oproščena.

Porota

Ljubljana, 11. marca 1928

Žeparica na litijemskem sejmu

Letošnje pomladansko porotno zasedanje se je pričelo s kazensko razpravo proti Katri Lečkovici radi budodelstva tatvine.

Na zatožni klopi sedel majhna, drobna ženska. Njen zagovornik je odvetnik dr. Fran Novak, obrobo zastopa prvi državni pravdnik dr. Ogo-reutz. Razpravo vodi višji svetnik Mladič, vti-ratira svetnik Lajovic in sodnik Gorčan, zapis-nikar je avskulant dr. Grobelnik. Porotniki so večinoma gospodarji z dežele Publika je napol-nila vse kote dvorane, levo krilo so zasedli orožniki-pripravniki.

Katarina Leček, vdova Bednjačeva, roj. Mh-halič — pravi obtožnica, je 50 let stara de-lavka iz Preslavca in je bila radi tatvine že dvakrat kaznovana. Lani 10. decembra se je znašla na sejmu v Likli, kjer so se izredno pridno udeleževali žepni tatovi. Kmetica Ro-kavčeva Franca je kupila od posestnika Jožeta Kukovce jarem volov za 7750 Din. Po sklenjeni kupčiji je izvilica Rokavčeva iz žepa spodnjega krila denarnico, izročila Kukovci 100 Din are, denarnico z ostankom 10.020 Din je spravila zo-pet v žep ter povabila kmeta v gostilno, da mu pri likvi odšteje kupnino. Komaj je Rokav-čeva listnico spravila, se ji je zazdelo, da neka tujka roka sega po nji. Zgrabila je za žep, ču-tila je, da je prazen, a poleg sebe je zagledala obdolženko, ki je skušala zbežati. Rokavčeva jo je takoj zgrabila. Trdila je, da nima denar-nice in kazala prazne roke. Baš tedaj pa ji je smuknila izpod krila listnica, kar so videli tudi trije kmetje — in hop, tatica je bila prijeta... Pred porotniki se Lečkova zagovarja takole:

— Danes priznam, da sem res kriva. V Litijo pa nisem prišla s tatinskim namenom, tega ne priznam.

— Čemu pa?

— Rute bi bila rada kupila, da bi jih zopet razprodajala...

— Saj niste imeli denarja.

Naročila in vse dopise, kiče se malih oglasov, je poslati na Oglasi oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v porredovalni in socialni na namere občinstva, vrata beseda 50 par. - Najmanjši znesek Din 5.-. Pristojbina za sifro Din 3.-

Ure pristojbine je uparila bi ohranila z naročilom, se cer ne oglasi ne probajo. Čekovni račun pošla kar naloži ljubljana, št. 1182

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.-. Za naslove kličite telef. št. 34 92, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. št. 3203.

Službe dobi

Učenca (pikolo)

reprezentativna re-
stavacija v Celju. Pred-
nost imajo iz okolice Celja
6784

2 mladi natakari

reprezentativni takoj. Ponudbe
s fotografijo poslati na na-
slov bulevar »Srečni kralji-
Zemlja. 7019

Kot mizar, vajenec

v dobro mizarstvo delavca
bi rad vstopil kretak
17letni izobražen fant, posla-
slov Ignacij Kosack, La-
ško. 6916

Plačil. natakari, točaj

in natakari, učenec
dobre namene, v večji
hotelski restavraciji. Pla-
čilni in točaj naj v pisni-
ni ponudbi navedeta s pre-
ciš svojih spretnosti, dose-
gane službovanje. Učene-
mora biti zdrav, ne nad
14 let star in prihoditi mo-
ra prejšnjega zadnjega
šolskega izpisa. Posla-
slovje v večji pisni. Ponudbe
je na-
sloviti na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Srečni kralji-
Zemlja. 6988

Trg. sotrudi

dobro izveščen v manu-
fakturi, pošten in zanesljiv
dobri takoj namene. —
Pisne ponudbe je oddati
ednolično na naslov: »Jutra-
pove oglas, oddelek »Jutra-
Zemlja. 6991

Brivskega pomočnika

dobrega delavca, vsakega
v kuhinji stric, sprejme
takoj. Kolica, Sostanj. 7041

Čedno natakari

mlajša, vsakega v nekoli-
ko mesečnih sprejem v
letovsko kavarno. Naslov
v oglas, oddelek »Jutra-
Zemlja. 7028

2 mizar, pomočnika

sprejme takoj C. Klasič,
Mokroug. 7040

Dve dekleti

za vsa hišna opravila sprej-
me v službo na razna-
st. Bili morata zdravi, pošten-
ni in imeti dobro splošno
Ponudbe na naslov: Gospa
Zorka Pellegri, Zemlja.
Kralja Aleksandra 12. 7062

Kroj. pomočnika

sprejme takoj Alojzij Beč,
Vikmarje 60, St. Vid nad
Ljubljano. 7064

Šiviljo

ki bi redno vsake 14 dni
po 1 dan počila na domu
pokraj perila, ishem. Na-
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 7069

Stalno službo

dobi tisti, ki povelji 6000
Din. Ponudbe na posredni-
ca »Jutra« v Celju pod
sifro »6000«. 7036

Natakari

pridno in pošteno sprejme
takoj v boljšo gostilno na
dežel. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Stalno mesto«. 7029

Trg. vajenca

iz boljših hiš in s primer-
no predizobraženo sprej-
me v trgovino mesanega blaga
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 7031

Tovarnar

sprejme gospodinjstvo, zanes-
ljivo in plavni in perfektno
v mensko hišo. Ponudbe s
sliko pod »Pisane reče« na
oglasni oddelek »Jutra«. 7031

Krepkega učenca

z zadostno solsko izobra-
bo, poštenih starih, sprej-
me v mesarsko hišo, okra-
ška v hiši. Kje, pove
oglasni oddelek »Jutra«. 6551

Miček Tiček

piše in riše Ksenija Prunkova.

43.

Miček na zleze na tla, smukne na prosto,
pohrasta solnčeno zrno in si zaželi, da bi
bil visok kakor topol. Skri... skri... mu
poka v sklepih in Miček raste, raste, ra-
ste...

Kroj. vajenca

ali pomočnika sprejme.
Vajenci imajo prednost, ki
so se učili te obrti,
pomočniki pa, ki bi se iz-
dali pri boljšem delu.
Naslov pove oglasni odde-
lek »Jutra«. 7102

Postrežnik

sprejme za vsa dva. Vpra-
sa se pri hišniku Gledali-
ska ulica št. 13. 7094

Žagar

vošč in tizen, dobi name-
ščenje od 15. marca dalje
na vencijski. Sami pred-
nost. Plaša po dogovoru.
Ponudbe na oglasni odde-
lek »Jutra« pod »Vse ža-
gare. 7088

Prikojevalec-

manipulant
(Zarichter)
za damsko konfekcijo dob-
stajno mesto. Ponudbe pod
»Manipulant Manipulanti-
na oglas oddelek »Jutra-
Zemlja. 6729

Vgojiteljica!

Za popoldanske ure potre-
bujem k svojem triletni-
mu sinu gospodinjstvo, ki
ima vsakega do otroka. Zna-
je vsakega pomoči. Cenj-
ponudbe v navedbo pla-
rosim na oglasni oddelek
»Jutra« pod sifro »P. T.«
7105

Dekle

pridno in pošteno, za vsa
dela sprejme. Vpraša se
Ovčur, Poljanska cesta 53.
7111

Briv. pomočnika

marljivega, sprejme v
brivski hiši. Pizane Ar-
nešek, Maribor, Franko-
panova ulica 5. 7116

Trgovski potnik

agilen, vzdržan in vseh
strokah, sprejme mesto po-
močnika ali zastopnika. —
Ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod sifro »Vpeljan
in soliden potnik«. 7033

Zastopnika

za okraj Rogatec ali Roč.
Stalno sprejme. Ponudbe
na oglasni oddelek »Jutra«
pod »Dobro zaslužke«. 7044

Dobra šivilja

gre šivati na domu. Po-
nudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Takoj 72«. 7072

Zastopnik (ce)

za nakup in prodajo proti
100 mesečno in 10 % pro-
cent. Sprejme brega. Ponu-
dije. Ponudbe z znanjko na
oglasni oddelek »Jutra« pod
»Tovarna«. 7061

Donk

Prva oblast koncesionirana
dežel. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Stalno mesto«. 7029

Šoferska šola

Camernik, Ljubljana (Jugo-
avto), Dunajska cesta 35.
Telefon 2236. Širokovrsta
teorija in pouk in prakti-
čne vožnje na različnih mo-
dernih avtomobilih, s pri-
četkom vsakega preveza. 251

Knjige

Valvasor —
Kärntner
vsepravlja Naslov pove
oglasni oddelek »Jutra«. 6982

Za knjižnice!

Prodaja 23 kompletov let-
nikov »Biblioteka der Un-
terhaltung u des Wissens«
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 6798

Kroj. pomočnik

biše službo. Anton Velič,
Jezero — Preserje. 7063

Dekle

pridno, pošteno, izučena št.
šivilja, želja službe, pri pri-
merni družini. Naslov pove
oglasni odd. »Jutra«. 7096

Zidarški polir

z vsakega prakso, absol-
vent Grad, rok. šole, ishe
službo za takoj. 15. mar-
cem. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod
»Dobra moč 100«. 7100

Strojnik

izredan kurjač, izkušen me-
hanik, ki se razume na
strojno tehnično znanje in
elektrotehniko, ishe nujno
službo. Ponudbe pod »Tren-
je in marljivo na oglasni
oddelek »Jutra«. 7108

Gospodinj

poštena, izkušena likarica,
ishe službe, ki ima vsakega
na sprejema kemije, di-
stancije obdel. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 7117

Službe dobi

Bivši oficir

znanst., z vsakega pisan-
niško, službo, želja takoj
stopiti v službo kot običn-
ski tajnik. Vse je slov-
slovstvene, neme in cirilice
je strednje staro-
st. posten, zanesljiv in
marljiv. Služi je veliko
let v vojnem okrog in so-
mu znani vsi posli. — Po-
nudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Tajnik«. 6792

Mesarski pomočnik

vsakega prost, vajenec
znanja in kupovanja živine,
želja službo pri boljšem
mojstvu. Ponudbe na po-
sredniču »Jutra« v Celju
pod »Zanesljivo«. 6773

Izprašan šofer

zmožen istotako vseh pi-
saniških del, s daljšo
prakso, knjigovodstva, ko-
respondence, strojepranja
ter uveden v trgovske stroke,
ishe službo. Opravljal bi
ohoje za majhno plačo. —
Ponudbe na poštini prelat
št. 10, St. Vid nad Ljub-
ljano. 7099

Skladiščnik

sprejme, z vsakega prak-
so, želja premeniti mesto.
Ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Skladiščnik
»Jutra« pod sifro »6934
6934

Prodajalka

izkušena v trgovini mešan-
blaga na deželi, želja preme-
niti službo takoj ali pozne-
je. — Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod sifro
»Postojnost 70«. 7045

Trgovski pomočnik

posnane stroke, obenem so-
fer, vsakega prost, želja
primerne službe. Ponudbe
na posredniču »Jutra« v
Mariboru pod »Zanesljivo«. 7048

Čevljar, pomočnik

vajenec zbiran in šivanega
dela ter prikojevanja, želja
premeniti službo. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 7032

K lesni tvrdki

v svrhu izpopolnitve znanja
leone stroke, gre manipu-
lant s področjevalno prakso
Cenjene ponudbe na oglas-
ni oddelek »Jutra« pod sifro
»Škromna plača«. 7031

Sluga

s triletno prakso, star 21
let, vojaškega popolnoma
prost, želja premeniti službo
sluge ali kaj enakega. Na-
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 7060

Gospodinj

inteligentna, trg. nabraže-
na, vajena vsakega gospodinj-
stva in otrok, ishe službo
pri boljšem samostojnem
gospodinjstvu in v poslu. Po-
nudbe pod »Samo tojane« na
podružniču »Jutra« v Celju
podružniču »Jutra«. 7034

2 mladi natakari

ishe mesto boljši go-
stini. Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 7081

Kuharica

želja službo pri finančni kon-
troli ali otroških. Naslov
pove posredovalnica Mark.
7077

Trg. pomočnika

ali potnika mesto ishem,
sem izučena v trgovini me-
šanega blaga, petletno
pomočniško prakso, Cenje-
ne dojeje pod »Dobro pro-
dajnice« na ogl. odd. »Jutra-
Zemlja. 7083

Uradnik

perfektno knjigovodja, bi-
lancaist, kalkulanti, ozračni
zator, doslej na vodilnih
mestih v tovarniških, tr-
govskih in denarnih podjet-
jih, želja stalnega namo-
stavljanja v takoj. Posla-
slovje v navedbo pla-
rosim na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Vestransko morabilno«
na oglasni oddelek »Jutra«. 7091

Kroj. pomočnik

biše službo. Anton Velič,
Jezero — Preserje. 7063

Dekle

pridno, pošteno, izučena št.
šivilja, želja službe, pri pri-
merni družini. Naslov pove
oglasni odd. »Jutra«. 7096

Zidarški polir

z vsakega prakso, absol-
vent Grad, rok. šole, ishe
službo za takoj. 15. mar-
cem. Ponudbe na oglasni
oddelek »Jutra« pod
»Dobra moč 100«. 7100

Strojnik

izredan kurjač, izkušen me-
hanik, ki se razume na
strojno tehnično znanje in
elektrotehniko, ishe nujno
službo. Ponudbe pod »Tren-
je in marljivo na oglasni
oddelek »Jutra«. 7108

Gospodinj

poštena, izkušena likarica,
ishe službe, ki ima vsakega
na sprejema kemije, di-
stancije obdel. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«. 7117

Gospa

pridna in poštena, ishe služ-

bo za gospodinjstvo, ishe mo-
ga na deželi. Naslov v ogl.
oddelku »Jutra«. 7120

Prodaj

Dame!

Čuvajta se zavratne bolezni
beli cvet
ter rabite za očistovanje
zdravilno točeno sol
6792

Santela

Dobiva se v vseh lekarnah
Glavno skladišče »Lykos«
Mr. K. Vouk, Zagreb, Jur-
jevska 5. 3447

Puhasto perje

razpošiljam po povzet
je najmanj 5 kg po Din 38
kg — Izkoristite orliko
trajno zaloga L.
Branović, Zagreb, Mica 82
bemačna čistilna perja
189

Papirnatih vreč

za otroke, po nizki ceni
proda večjo množico. Aloj-
zij Grobec, Ljubljana, Vi-
lika Colnarska 15. 6913

Blagajna za knjige

ogroja varna, okraj nova,
po niski ceni naproja. —
Vprašanje na oglasni oddel-
ek »Jutra« pod sifro »Bla-
gajna 900«. 6903

Dve stružnici

za precizno mehaniko in
dve večji prodaja po reto-
govski ceni. Ivana Grego-
rija, Vnanja Gorica št. 38.
7015

Prodajna hišica

dobro izgrajena, 270 x 300
m celika, zidana, struha le-
sopremena, prava za tra-
fiko ali drugo, radi re-
šitve, ugodno naproja. Na-
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 7000

Opalograf

malo rabljen, prodam. Na-
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 7076

Manjšo opremo

komplet, za potrebe volne-
ne robe, prodam po
ugodnim pogoj. Ponudbe
na ogl. odd. »Jutra« pod
»Vunna«. 7069

Morski pes

(tuljenj), nasopjan, naproja.
Vse je pošteno in iskreno.
Filipček, Alojzij, Zalaška
12, podstrešje. Ljubljana. 7066

Otroški voziček

dobro obranjen, prodam. —
Cesta na Rožnik 5. 7063

Tridelna razložba

iz hrastovega lesa, skoro
nova, visoka 150 cm, po-
eni naproja. Naslov v ogl.
oddelku »Jutra«. 7098

Starinska ura

(Standuhr) naproja. Blai-
weisova cesta 15, II. vrtar.
11, od 10.—12. 7110

Radie

enocerni, z vsi pritliklo,
postaje, z vsakega prakso,
prodam za 1200 Din. Na-
slov pove podružniču »Jutra
v Celju. 7093

Radio

enocerni, z vsi pritliklo,
postaje, z vsakega prakso,
prodam za 1200 Din. Na-
slov pove podružniču »Jutra
v Celju. 7093

Motorna vozila

Kdor prodaja ali kapsje
AUTO
naj se obrne za naslov:
Karol Camernik, Ljubljana,
Dunajska cesta 56 (Jugo-
Auto, telefon 2233; in v po-
slije pojde voza, kakršnega
želj prodati ali kupiti. Pri
tem posredovanju se najbolj
varujejo interesi prodajal-
ca in kupeja. 22

Moto-karoserije

izdelane solidno in po zelo
umerni ceni. Perlo Laznik,
strojno kolarstvo, Radenci.
Naslov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 6999

Avto

očetni in tovarni, dobro
obhranjen, kupim. Ponudbe
s sliko in najnižjo cenjo na
sifro »Avto 1929«. 6154

Pohišivo

2 javorjevi spalnici
kompletni, vsako po 5700
Din. Franko Ljubljana pro-
da Anton Stofa, mizarstvo,
Spodnje Loke, pošta Kra-
ja pri Lukovici. 7046

Prednoti

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
Komfort 1925. 7017

Kolesa

Žensko kolo

malj odhoda prodam. Na-
slov pove oglasni oddelek
»Jutra«. 7079

Kupine

Kože divjačine

kupuje po najvišjih cenah
L. Rot, Mostni trg. 6939

Wertheim blagajno

malo rabljeno, v dobrem
stanju, kupim. Ponudbe je
poslati na ogl. odd. »Ju-
tra« pod sifro »Varno«. 6913

Zastore za 2 obni

mlajša in postojno pogri-
njajo kupim. Naslov pove
oglasni oddelek »Jutra«. 7030

Michel Zévaco:

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Ko je nekoč spet iskal sorodnikov, se je domislil, da se je ena njegovih sestričev v prejšnjem kolenu omožila z bratranec nekoga stricaška dona Iniga de Almarana, ki se je bil dokopal na kraljevem dvoru do visokih časti. Neutegoma se mu je predstavil in Barba Roja je že na prvi mah pravilno ocenil korist, ki se mu je obetala od takega učenega malopridneža, če bi ga navezal nase. Izprevidel je, da bi bil ta človek uprav vzoren vodja za razne skrivnostne odprave, ki mu jih je nalagala časih kraljeva služba, časih pa tudi osebni razlogi — ne vstevši koristi, ki se mu je obetala od takega prekanjenega svetovalca povsod, koder je imel opravka z državnimi, vojaškimi ali cerkvenimi posli.

In tako se je donu Christobalu Centurionu nasmešila sreča in je bil dobro sprejet. Novi bratranec je brez oporekanja priznal sorodstvo ter vpisal svojega varovanca v poverjenike inkvizicije, za kar je dobival skromno, a v primeri s svojimi dosedanjimi bednimi dohodki vendarle prav čedno plačo.

Toda zelo bi se motil, kdor bi mislil, da je bil Christobal Rdečbradec za te dobrote neomejeno hvaležen. O ne! Zavedal se je le tega, da se mora opirati na kakega močnika, dokler ne poleti sam s svojimi perotmi; vsa njegova vdanost do bratranca je bila osnovana na spoznanju, da dela v nekem pomenu tudi zase, ko dela zanj. A tisti mah, ko bi se bil pojavil kak močnejši od

73

dona Iniga in ponudil Christobalu svojo naklonjenost, bi bil ta brez pomišljanja izdal Rdečbradca...

»Nu?« ga je vprašal Barba Roja, ko je stopil predenj.

Centurion je zaničljivo skomignil z rameni in odgovoril s posiljeno mirnim glasom, v katerem je razločno odmeval gnev:

»Prav ste slutili! Monsinor veliki inkvizitor mu je iz neznanih razlogov dovolil, da je odnesel pete.«

»Tako mi krvi Kriščeve!... Če ostane ta človek živ, sem jaz osramočen do smrti in izgubim kraljevo zaupanje; ostane mi samo še beg v kak samostan!... Osvete potrebujem, slišiš, Christobal, strašne, vsem očitne osvete... Če ne, me kralj spodi izpred svojega obličja kakor brezbožega psa!...«

Te besede so osupile vdanega Centuriona. Onemiloščenje dona Iniga je pomenilo tudi konec njegove sreče. Vsekako je bilo treba nekaj storiti. Zato je Christobal z resnično žalostnim glasom odvrnil:

»Razumem vas, bratranec. Toda vidi se mi, da nekoliko pretiravate. Njegovo Veličanstvo vam vendar ne more zameriti, da ste našli korenjaka, ki vam je kos. Če prav premislim, ste imeli tudi v svoji nesreči še srečo.«

»Kako to?«

»Seveda. Lahko bi se bilo zgodilo, da bi bili naleteli na kakega Španca, ki bi vas hotel izprediniti pri kralju, in v tem primeru bi bili nepopravljivo izgubljeni. Toda sreča je hotela, da ste imeli posla s Francozom, in kar je še boljše, z neprijateljem Njegovega Veličanstva. Bodite brez skrbi: tega ne bo skominalo po vaši odlični službi... Za kralja in za vsakogar, kdor vas pozna, ostane še vedno najmočnejši mož na Španskem. Zakaj naj bi tedaj

zavrgel vaše usluge? Kdo naj mu vas nadomesti? Kaj za to, če ste bili enkrat premagani? Tudi največjemu vojskovodji se časih sreča izneveri...«

»Morda imaš prav.« je dejal Barba Roja, ki ga je pazno poslušal. »Toda osvetiti se moram vendarle.«

»O, v tem se strinjava.« je rekel Centurion. »In če vam je prekiati Francoz na poti, je meni še veliko bolj...«

»Ali si ga videl? Kje je? Kaj dela?«

»Zdaj menda sedi v svoji gostilni in se krepča. Videl sem ga in govoril z njim... tako prijazno, da mi je dal miloščino...«

»Tako!« je zarohnel Barba Roja. »Videl si ga, govoril si z njim... in...«

»Razumem vas, bratranec.« Centurion se je bledel nasmešnil. »Jaz nisem kriv, da mi je ušel. Baš sem mu hotel zasadi bodalo med pleča, ko se je obrnil in — oha veva, kako strašno je močan. Moral sem jo popihati, ne da bi čakal njegove zahvale.«

Pomočal je in nadaljeval nato z divjo radostjo:

»Drživa ga, bratranec! Obkolil bom gostilno in ga zajel živega ali mrtvega, pa da mi je porušil kolibo do tal.«

»Zažgi jo rajši.« je dejal Rdečbradec, »in speci ga kakor prasca! Vzemj ljudi, kolikor jih potrebuješ, in po njem! Oh, škoda, da mi je lopov izpalni roko; nikomur drugemu ne bi prepustil naloge, da poravnam ta račun.«

»Zanesite se name,« se je hudožno zarežal Centurion. »Sovraštvo, ki vas navdaja do Pardaillana, je nežna zaljubljenost v primeri s tem, kar občutim jaz. Srce mu zgrizem, samo da ga dobim v pesti!«

»V to imaš moje povelje!«

Nabava bučnega olja.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 20. marca 1929 ob 11. uri nabavo:

1000 kg bučnega olja

Pogoji se dobe pri podpisani.

iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 2433. 3729

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje nabavlja dne 20. marca t. l. ob 11. uri

5.000 kg pšenične moke št. 0g

5.000 kg » » » 0gg

15.000 kg » » » 6.

Pogoji se dobe pri podpisani. Kaveča po zakonu.

Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 2436. 3728

Zastoj Vam pošljemo na ogled ilustr. reviji

„Domači prijatelj“ in „Naš Obzor“

Pišite dopisnico na Poštni predal 291. Ljubljana 2789.

Gledališke odre

opozarjamo na ljudsko igro

Rokovnači

spisal Fr. Govekar III Izdaja

Broširana knjiga velja Din 20.—

Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

234

Vem, ki so za tujkrat spremili mojega očca, pri srčna

zahvala!

Tekla pl. Kleimayr

Ljubljana, 11. marca 1929

Pogrebu zavod J. Gajšek, Vodmat-Ljubljana.

Zahvala.

Za mnoge izraze sočutja in darovalcem vencev ob smrti moje soproge in naše drage mamice

Genovefe Ritzer

izrekamo tem potomcem našo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa onim, ki so nam stali ob boleznih z nasveti in dejanji na strani, kakor tudi onim, ki so drago pokojnico spremlili na njeni zadnji poti.

Trbovlje, 12. marca 1929. 3733

ŽALUJOČI OSTALI.

VOŽNJA OB DEŽEVNEM VREMENU ČE SO CESTE MOKRE IN POLNE PROMETA

mi dajte voz s 6 cilindri z glavno, na sedmih ležiščih ležečo gredjo, da gladko, trenutno in bliskovito zdrčim proč od kraja, kjer je promet oviran. Dajte mi hidravlične zavore z notranjo ekspanzijo, katere nikoli ne odpovedo, nikoli ne zdresnejo, četudi jih uporabljate na opolzkih tleh. Dajte mi voz, nisko zgrajen za sigurnost, s širokimi razglednimi okni, s kontrolno pripravo, katera je enostavna, hitro deluje in to je, kar jaz želim.

CHRYSLER!

Trije veliki šestcilindrski tipi, to so Chrysler Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65'. Štiricilindrski 'Plymouth', je tudi znamka Chrysler. Chrysler-jevi vozovi vseh tipov in cen! Oglejte si modele v zastopnikovih izložbah. Pišite Po Kataloge!

GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD, ZASTOPNIŠTVA: LJUBLJANA: AMERICAN MOTORS LTD. ZA MARIBORSKO OBLAST-MARIBOR: AMERICAN IMPORT CO.

Chrysler Motors Detroit, Michigan

Ali že imate

„Album slovenskih književnikov“

ki prinaša 267 portretov, naših velemož v bakrotisku. — Zastopani so leposlovni, znanstveniki, narodni buditelji, uredniki in publicisti od najstarejših časov do danes. Umetniško vezana knjiga velja s poštno vred 170 Din. broš. 140 Din. Naroča se v

Knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova 54

Waffenfabrik Mauser A. G. Oberndorf (Nemčija), lastnik jugoslovenskega patenta št. 958, pod naslovom:

„Revolver, koji se sam od sebe puni“

želi prodati ta patent ali dati licenco za istega.

Informacije daje dr. Janko Olip, advokat Beograd, Kralja Milana 48. 3707-a

Urea posebnega obvestila

Potiti v dno duše naznanjamo, da je gospod

Franc Brinar

šolski uprav. v p., imetnik reda sv. Save 5. st. itd.

dne 10. marca v 64. letu starosti po kratki bolezni odšel v okrilje Vsedobrega uživati večni pokoj

Pogreb milega rajnika se bo vršil v Go'ovljah pri Zalcu v torek, dne 12. marca, ob 10. uri dopoldne.

V Gotovljah, dne 19. marca 1929.

Tonček, Tilka, Francek, otroci - J. že brat

Najboljše tamburice

Farkaševga in sremskega sistema izdeluje in razpošilja ob tamstvu

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilg

SISAR 610

Kačiceva 74 Hrvatska

Cenovnik amburic pošljem na zahtevu zastoj. Odlikovan z 2 zlatima kolajnama.

Uporabljajte za nego ust, zob in desni nedosegljivo angleško

KOLYNOS

pasto za zobe

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

75-a

Samo iz originalne Jugobanač-patent-moke se dobiva najboljše pecivo!